EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 11.9.2026
COM(2026) 482 final

ANNEX 4

LISAD

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

Euroopa Liidu ja India Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu sõlmimise kohta

8-A LISA

FÜÜSILISTE ISIKUTE SISENEMINE LEPINGUOSALISE TERRITOORIUMILE JA SEAL AJUTINE VIIBIMINE

ARTIKKEL 8-A.1

Eesmärgid

Käesoleva lisa eesmärgid on:

a) kehtestada täiendavaid sätteid lisaks 8. peatükis „Teenuskaubandus“ sätestatule seoses käesoleva lisaga hõlmatud teise lepinguosalise füüsiliste isikute sisenemisega lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimisega;

b) hõlbustada käesoleva lisaga hõlmatud teise lepinguosalise füüsiliste isikute sisenemist lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimist ning

c) tagada käesoleva lisaga hõlmatud füüsiliste isikute sujuv ja läbipaistev territooriumile sisenemine ja seal ajutiselt viibimine.

ARTIKKEL 8-A.2

Kohaldamisala

Käesolevat lisa kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis mõjutavad teise lepinguosalise füüsiliste isikute – ärivisiidil olevate isikute, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate, lepinguliste teenuseosutajate, sõltumatute spetsialistide ja lisaks Euroopa Liidu puhul lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute – sisenemist tema territooriumile ja seal ajutiselt viibimist seoses teenuste osutamisega.

ARTIKKEL 8-A.3

Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad ja ärivisiidil olevad isikud

Liites 8-A-1 (Euroopa Liidu loend ärivisiidil olevate isikute, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ja lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute kohta) ja liites 8-A-3 (India erikohustuste loend füüsiliste isikute territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimise kohta) nimetatud sektorite puhul ning vastavalt nendes sätestatud tingimustele, piirangutele ja kvalifikatsioonidele:

a) lepinguosaline lubab:

i) ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate territooriumile sisenemist ja seal ajutiselt viibimist ning

ii) ärivisiidil olevate isikute territooriumile sisenemist ja seal ajutiselt viibimist ilma tööloa või muu samalaadse eesmärgiga eelneva heakskiitmise menetluseta ning

b) lepinguosaline ei jäta kehtima ega kehtesta kogu oma territooriumil ega üheski territoriaalses allüksuses arvuliste kvootide või majandusvajaduste testide vormis (sealhulgas tööturutestid) piiranguid nende füüsiliste isikute koguarvule, kellel on lubatud territooriumile siseneda ärivisiidil olevate isikutena või keda teise lepinguosalise juriidiline isik võib tööle võtta ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatena konkreetses sektoris.

ARTIKKEL 8-A.4

Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

1. Kui liites 8-A-1 (Euroopa Liidu loend ärivisiidil olevate isikute, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ja lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute kohta) sätestatud asjakohastest tingimustest ja kvalifikatsioonidest ei tulene teisiti, lubab Euroopa Liit India lühiajalisel ärivisiidil olevatel isikutel oma territooriumile siseneda ja seal ajutiselt viibida liites 8-A-1 (Euroopa Liidu loend ärivisiidil olevate isikute, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ja lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute kohta) nimetatud tegevusega tegelemiseks järgmistel tingimustel:

a) lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud ei tegele oma toodete müümisega ega teenuste osutamisega üldsusele;

b) lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud ei saa enda nimel tasu Euroopa Liidu territooriumilt ning

c) lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud ei tegele teenuse osutamisega lepingu raames, mille on sõlminud juriidiline isik, kes ei ole asutatud Euroopa Liidu territooriumil, ja Euroopa Liidu tarbija, välja arvatud liites 8-A-1 (Euroopa Liidu loend ärivisiidil olevate isikute, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ja lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute kohta) sätestatud juhul;

2. kui liites 8-A-1 (Euroopa Liidu loend ärivisiidil olevate isikute, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ja lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute kohta) ei ole sätestatud teisiti, lubab Euroopa Liit lühiajalisel ärivisiidil olevatel isikutel siseneda ilma tööloa, majandusvajaduste testi või muude samalaadse eesmärgiga eelneva heakskiitmise menetlusteta.

ARTIKKEL 8-A.5

Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid

Liites 8-A-2 (Euroopa Liidu loend lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide kohta) ja liites 8-A-3 (India erikohustuste loend füüsiliste isikute territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimise kohta) nimetatud sektorite puhul ning vastavalt nendes sätestatud tingimustele, piirangutele ja kvalifikatsioonidele, lepinguosaline:

a) lubab teise lepinguosalise lepingulistel teenuseosutajatel ja sõltumatutel spetsialistidel oma territooriumile siseneda ja seal ajutiselt viibida ning

b) ei võta vastu ega jäta kehtima piiranguid teise lepinguosalise lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide koguarvule, kellel on lubatud riiki siseneda ja seal ajutiselt viibida, arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi vormis (sealhulgas tööturutestid).

ARTIKKEL 8-A.6

Territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimise taotluste menetlemine

Territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimise taotluste menetlemisel, sealhulgas asjakohasel juhul nende pikendamisel või uuendamisel kohaldatakse järgmist:

a) lepinguosaline tagab, et tema pädeva asutuse poolt territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimise taotluste menetlemise eest võetavad tasud ei kahjusta ega lükka põhjendamatult edasi käesoleva lepingu kohast teenuskaubandust;

b) pädeva asutuse äranägemisel on territooriumile sisenemise ja ajutiselt viibimise taotluse esitajalt nõutavad dokumendid vastavuses otstarbega, mille tarvis neid kogutakse;

c) territooriumile sisenemise ja ajutiselt viibimise täielikke taotlusi töödeldakse võimalikult kiiresti;

d) taotluse esitajalt asjaomase päringu saamise korral püüab lepinguosalise pädev asutus talle põhjendamatu viivituseta teada anda, millises menetlusjärgus taotlus on;

e) kui lepinguosalise pädeval asutusel on vaja taotluse esitajalt taotluse menetlemiseks lisateavet, püüab asjaomane lepinguosaline teavitada taotluse esitajat kooskõlas oma menetluskorraga ja põhjendamatu viivituseta vajalikust lisateabest ning määrata teabe esitamiseks mõistliku tähtaja;

f) lepinguosalise pädev asutus teavitab taotluse esitajat viivitamata pärast seda, kui on tehtud otsus;

g) kui taotlus kiidetakse heaks, teatab lepinguosalise pädev asutus viivitamata taotluse esitajale riigis viibimise kestuse ja muud asjakohased tingimused;

h) kui taotlust ei rahuldata, annab lepinguosalise pädev asutus taotluse esitaja nõudmisel või omal algatusel taotluse esitajale teavet võimalike läbivaatamismenetluste või edasikaebamise korra kohta, ning esitab lepinguosalise õigusaktidega nõutavas ulatuses teabe taotluse rahuldamata jätmise põhjuste kohta;

i) lepinguosaline püüab taotlusi vastu võtta elektroonilisel kujul ning

j) vajaduse korral ja niivõrd, kui see on tema õigusaktidega lubatud, aktsepteerib lepinguosaline originaaldokumentide asemel tema õigusaktide kohaselt kinnitatud dokumentide koopiaid.

ARTIKKEL 8-A.7

Läbipaistvus

1. Lepinguosaline teeb üldsusele kättesaadavaks teabe asjakohaste meetmete kohta, mis käsitlevad artiklis 8-A.2 (Kohaldamisala) osutatud teise lepinguosalise füüsiliste isikute territooriumile sisenemist ja seal ajutiselt viibimist.

2. Lõikes 1 osutatud teave sisaldab võimalikult suures ulatuses järgmist:

a) territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimisega seotud viisa, loa või mõne muu samalaadse dokumendi kategooria;

b) nõutavad dokumendid ja täidetavad tingimused;

c) taotluse esitamise viis ja võimalused, kus seda saab esitada, näiteks konsulaaresindustes või internetis;

d) taotluse esitamise lõivud ja taotluse menetlemiseks orienteeruvalt kuluv aeg;

e) iga punktis a kirjeldatud loaliigi kohane maksimaalne riigis viibimise kestus;

f) võimaliku pikendamise või uuendamise tingimused;

g) kaasasoleva abikaasa ja ülalpeetavatega seotud eeskirjad ning

h) kõik olemasolevad läbivaatamis- ja kaebemenetlused.

3. Kui lepinguosaline kohandab või muudab meedet, mis mõjutab teise lepinguosalise füüsiliste isikute territooriumile sisenemist ja seal ajutiselt viibimist, püüab ta tagada, et lõigete 1 ja 2 kohaselt avaldatud või muul viisil üldsusele kättesaadavaks tehtud teavet ajakohastatakse võimalikult kiiresti.

ARTIKKEL 8-A.8

Täiendavad kohustused seoses ettevõtjasiseselt üleviidavate töötajate ja nende pereliikmetega[1]

1. Lepinguosalise pädevad asutused võtavad vastu otsuse ettevõtjasisest üleviimist taotleva töötaja territooriumile sisenemise või seal ajutiselt viibimise või selle uuendamise taotluse kohta ning teatavad oma otsusest taotluse esitajale kirjalikult, järgides asjaomase lepinguosalise õigusaktides sätestatud teavitamiskorda, nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 90 päeva pärast täieliku taotluse esitamist.

[1] Käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata Euroopa Liidu liikmesriikidele, kelle suhtes ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (edaspidi „ettevõtjasisese üleviimise direktiiv“).

2. Kui taotlusega seoses esitatud teave või dokumendid on puudulikud, püüavad asjaomased pädevad asutused teatada taotluse esitajale mõistliku aja jooksul, millist lisateavet on vaja esitada, ning määravad selle esitamiseks mõistliku tähtaja. Lõikes 1 nimetatud tähtaja arvestamine peatatakse, kuni pädevad asutused on saanud vajaliku lisateabe.

3. Euroopa Liit laiendab India füüsiliste isikute, kes on ettevõtjasiseselt liitu üleviidud töötajad, pereliikmetele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/66/EL[1] artikli 19 alusel ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja pereliikmetele antud õigust ajutiselt territooriumile siseneda ja seal ajutiselt viibida.

4. India võimaldab liikmesriigi füüsiliste isikute, kes on ettevõtjasiseselt Indiasse üleviidud töötajad, pereliikmetele kohtlemist, mis on samaväärne kohtlemisega, mida asjaomane liikmesriik võimaldab India füüsiliste isikute, kes on ettevõtjasiseselt asjaomasesse liikmesriiki üleviidud töötajad, pereliikmetele.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (ELT L 157, 27.5.2014, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/66/et).

Liide 8-A-1

EUROOPA LIIDU LOEND ÄRIVISIIDIL OLEVATE ISIKUTE, ETTEVÕTJASISESELT ÜLEVIIDUD TÖÖTAJATE JA LÜHIAJALISEL ÄRIVISIIDIL OLEVATE ISIKUTE KOHTA

Märkused

1. Käesoleva loendi kohaldamisel:

a) „ärivisiidil olevad isikud“ – India juriidilise isiku juures juhtival kohal töötavad füüsilised isikud, kes:

i) vastutavad selle juriidilise isiku ettevõtte asutamise eest Euroopa Liidu territooriumil;

ii) ei paku ega osuta teenuseid ega tegele muu majandustegevusega kui see, mis on vajalik kõnealuse ettevõtte asutamiseks, ning

iii) ei saa tasu Euroopa Liidu territooriumil asuvast allikast;

b) „ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad“ – füüsilised isikud, kes:

i) on vahetult enne ettevõtjasisese üleviimise kuupäeva olnud India juriidilise isiku teenistuses juhtide ja spetsialistide puhul vähemalt ühe aasta ning praktikantide puhul vähemalt kuus kuud;

ii) elavad taotluse esitamise ajal väljaspool Euroopa Liidu territooriumi;

iii) on ajutiselt üle viidud Euroopa Liidu territooriumil asuvasse juriidilise isiku ettevõttesse, mis kuulub algse juriidilise isikuga samasse kontserni, sealhulgas on selle esindus, tütarettevõtja, filiaal või peakontor,**1** ning

iv) kuuluvad ühte järgmistest kategooriatest:

A) juhid**2**

B) spetsialistid või

C) praktikandid;

c) „juht“ – juhtival kohal töötav füüsiline isik, kes peamiselt suunab ettevõtte juhtimist Euroopa Liidu territooriumil ja kelle tegevust kontrollivad või suunavad eelkõige ettevõtte juhatuse liikmed või aktsionärid või samaväärsed isikud ning kelle kohustuste hulka kuulub:

i) ettevõtte või selle osakonna või allüksuse juhtimine;

ii) järelevalve ja kontroll teiste järelevalve-, kutse- või juhtimistegevusega seotud töötajate töö üle ning

1 Juhtidelt ja spetsialistidelt võidakse nõuda, et nad tõendaksid, et neil on kutsekvalifikatsioon ja kogemus, mis on vajalik juriidilises isikus, kuhu nad üle viiakse.

2 Ehkki juhid ei täida otseselt teenuste osutamisega seotud ülesandeid, võivad nad oma eelkirjeldatud töö käigus täita ülesandeid, mis on teenuste osutamiseks vajalikud.

iii) töölevõtmise, vallandamise või muude personaliga seotud meetmete soovitamine;

d) „spetsialist“ – füüsiline isik, kellel on ettevõtte tegevusvaldkondade, töövõtete või juhtimise seisukohalt olulised eriteadmised. Selliste teadmiste hindamisel võetakse peale ettevõtte seisukohalt oluliste teadmiste arvesse ka seda, kas isikul on kõrge kvalifikatsioon, sealhulgas piisav asjakohane töökogemus teatavat laadi töö või tegevuse alal, mis eeldab tehnilisi eriteadmisi, sealhulgas võimalikku kuulumist töötajate hulka, kelle erialal tegutsemiseks on nõutav luba, ning

e) „praktikant“ – akadeemilist kraadi omav füüsiline isik, kes viiakse ajutiselt üle, et edendada karjäärivõimalusi või saada äritegevuse korralduse ja meetoditega seotud väljaõpet, ning kellele makstakse üleviimise ajal palka[1].

2. Artiklit 8-A.3 (Ettevõttesiseselt üleviidud töötajad ja ärivisiidil olevad isikud) ja artiklit 8-A.4 (Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud) ei kohaldata ühegi käesolevas loendis esitatud olemasoleva mittevastava meetme suhtes selle mittevastavuse ulatuses.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõuet laiendada India isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

[1] Vastuvõtvalt ettevõttelt võidakse nõuda, et ta esitaks eelnevaks heakskiitmiseks kogu viibimisaega hõlmava õppekava, mis tõendab, et viibimise eesmärk on väljaõpe. Austria, Hispaania, Leedu, Prantsusmaa, Saksamaa, Tšehhi ja Ungari puhul peab väljaõpe olema seotud omandatud akadeemilise kraadiga.

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

4. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate, ärivisiidil olevate isikute ja lühiajalisel ärivisiidil olevate isikutega seotud kohustusi ei kohaldata juhul, kui selliste isikute ajutise kohaloleku eesmärk või tagajärg on sekkuda tööturu osapoolte vahelistesse vaidlustesse või läbirääkimistesse või nende tulemusi muul viisil mõjutada.

5. Jätkuvalt kohaldatakse kõiki muid Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide õigusaktides sätestatud riiki sisenemise, seal viibimise, töötamise ja sotsiaalkindlustusega seotud nõudeid, sealhulgas riigis viibimise kestust, miinimumpalka ja kollektiivseid palgakokkuleppeid käsitlevaid eeskirju, isegi kui neid ei ole käesolevas loendis nimetatud.

6. Juhtide ja spetsialistide puhul on lubatav riigis viibimise kestus kuni kolm aastat, praktikantide puhul kuni üks aasta ning ärivisiidil olevate isikute ja lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute puhul kuni 90 päeva kuuekuulise ajavahemiku jooksul.

7. Käesoleva lepingu artiklit 8.5 (Võrdne kohtlemine) ja artiklit 8.6 (Enamsoodustusrežiim) ei kohaldata ühegi meetme suhtes, mis kujutab endast erandit TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on konkreetselt sätestatud TRIPS-lepingu artiklites 3–5.

8. Käesolevas loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi Vabariik

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovaki Vabariik

Loend

1. Ärivisiidil olevad isikud

Kõik sektorid	AT, CZ: ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olev isik peab töötama ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: kohustusi ei ole võetud. SK: ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olev isik peab töötama ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: kohustusi ei ole võetud. Vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test. CY: lubatav riigis viibimise kestus on kuni 90 päeva iga 12kuulise ajavahemiku jooksul. Ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olev isik peab töötama ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: kohustusi ei ole võetud.
Meelelahutusteenused (sh teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) (CPC 9619)	FR: juhtimisülesannete täitmiseks on vaja pädeva asutuse luba.

2. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad

Kõik sektorid	EU: juhtidelt ja spetsialistidelt võidakse nõuda, et nad tõendaksid, et neil on kutsekvalifikatsioon ja kogemus, mis on vajalik juriidilises isikus, kuhu nad üle viiakse. AT, CZ, SK: ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate tööandja peab olema ettevõte, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: kohustusi ei ole võetud. FI: juhtivtöötaja tööandja peab olema ettevõte, mis ei ole mittetulundusühendus. HU: füüsilisi isikuid, kes on olnud ettevõtte osanikud, ei saa ettevõtjasiseselt üle viia.
Meelelahutusteenused (sh teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) (CPC 9619)	FR: juhtimisülesannete täitmiseks on vaja pädeva asutuse luba.

3. Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

Kõik tegevusalad	CY, DK, HR: juhul kui lühiajalisel ärivisiidil olev isik osutab teenust, on vajalik tööluba ja majandusvajaduste test. LV: lepingulise tegevuse jaoks on vajalik tööluba. MT: vajalik on tööluba. Majandusvajaduste testi ei tehta. SI: vaja on ühekordset elamis- ja tööluba selliste teenuste osutamise puhul, mis kestavad korraga kauem kui 14 päeva ja hõlmavad teatavaid tegevusalasid (teadusuuringud ja projekteerimine, koolitusseminarid, ostmine, äritehingud, kirjalik ja suuline tõlge). Majandusvajaduste testi ei ole vaja. SK: teenuste osutamise korral Slovaki Vabariigi territooriumil, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik tööluba ja majandusvajaduste test.
Teadusuuringud ja projekteerimine	AT: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test, välja arvatud teadus- ja statistiliste uuringute tegijate uurimistegevuse jaoks.
Turu-uuringud	AT: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test. Majandusvajaduse testi nõudest loobutakse uurimis- ja analüüsitegevuse puhul, mis kestab kuni seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas. Vajalik on akadeemiline kraad. CY: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test.
Messid ja näitused	AT, CY: tegevuse puhul, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik tööluba ja majandusvajaduste test.

Müügi- või rentimisjärgsed teenused	AT: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test. Majandusvajaduste testi nõudest loobutakse füüsiliste isikute puhul, kes koolitavad töötajaid seoses teenuste osutamisega ja omavad eriteadmisi. CY: tegevuse puhul, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik tööluba. CZ: kui töötamine kestab kauem kui seitse järjestikust kalendripäeva või kokku 30 päeva kalendriaasta jooksul, on vajalik tööluba. DE: paigaldus-, remondi- või hooldusteenust osutavate isikute ja järelevalve teostaja tööandja peab olema juriidiline isik, kes müüs või rentis kaubanduslikke või tööstuslikke seadmeid või masinaid või arvutitarkvara, või ettevõte, kes kuulub kõnealuse müügi või rentimise teostanud ettevõttega samasse kontserni. ES: vajalik on tööluba. Paigaldus-, remondi- või hooldusteenust osutavad isikud peab värbama kaupa või teenust pakkuv juriidiline isik või ettevõte, mis kuulub algse juriidilise isikuga samasse kontserni vähemalt kolm kuud vahetult enne sisenemistaotluse esitamise kuupäeva, ning neil peaks olema võimaluse korral vähemalt kolm aastat asjakohast erialast kogemust, mis on hangitud pärast täisealiseks saamist. FI: olenevalt tegevusest võidakse nõuda elamisluba. SE: vajalik on tööluba, välja arvatud: i) füüsilised isikud, kes osalevad koolitusel, katsetamisel, tarnete ettevalmistamisel või lõpuleviimisel või sarnases tegevuses äritehingu raames, või ii) paigaldusteenust osutavad isikud või tehnilised instruktorid, kes tegelevad seoses õnnetusega seadmete kiireloomulise paigaldamise või remondiga, mis kestab kuni kaks kuud. Majandusvajaduste test ei ole vajalik.
Äritehingud	AT, CY: tegevuse puhul, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik tööluba ja majandusvajaduste test. FI: füüsiline isik peab osutama teenuseid India territooriumil asuva juriidilise isiku töötajana.

Turismitöötajad	CY, ES, PL: kohustusi ei ole võetud. FI: füüsiline isik peab osutama teenuseid India territooriumil asuva juriidilise isiku töötajana. SE: vajalik on tööluba, välja arvatud turismibusside juhtide ja töötajate puhul. Majandusvajaduste test ei ole vajalik.
Kirjalik ja suuline tõlge	AT: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test. CY, PL: kohustusi ei ole võetud.

4. Ärivisiidil olevad isikud võivad osaleda järgmises tegevuses:

i) kohtumised ja konsultatsioonid: füüsilised isikud, kes osalevad kohtumistel või konverentsidel või konsultatsioonidel äripartneritega;

ii) teadusuuringud ja projekteerimine: tehnika-, loodus- ja statistikateadlased, kes teevad sõltumatuid uuringuid või uuringuid Indias asuva ettevõtte jaoks;

iii) turu-uuringud: turu-uurijad ja -analüütikud, kes teevad uuringuid või koostavad analüüse Indias asuva ettevõtte jaoks;

iv) koolitusseminarid: ettevõtte töötajad, kes sisenevad Euroopa Liidu territooriumile, et saada Euroopa Liidus asuva ettevõtte või organisatsiooni töövõtete ja -tavade alast koolitust, mis piirdub üksnes jälgimise, tutvustamise ja auditoorse õppega;

v) messid ja näitused: töötajad, kes osalevad messil, et reklaamida oma ettevõtet või selle tooteid või teenuseid;

vi) müük: teenuseosutajat või kauba tarnijat esindavad isikud võtavad vastu tellimusi või peavad läbirääkimisi teenuse või kauba müümise üle või sõlmivad lepinguid, et müüa asjaomase teenuseosutaja või tarnija teenuseid või kaupa, kuid ei paku teenuseid ega tarni kaupa ise. Ärivisiidil olevad isikud ei müü teenuseid ega kaupu otse üldsusele;

vii) ostmine: ostjad ostavad ettevõttele kaupu või teenuseid või ettevõtte juhtiv- ja järelevalvetöötajad osalevad India territooriumil sooritatavas äritehingus;

viii) müügi- või rentimisjärgsed teenused: paigaldus-, remondi- või hooldusteenust osutavad isikud ja järelevalve teostajad, kellel on müüja lepingulise kohustuse seisukohast olulised eriteadmised, osutavad teenuseid või õpetavad töötajaid osutama teenuseid kooskõlas garantii- või muu teenuslepinguga, mis on seotud sellise kaubandusliku või tööstusliku seadme või masina või arvutitarkvara müümise või rentimisega, mis on ostetud või renditud ettevõttelt, mis asub väljaspool Euroopa Liidu territooriumi, kuhu soovitakse ajutiselt siseneda, kogu garantii- või teenuslepingu kestuse ajal;

ix) äritehingud: juhtiv- ja järelevalvetöötajad ning finantsteenuseid osutavad töötajad (sh kindlustusandjad, pankurid ja investeerimismaaklerid), kes tegelevad äritehinguga Indias asuva ettevõtte jaoks;

x) turismitöötajad: reisiagendid, giidid ja reisikorraldajad, kes osalevad kohtumistel või on saatjaks reisil, mis on alanud Indias, ning

xi) kirjalik ja suuline tõlge: tõlkijad või tõlgid, kes osutavad teenuseid Indias asuva ettevõtte töötajana.

Liide 8-A-2

EUROOPA LIIDU LOEND LEPINGULISTE TEENUSEOSUTAJATE
JA SÕLTUMATUTE SPETSIALISTIDE KOHTA

1. Käesoleva loendi kohaldamisel:

a) „lepingulised teenuseosutajad“ – füüsilised isikud, kellel on töösuhe India juriidilise isikuga (välja arvatud personali vahendamise ja pakkumise teenuseid osutava agentuuri kaudu), kes ei ole asutatud Euroopa Liidu territooriumil ja kes on kuni 12 kuuks heaukselt sõlminud lepingu, et osutada Euroopa Liidu territooriumil asuvale lõpptarbijale teenuseid, mis eeldavad tema töötajate ajutist kohalolekut, ning kes:

i) on selle juriidilise isiku töötajatena osutanud sama liiki teenuseid vähemalt ühe aasta jooksul vahetult enne territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimise taotluse esitamist;

ii) omavad selleks kuupäevaks vähemalt kolmeaastast kutsealast töökogemust, mis on saadud pärast täisealiseks saamist lepingu esemeks olevas tegevusvaldkonnas, akadeemilist kraadi või kvalifikatsiooni, mis tõendab samaväärsel tasemel teadmisi, ja kutsekvalifikatsiooni, mis on õiguslikult nõutav Euroopa Liidu territooriumil sellel tegevusalal tegutsemiseks,**1** ning

iii) ei saa tasu Euroopa Liidu territooriumil asuvast allikast;

1 Kui kõrgharidus või kvalifikatsioon ei ole omandatud selles liikmesriigis, kus teenust osutatakse, võib see liikmesriik hinnata, kas see on tema territooriumil omandatud kõrgharidusega samaväärne.

b) „sõltumatud spetsialistid“ – füüsilised isikud, kes tegelevad teenuse osutamisega ja on India territooriumil registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjana ning kes:

i) ei ole asutatud Euroopa Liidu territooriumil;

ii) on kuni 12 kuuks heauskselt sõlminud lepingu (välja arvatud personali vahendamise ja pakkumise teenuseid osutava agentuuri kaudu), et osutada Euroopa Liidu territooriumil asuvale lõpptarbijale teenuseid, mis nõuavad nende ajutist kohalolekut, ning

iii) omavad territooriumile sisenemise ja seal ajutiselt viibimise taotluse esitamise kuupäevaks vähemalt kuueaastast kutsealast töökogemust asjaomasel tegevusalal, akadeemilist kraadi või kvalifikatsiooni, mis tõendab samaväärsel tasemel teadmisi, ja kutsekvalifikatsiooni, mis on õiguslikult nõutav Euroopa Liidu territooriumil sellel tegevusalal tegutsemiseks[1].

2. Lõike 1 punktides a ja b osutatud teenusleping peab vastama selle liikmesriigi õiguse nõuetele, kelle territooriumil lepingut täidetakse.

3. Euroopa Liit lubab India lepingulistel teenuseosutajatel või sõltumatutel spetsialistidel osutada oma territooriumil teenuseid füüsiliste isikute kohaloleku kaudu kooskõlas artikliga 8-A.5 (Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid) käesolevas loendis loetletud sektorites ja vastavalt asjaomastele piirangutele.

4. Lõikes 17 esitatud loend koosneb järgmistest elementidest:

a) esimeses veerus näidatakse sektor või allsektor, mille puhul lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide kategooria on liberaliseeritud, ning

[1] Kui kõrgharidus või kvalifikatsioon ei ole omandatud selles liikmesriigis, kus teenust osutatakse, võib see liikmesriik hinnata, kas see on tema territooriumil omandatud kõrgharidusega samaväärne.

b) teises veerus kirjeldatakse kohaldatavaid piiranguid. Kui teises veerus puudub viide liikmesriigile, tähendab see, et Euroopa Liidul ei ole selles liikmesriigis piiranguid artikli 8-A.5 (Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid) tähenduses esimeses veerus täpsustatud sektori või allsektori asjaomase füüsiliste isikute kategooria suhtes.

5. Lisaks käesolevas loendis esitatud kohustuste ja piirangute loetelule võib Euroopa Liit võtta vastu või jätta kehtima kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite, litsentsimisnõuete või -menetlustega seotud meetmeid, mis ei kujuta endast piirangut artikli 8-A.5 (Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid) tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või mis tahes muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavaid tegevusi ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole loetletud, kohaldatakse neid jätkuvalt.

6. Euroopa Liit ei võta lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistidega seoses kohustusi sektorites, mida ei ole loendis esitatud.

7. Käesoleva loendi kohaldamisel tähendab „ÜRO ühtne tooteklassifikaator (CPC)“ – ajutine ühtne tooteklassifikaator (Statistical Papers, Series M, nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

8. Neis sektorites, kus kohaldatakse majandusvajaduste testi, on põhikriteeriumideks liikmesriigi või piirkonna (kus teenust osutatakse) vastava turuolukorra hindamine, kaasa arvatud teenuseosutajate, kes juba osutavad teenust hindamise hetkel, arv ja neile avalduv mõju.

9. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõuet laiendada India isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

10. Lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistidega seotud kohustusi ei kohaldata siis, kui nende ajutise kohaloleku eesmärk või tagajärg on sekkuda tööturu osapoolte vahelistesse vaidlustesse või läbirääkimistesse või nende tulemusi muul viisil mõjutada.

11. Jätkuvalt kohaldatakse kõiki muid Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide õigusaktidest tulenevaid riiki sisenemise, seal viibimise, töötamise ja sotsiaalkindlustusega seotud nõudeid, sealhulgas riigis viibimise kestust, miinimumpalka ja kollektiivseid palgakokkuleppeid käsitlevaid eeskirju, isegi kui neid ei ole lõikes 17 nimetatud.

12. Käesoleva lepingu artiklit 8.5 (Võrdne kohtlemine) ja artiklit 8.6 (Enamsoodustusrežiim) ei kohaldata ühegi meetme suhtes, mis kujutab endast erandit TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on konkreetselt sätestatud TRIPS-lepingu artiklites 3–5.

Lepingulised teenuseosutajad

13. Arvestades lõikes 17 sätestatud kohustusi ja piiranguid, võtab Euroopa Liit kohustusi artikli 8-A.5 (Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid) kohaselt järgmistes sektorites või allsektorites:

a) õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega;

b) majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused;

c) maksualase nõustamise teenused;

d) arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused;

e) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;

f) meditsiini- ja hambaraviteenused;

g) veterinaarteenused;

h) ämmaemandateenused;

i) meditsiiniõe-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenused;

j) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;

k) teadus- ja arendusteenused;

l) reklaamiteenused;

m) turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused;

n) juhtimisalased nõustamisteenused;

o) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused;

p) tehniliste katsete ja analüüsi teenused;

q) seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused;

r) kaevandamine;

s) laevade hooldus ja remont;

t) raudteetranspordivahendite hooldus ja remont;

u) mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont;

v) õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont;

w) metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont;

x) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;

y) telekommunikatsiooniteenused;

z) posti- ja kulleriteenused;

aa) ehitusteenused ja nendega seotud inseneriteenused;

bb) ehitusplatsi pinnaseuuringud;

cc) kõrgharidusteenused;

dd) põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused;

ee) keskkonnateenused;

ff) kindlustus- ja kindlustusega seotud teenuste alased nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;

gg) muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;

hh) transpordialased nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;

ii) reisibüroode ja reisikorraldajate teenused;

jj) giiditeenused ning

kk) tootmisega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

Sõltumatud spetsialistid

14. Arvestades lõikes 17 sätestatud kohustusi ja piiranguid, võtab Euroopa Liit kohustusi artikli 8-A.5 (Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid) kohaselt järgmistes sektorites või allsektorites:

a) õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega;

b) arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused;

c) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;

d) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;

e) teadus- ja arendusteenused;

f) reklaamiteenused;

g) turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused;

h) juhtimisalased nõustamisteenused;

i) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused;

j) tehniliste katsete ja analüüsi teenused;

k) seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused;

l) kaevandamine;

m) laevade hooldus ja remont;

n) raudteetranspordivahendite hooldus ja remont;

o) mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont;

p) õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont;

q) metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont;

r) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;

s) telekommunikatsiooniteenused;

t) posti- ja kulleriteenused;

u) ehitusteenused ja nendega seotud inseneriteenused;

v) kõrgharidusteenused;

w) kindlustusega seotud teenuste alased nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;

x) muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;

y) transpordialased nõustamis- ja konsultatsiooniteenused ning

z) tootmisega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

15. Lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide puhul lubatav riigis viibimise kestus on kuni 12 kuud või kuni lepingu kehtivusaja lõpuni olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem.

16. Lõikes 17 esitatud loetelus kasutatakse järgmisi lühendeid.

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi Vabariik

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovaki Vabariik

CSS Lepingulised teenuseosutajad

IP Sõltumatud spetsialistid

17. Euroopa Liidu kohustused ja piirangud lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide suhtes lõigetes 13 ja 14 loetletud sektorites on järgmised.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Kõik sektorid	Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid: EU: territooriumile sisenemine ja seal ajutiselt viibimine on seotud üksnes lepingu esemeks oleva teenuse osutamisega ega anna õigust kasutada selle liikmesriigi kutsenimetust, kelle territooriumil teenust osutatakse. EU: teenuslepinguga hõlmatud isikute arv ei tohi olla suurem, kui on lepingu täitmiseks vajalik arv, mis võib olla kindlaks määratud selle liikmesriigi õigusaktidega, kelle territooriumil teenust osutatakse. AT: riigis võib viibida kokku kuni kuus kuud 12kuulise ajavahemiku või lepingu kehtivusaja jooksul olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem. CZ: riigis võib viibida järjest kuni 12 kuud või lepingu kehtivusaja jooksul olenevalt sellest, kumb on ajavahemik lühem.
Õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega (CPC 861 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 86212, v.a auditeerimisteenused, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	Lepingulised teenuseosutajad: BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Maksualase nõustamise teenused (CPC 863)[1]	Lepingulised teenuseosutajad: BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. PT: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671 ja CPC 8674)	Lepingulised teenuseosutajad: FI: puuduvad, v.a: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: FI: puuduvad, v.a: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul: majandusvajaduste test.

[1] Nende hulka ei kuulu maksualased õigusabi- ja esindusteenused, mis on hõlmatud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Inseneriteenused ning integreeritud inseneriteenused (CPC 8672 ja CPC 8673)	Lepingulised teenuseosutajad: FI: puuduvad, v.a: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: FI: puuduvad, v.a: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul: majandusvajaduste test.
Meditsiini- (sh psühholoogi-) ja hambaraviteenused (CPC 9312 ja CPC 85201 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. FR: majandusvajaduste test, v.a seoses psühholoogidega, kelle puhul: kohustusi ei ole võetud. AT: kohustusi ei ole võetud psühholoogide ja hambaraviteenuste korral, mille puhul: majandusvajaduste test. BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Veterinaarteenused (CPC 932)	Lepingulised teenuseosutajad: CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Ämmaemandateenused (CPC 93191 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. BE, BG, FI, HR, HU, SK: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Meditsiiniõe-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenused (CPC 93191 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. BE, BG, FI, HR, HU, SK: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84)	Lepingulised teenuseosutajad: FI: puuduvad, v.a: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. AT, CZ, CY, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: FI: puuduvad, v.a: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. AT, BE, CZ, CY, DK, ES, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. HR: kohustusi ei ole võetud.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Teadus- ja arendusteenused (CPC 851, CPC 852, v.a psühholoogiteenused, ja CPC 853[1])	Lepingulised teenuseosutajad: EU: vajalik on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud vastuvõtuleping[2]. CZ, DK, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: vajalik on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud vastuvõtuleping[3]. BE, CZ, DK, IT, SK: majandusvajaduste test.
Reklaamiteenused (CPC 871)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.
Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste korraldamise teenused (CPC 864)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test. PT: puuduvad, v.a avaliku arvamuse küsitluste korraldamise teenused (CPC 86402), mille puhul: kohustusi ei ole võetud. HU, LT: majandusvajaduste test, v.a avaliku arvamuse küsitluste korraldamise teenused (CPC 86402), mille puhul: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test. PT: puuduvad, v.a avaliku arvamuse küsitluste korraldamise teenused (CPC 86402), mille puhul: kohustusi ei ole võetud. HU, LT: majandusvajaduste test, v.a avaliku arvamuse küsitluste korraldamise teenused (CPC 86402), mille puhul: kohustusi ei ole võetud.

[1] CPC 85201 osa, mis on esitatud meditsiini- ja hambaraviteenuste all.

[2] Kõikide liikmesriikide puhul, v.a Taani, peavad teadusasutuse tunnustamine ja vastuvõtuleping vastama ELi 12. oktoobri 2005. aasta direktiivi 2005/71/EÜ kohaselt kehtestatud tingimustele.

[3] Kõikide liikmesriikide puhul, v.a Taani, peavad teadusasutuse tunnustamine ja vastuvõtuleping vastama ELi 12. oktoobri 2005. aasta direktiivi 2005/71/EÜ kohaselt kehtestatud tingimustele.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Juhtimisalased nõustamisteenused (CPC 865)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, CZ, CY, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.
Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, CZ, CY, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. HU: puuduvad, v.a vahekohtu- ja lepitusteenused (CPC 86602), mille puhul: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. HU: puuduvad, v.a vahekohtu- ja lepitusteenused (CPC 86602), mille puhul: kohustusi ei ole võetud.
Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, CZ,CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: majandusvajaduste test. DE: puuduvad, v.a seoses riiklikult määratud maamõõtjatega, kelle puhul: kohustusi ei ole võetud. FR: puuduvad, v.a omandiõiguse seadmise ja maaõigusega seotud mõõdistamisel, mille puhul: kohustusi ei ole võetud. BG: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.
Kaevandamine (CPC 883, üksnes nõuande- ja nõustamisteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ,CY, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test.
Laevade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Raudteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.
Mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osa ja CPC 8868 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.
Õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.
Metalltoodete, (muude kui kontori-)masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-)seadmete hooldus- ja remonditeenused ning tarbeesemete ja kodumasinate hooldus- ja parandusteenused[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. FI: kohustusi ei ole võetud, v.a seoses müügi- või rentimisjärgse lepinguga; mille puhul: riigis viibimise kestus piirdub kuue kuuga; tarbeesemete ja kodumasinate hoolduse ja remondi korral (CPC 633) on nõutav: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.

[1] Kontorimasinate ja -seadmete, sh arvutite hooldus- ja remonditeenused (CPC 845) on esitatud arvutiteenuste all.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905, v.a ametlik või kinnitatud tõlge)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. HR: kohustusi ei ole võetud.
Telekommunikatsiooniteenused (CPC 7544, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, CY, DK, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.
Posti- ja kulleriteenused (CPC 751, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Ehitusteenused ja nendega seotud inseneriteenused (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518. BG: CPC 512, CPC 5131, CPC 5132, CPC 5135, CPC 514, CPC 5161, CPC 5162, CPC 51641, CPC 51643, CPC 51644, CPC 5165 ja CPC 517)	Lepingulised teenuseosutajad: EU: kohustusi ei ole võetud, v.a BE, CZ, DK, ES, NL ja SE. CZ: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: kohustusi ei ole võetud.
Ehitusplatsi pinnaseuuringud (CPC 5111)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ,CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Kõrgharidusteenused (CPC 923)	Lepingulised teenuseosutajad: EU, v.a LU, SE: kohustusi ei ole võetud. LU: kohustusi ei ole võetud, v.a seoses ülikoolide professoritega, kelle puhul: puuduvad. SE: puuduvad, v.a seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust, kelle puhul: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: EU, v.a SE: kohustusi ei ole võetud. SE: puuduvad, v.a seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust, kelle puhul: kohustusi ei ole võetud.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus (CPC 881, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: EU, v.a BE, DE, DK, ES, FI, HR, SE: kohustusi ei ole võetud. DK: majandusvajaduste test. FI: kohustusi ei ole võetud, v.a seoses metsamajandusega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenustega, mille puhul: puuduvad. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Keskkonnateenused (CPC 9401, CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404, CPC 94060 osa, CPC 9405, CPC 9406 osa ja CPC 9409)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Kindlustus- ja kindlustusega seotud teenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ,CY, FI, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. HU: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test. HU: kohustusi ei ole võetud.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Muud finantsteenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. HU: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test. HU: kohustusi ei ole võetud.
Transport (CPC 71, CPC 72, CPC 73 ja CPC 74, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. BE: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. PL: majandusvajaduste test, v.a seoses lennutranspordiga, mille puhul: puuduvad. BE: kohustusi ei ole võetud.
Reisibüroode ja reisikorraldajate (sh reisijuhtide[1]) teenused (CPC 7471)	Lepingulised teenuseosutajad: BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. BE, IE: kohustusi ei ole võetud, v.a seoses reisijuhtidega, kelle puhul: puuduvad. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.

[1] Teenuseosutajad, kelle ülesanne on saata vähemalt 10 inimesest koosnevat reisirühma, tegutsemata sealjuures konkreetsetes paikades giidina.

Sektor või allsektor	Kohustustega seotud piirangute kirjeldus
Giiditeenused (CPC 7472)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: majandusvajaduste test. ES, HR, LT, PL: kohustusi ei ole võetud. Sõltumatud spetsialistid: EU: kohustusi ei ole võetud.
Tootmine (CPC 884 ja CPC 885, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Lepingulised teenuseosutajad: AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test.

Liide 8-A-3

INDIA ERIKOHUSTUSTE LOEND

FÜÜSILISTE ISIKUTE LEPINGUOSALISE TERRITOORIUMILE SISENEMISE JA SEAL AJUTISELT VIIBIMISE KOHTA

Käesoleva loendi kohaldamisel tähendab „ÜRO ühtne tooteklassifikaator (CPC)“ – ajutine ühtne tooteklassifikaator (Statistical Papers, Series M, nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

Füüsiliste isikute kategooria	Viibimise kestus
A. Ärivisiidil olevad isikud	
Selle kategooriaga seotud kohustusi kohaldatakse kõigi sektorite või allsektorite suhtes, mille osas on võetud kohustused 8-H lisas (India erikohustuste loend).	
Ärivisiidil olevad isikud – Euroopa Liidu füüsilised isikud, kes soovivad ajutiselt Indiasse siseneda järgmistel eesmärkidel: i. teenuste osutamise lepingute üle läbirääkimiste pidamine ja nende sõlmimine, kui sellised läbirääkimised ei hõlma otsemüüki üldsusele ega teenuste vahetut osutamist; ii. läbirääkimiste pidamine kaupade müügi, sealhulgas turustus- või jaemüügikorra üle, kui sellised läbirääkimised ei hõlma otsemüüki üldsusele; iii. investori või investori töötaja külastamine, kes on käesolevas loendis määratletud juht, juhtivtöötaja või spetsialist; iv. osalemine äriläbirääkimistel või -kohtumistel, messidel, konverentsidel ja muus samalaadses tegevuses; v. osalemine müügieelses või -järgses tegevuses, mis ei kujuta endast ühegi lepingu või projekti tegelikku täitmist, või vi. osalemine hargmaise või korporatiivse ettevõtte praktikandina ettevõttesisesel koolitusel asjaomase ettevõtte Indias asuvates piirkondlikes keskustes. Ärivisiidil olevate Euroopa Liidu isikute ajutine sisenemine Indiasse võib toimuda tingimusel, et sellised ärivisiidil olevad isikud ei saa tasu Indias asuvast allikast.	Ärivisiidil olevatel isikutel lubatakse ajutiselt riiki siseneda kuni 180 päevaks ja seda ajavahemikku võib India oma äranägemisel ja kooskõlas oma õigusaktidega pikendada.

Füüsiliste isikute kategooria	Viibimise kestus
B. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad	
Selle kategooriaga seotud kohustusi kohaldatakse kõigi sektorite või allsektorite suhtes, mille osas on võetud kohustused 8-H lisas (India erikohustuste loend).	
Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad – füüsilised isikud, kelle tööandja on Indias ärilist kohalolekut omav Euroopa Liidu juriidiline isik ja kes viiakse ajutiselt üle filiaali, esindusse, sidus- või tütarettevõtjasse ning kes kuuluvad allpool määratletud töötajate kategooriasse: a) juhid – füüsilised isikud, kes juhivad filiaali, esindust või tütarettevõtjat või üht või mitut osakonda või kes juhendavad või kontrollivad muude järelevalve-, kutse- või juhtivtöötajate tööd ning kellel on õigus nimetada ametisse või vabastada ametist töötajaid ja kasutada oma kaalutlusõigust igapäevatoimingute tegemisel; b) juhtivtöötajad – juriidilises isikus, sealhulgas filiaalis, juhtival kohal töötavad füüsilised isikud, kes tegelevad peaasjalikult juhtimisalaste ülesannetega, kellel on laialdane otsustusõigus ja kes tegutsevad juhatuse või aktsionäride üldkoosoleku antud juhiste alusel, või c) spetsialistid – füüsilised isikud, kellel on organisatsiooni tegevuse või organisatsiooni teadustöö, seadmete, töövõtete või juhtimise seisukohast vajalik kõrge kvalifikatsioon ja kõrgetasemelised teadmised ning kelle hulka võivad kuuluda isikud, kes on akrediteeritud kutseühenduste liikmed.	Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatel, kes muidu vastavad sissesõiduviisa andmise kriteeriumidele, lubatakse riiki ajutiselt siseneda üheks aastaks või lepingu kehtivusajaks olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem. Riigis viibimise kestust võib pikendada aasta kaupa, kuid kokku mitte rohkem kui viieks aastaks.

Füüsiliste isikute kategooria	Viibimise kestus
C. Lepingulised teenuseosutajad	
1. Lepingulised teenuseosutajad on: a) Euroopa Liidus asuva juriidilise isiku töötajad, kes reisivad ajutiselt Indiasse lühiajalise viibimise eesmärgil kuni üheks aastaks või lepingu kehtivusajaks olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem, et osutada teenust oma tööandja ja selle Indias asuvate klientide vahelise lepingu alusel, või b) Euroopa Liidus asuva juriidilise isiku töötajad, kes reisivad ajutiselt Indiasse lühiajalise viibimise eesmärgil kuni üheks aastaks, et täita kvalifikatsiooni- ja litsentsimisnõudeid, mille täitmise vältimatuks eelduseks on nende kohalviibimine Indias. 2. Leping peab olema sõlmitud seoses mõne allpool loetletud sektoriga ning vastavalt 8-A lisas (Füüsiliste isikute sisenemine lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimine) sätestatud tingimustele ja olemasolu korral ka lisatingimustele, mida on nimetatud 8-H lisas (India erikohustuste loend) esitatud sektori või asjaomase allsektori puhul: a) inseneriteenused (CPC 8672); b) integreeritud inseneriteenused (CPC 8673); c) arhitektuuriteenused (CPC 8671); d) linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8674); e) maksualase nõustamise teenused (v.a maksualased õigusabi- ja esindusteenused) (CPC 863 osa);	Lepingulistel teenuseosutajatel lubatakse riiki ajutiselt siseneda üheks aastaks või vajaduse korral lepingu kehtivusajaks olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem. Teenuste osutamise leping peab vastama Indias kohaldatava õiguse nõuetele. India võib vastu võtta või jätta kehtima meetme, mis on seotud kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite ning litsentsimisnõuete või -menetlustega, mis ei kujuta endast piirangut artikli 8-A.5 (Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid) tähenduses. Neid meetmeid, mis hõlmavad tegevusloa saamise, reguleeritud sektorites kvalifikatsiooni tunnustamise või teatud eksami, näiteks keeleeksami sooritamise nõuet, kohaldatakse isegi juhul, kui neid ei ole käesolevas loendis nimetatud.

Füüsiliste isikute kategooria		Viibimise kestus
f)	majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (v.a auditeerimisteenused) (CPC 862 osa);	
g)	arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 841, CPC 842, CPC 843, CPC 844, CPC 845 ja CPC 849);	
h)	teadus- ja arendusteenused (CPC 85101, CPC 85103, CPC 85104 ja CPC 852 osa);	
i)	juhtimisalased nõustamisteenused (v.a kõik õigusnõustamisega seotud teenused) (CPC 865 osa);	
j)	juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (v.a kõik õigusnõustamisega seotud teenused) (CPC 86601);	
k)	kindlustus- ja kindlustusega seotud teenused (CPC 812 osa ja CPC 8140) (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);	
l)	muud finantsteenused[1] (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);	
m)	reklaamiteenused (CPC 871 osa);	
n)	ehitusplatsi pinnaseuuringud (CPC 5111);	
o)	kaevandamisega seotud teenused (CPC 883 ja CPC 5115) (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);	
p)	telekommunikatsiooniteenused (CPC 7521 osa, CPC 7522, CPC 7523, CPC 7529 ja CPC 843) (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);	
q)	keskkonnateenused (CPC 9401, CPC 9402, CPC 9403 ja CPC 9404) (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);	
r)	seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675 osa);	

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et need ei hõlma pangandust.

Füüsiliste isikute kategooria	Viibimise kestus
s) tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676); t) transport (CPC 71 osa, CPC 72, CPC 73 ja CPC 74) (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused); u) laevade ja õhusõidukite hooldus ja remont (CPC 8868 osa); v) kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905, v.a ametlik või kinnitatud tõlge); w) tarbeesemete ja kodumasinate hooldus ja remont (CPC 633); x) tootmisega seotud teenused (CPC 884 ja CPC 885) (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused); y) hotelli- ja restoraniteenused (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643); z) reisibüroode ja reisikorraldajate teenused (CPC 7471) või aa) giiditeenused (CPC 7472). 3. Lepingulistel teenuseosutajatel on võimalik ajutiselt Indiasse siseneda seoses üksnes konkreetse teenusesektoriga, mille puhul on sõlmitud asjaomane leping, ning lepingulistel teenuseosutajatel peaks olema osutatavate teenuste jaoks asjakohane haridus ja kutsekvalifikatsioon.	

Füüsiliste isikute kategooria	Viibimise kestus
D. Sõltumatud spetsialistid	
1. Sõltumatud spetsialistid on: a) Euroopa Liidu füüsilised isikud, kes reisivad ajutiselt Indiasse lühiajalise viibimise eesmärgil kuni 12 kuuks loaga pikendada viibimist kuni kolm kuud või lepingu kehtivusajaks olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem, et osutada nende ja nende Indias asuvate klientide vahel sõlmitud lepingu alusel teenust, mille jaoks neil on asjakohane haridus- ja kutsekvalifikatsioon, ning nad on vajaduse korral registreerunud kutseorganisatsioonis, kusjuures tasu makstakse üksnes füüsilisele isikule, ning b) Euroopa Liidu füüsilised isikud, kes reisivad ajutiselt Indiasse lühiajalise viibimise eesmärgil kuni 12 kuuks, et täita kvalifikatsiooni- ja litsentsimisnõudeid, mille täitmise vältimatuks eelduseks on nende kohalviibimine Indias. 2. Lõike 1 punktide a ja b kohaselt lubatakse riiki siseneda seoses ühe allpool loetletud sektoriga ning selle suhtes tuleb kohaldada lisatingimusi, kui neid on, mida on nimetatud 8-H lisas (India erikohustuste loend) esitatud sektori või asjaomase allsektori puhul: a) majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 862 osa); b) inseneriteenused (CPC 8672); c) integreeritud inseneriteenused (CPC 8673);	Sõltumatutel spetsialistidel lubatakse riiki ajutiselt siseneda üheks aastaks või vajaduse korral lepingu kehtivusajaks olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem. Teenuste osutamise leping peab vastama Indias kohaldatava õiguse nõuetele. India võib vastu võtta või jätta kehtima meetme, mis on seotud kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite ning litsentsimisnõuete või -menetlustega, mis ei kujuta endast piirangut artikli 8-A.5 (Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid) tähenduses. Neid meetmeid, mis hõlmavad tegevusloa saamise, reguleeritud sektorites kvalifikatsiooni tunnustamise või teatud eksami, näiteks keeleeksami sooritamise nõuet, kohaldatakse isegi juhul, kui neid ei ole käesolevas loendis nimetatud.

Füüsiliste isikute kategooria	Viibimise kestus
d) arhitektuuriteenused (CPC 8671); e) linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8674); f) arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 841, CPC 842, CPC 843, CPC 844, CPC 845 ja CPC 849); g) teadus- ja arendusteenused (CPC 85101, CPC 85103, CPC 85104 ja CPC 852 osa); h) juhtimisalased nõustamisteenused (v.a kõik õigusnõustamisega seotud teenused) (CPC 865 osa); i) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (v.a kõik õigusnõustamisega seotud teenused) (CPC 86601); j) hotelli- ja restoraniteenused (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643); k) reisibüroode ja reisikorraldajate teenused (CPC 7471) või l) giiditeenused (CPC 7472).	
3. Sõltumatutel spetsialistidel on võimalik ajutiselt Indiasse siseneda seoses üksnes konkreetse teenusesektoriga, mille puhul on sõlmitud asjaomane leping, ning neil peaks olema osutatavate teenuste jaoks asjakohane haridus ja kutsekvalifikatsioon.	

Füüsiliste isikute kategooria	Viibimise kestus
E. Paigaldus- ja hooldusteenust osutavad isikud	
Selle kategooriaga seotud kohustusi kohaldatakse kõigi sektorite või allsektorite suhtes, mille osas on võetud kohustused 8-H lisas (India erikohustuste loend).	
1. India lubab Euroopa Liidu paigaldus- ja hooldusteenust osutavatel isikutel, kes muidu vastavad sissesõiduviisa andmise kriteeriumidele, riiki ajutiselt siseneda kolmeks kuuks või lepingu kehtivusajaks olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem. 2. Sellistel paigaldus- ja hooldusteenust osutavatel isikutel lubatakse ajutiselt riiki siseneda, tingimusel et füüsiline isik esitab dokumendid, mis tõendavad tema palkamist ja kirjeldavad riiki sisenemise eesmärki, sealhulgas Indias asjaomase füüsilise isiku teenuseid kasutava üksusega heauskselt sõlmitud lepingu, ning dokumendid, mis tõendavad asjakohaste haridusalaste miinimumnõuete täitmist või alternatiivse kvalifikatsiooni olemasolu.	Paigaldus- ja hooldusteenust osutavatel isikutel lubatakse riiki ajutiselt siseneda kolmeks kuuks või lepingu kehtivusajaks olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem.

8-B LISA

KUTSETEENUSED

ARTIKKEL 8-B.1

Kohaldamisala ja eesmärgid

1. Käesolevat lisa kohaldatakse meetmete suhtes, mis mõjutavad lepinguosalise reguleeritud kutseteenuste osutamist, sealhulgas kõigis või mõnes liikmesriigis ning kõigis või mõnes India osariigis ja territooriumil.

2. Ükski käesoleva lisa säte ei takista lepinguosalist nõudmast, et füüsilised isikud täidaksid sellel territooriumil, kus teenust osutatakse, asjaomase reguleeritud kutseala jaoks kehtestatud kutsekvalifikatsiooni nõudeid.

3. Käesoleva lisaga kehtestatakse raamistik kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise hõlbustamiseks ning sätestatakse reguleeritud kutsealade vastastikuse tunnustamise lepingute üle peetavate läbirääkimiste üldtingimused.

4. Käesoleva lisa kohaselt vastu võetud vastastikuse tunnustamise lepingut kohaldatakse Euroopa Liidu ja India territooriumide suhtes.

ARTIKKEL 8-B.2

Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kutsekvalifikatsioon“ – haridust tõendava dokumendiga kinnitatud kvalifikatsioon, haridus või erialane töökogemus, sealhulgas kutseregistrisse kandmise tunnistus, litsents või samaväärne tunnistus, ning

b) „reguleeritud kutseala“ – teenus, millele juurdepääsuks või millel tegutsemiseks, sealhulgas kutsenimetuse kasutamiseks, tuleb omada lepinguosaliste õigusaktide ja eelkõige haldusmenetluste kohast spetsiaalset kutsekvalifikatsiooni.

ARTIKKEL 8-B.3

Tunnustamine

1. Lepinguosaline ei tunnusta kutsekvalifikatsiooni viisil, mis mõjuks teenuseosutajale tegevusloa andmise või teenuseosutaja litsentsimise või sertifitseerimise kriteeriumide kohaldamisel diskrimineerivalt või mis kujutaks endast teenuskaubanduse varjatud piiramist.

2. Lepinguosalised soodustavad dialoogi sisseseadmist oma vastavate kutseorganisatsioonide või -asutuste vahel, et jagada teavet ja edendada vastastikust arusaamist oma kvalifikatsioonidest, registreerimisnõuetest ja -protsessidest, eesmärgiga hõlbustada omandatud kutsekvalifikatsioonide või erialase töökogemuste vastastikust tunnustamist.

3. Lepinguosalised julgustavad oma asjaomaseid kutseorganisatsioone või -asutusi tegema 12 kuu jooksul alates asjaomase lepingu jõustumisest võimaluste piires ühiselt kindlaks kutseteenuste sektorid, kus võib olla huvi omandatud kutsekvalifikatsioonide või erialaste töökogemuste vastastikuse tunnustamise vastu, ning teavitama neist ühiselt lepinguosalisi.

4. Pärast lõikes 3 nimetatud teate saamist vaatavad lepinguosalised selle läbi ning otsustavad ühiselt läbirääkimiste ja sellise kokkuleppe või korralduse laadi üle, mis näeb ette kutsekvalifikatsioonide vastastikust tunnustamist. Selline kokkulepe või korraldus lisatakse käesolevale lepingule artikli 20.5 (Muudatused) kohaselt ning see moodustab käesoleva lepingu lahutamatu osa.

5. Lepinguosaline julgustab oma asjaomaseid asutusi rakendama võimaluse korral teise lepinguosalise teenuseosutajate suhtes ajutist, piiratud või projektipõhist litsentsimis- või registreerimiskorda, mis põhineb teise lepinguosalise litsentsil või tunnustatud kutseorganisatsiooni liikmesusel, ilma et oleks vaja täiendavat kirjalikku kontrolli. Käesoleva lõike alusel antud ajutine, piiratud või projektipõhine litsents ei tohiks takistada teise lepinguosalise teenuseosutajal litsentsi saamist, kui see teenuseosutaja vastab kohaldatavatele litsentsimisnõuetele.

6. Kutsekvalifikatsioonide tunnustamist, litsentsimist ja registreerimist käsitlevate lepingute väljatöötamisel julgustavad lepinguosalised oma kutseorganisatsioone võtma vajaduse korral arvesse mõne- või mitmepoolseid lepinguid või rahvusvahelisi raamistikke.

ARTIKKEL 8-B.4

Reguleeritud kutsealasid käsitlev koostöö

1. Artiklis 8-B.3 (Tunnustamine) osutatud tegevuse hõlbustamiseks julgustab lepinguosaline oma asjaomaseid asutusi sisse seadma dialoogi, et jagada teavet ja häid tavasid kutsestandardite ja -kriteeriumide kohta, mis võivad hõlmata järgmisi teemasid:

a) haridus, koolitus ja kvalifikatsioonid;

b) eksamineerimine;

c) kogemused;

d) käitumine ja eetika;

e) kutsealane enesetäiendamine ja taassertifitseerimine;

f) tegevuse ulatus;

g) põlisteadmised ning

h) tarbijakaitse.

2. Lepinguosaline julgustab oma kutseorganisatsioone võtma vajaduse korral arvesse reguleeritud kutsealadega seotud mõne- või mitmepoolseid lepinguid või rahvusvahelisi raamistikke.

3. Lepinguosaline võtab arvesse või julgustab oma asjaomaseid organeid võtma vastavalt oma õigusaktidele arvesse, kas ja kuidas kohaldada teise lepinguosalise kutseteenuste osutajate suhtes eetika-, käitumis- ja distsiplinaarstandardeid viisil, mis ei ole koormavam kui nende standardite kohaldamine tema enda kutseteenuste osutajate suhtes asjaomasel reguleeritud kutsealal.

4. Lepinguosalise taotluse korral ja niivõrd, kui see on võimalik, jagab lepinguosaline teavet, sealhulgas teavet oskuste nappuse ning kutseteenuste osutajate litsentsimis- ja sertifitseerimisstandardite ja -kriteeriumide kohta, samuti teavet asjaomaste reguleerivate või pädevate asutuste kohta, et toetada käesoleva lisa eesmärkide saavutamist.

8-C LISA

FINANTSTEENUSED

ARTIKKEL 8-C.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat lisa kohaldatakse lepinguosalise võetud või säilitatud meetmete suhtes, mis mõjutavad finantsteenuste osutamist. Käesolevas lisas kasutatud mõiste „finantsteenuse osutamine“ tähendab artikli 8.2 (Mõisted) punktis s määratletud teenuse osutamist.

2. Artikli 8.2 (Mõisted) punkti p kohaldamisel hõlmavad teenused, mida osutatakse valitsusasutuste funktsioonide täitmiseks, järgmist:

a) keskpanga, rahandusasutuse või mõne muu avalik-õigusliku üksuse tegevus raha- või vahetuskursipoliitika elluviimisel;

b) tegevus, mis moodustab osa riiklikust sotsiaalkindlustus- või pensionisüsteemist, ning

c) avalik-õigusliku üksuse muu tegevus lepinguosalise või tema avalik-õiguslike üksuste nimel või tagatisel või nende rahalisi vahendeid kasutades.

3. Kui lepinguosaline lubab oma finantsteenuste osutajatel tegeleda mõne lõike 2 punktis b või c osutatud tegevusega, konkureerides avalik-õigusliku üksuse või finantsteenuste osutajaga, hõlmab mõiste „teenused“ ka sellist tegevust.

4. Artikli 8.2 (Mõisted) punkti p ei kohaldata käesoleva lisaga hõlmatud teenuste suhtes.

ARTIKKEL 8-C.2

Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „finantsteenus“ – igasugune finantsilist laadi teenus, mida osutab lepinguosalise finantsteenuste osutaja ja mis hõlmab järgmist tegevust:

i) kindlustus- ja kindlustusega seotud teenused:

A) otsekindlustus (sealhulgas kaaskindlustus):

1) elukindlustus;

2) kahjukindlustus;

B) edasikindlustus ja retrotsessioon;

C) kindlustusvahendus, nagu tegevus kindlustusmaakleri või -agendina, ning

D) kindlustuse lisateenused, nagu nõustamine, kindlustusmatemaatika, riskihindamine ja kahjukäsitlus;

ii) panga- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus):

A) hoiuste ja muude tagasimakstavate rahaliste vahendite vastuvõtmine üldsuselt;

B) igat liiki laenamine, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaen, faktooring ja äritehingute finantseerimine;

C) kapitalirent;

D) kõik makse- ja arveldusteenused, sealhulgas krediit-, makse- ja deebetkaardid, reisitšekid ja pangavekslid;

E) tagatis- ja garantiitehingud;

F) kauplemine oma või klientide arvel kas börsil, börsivälisel turul või mõnel muul viisil järgmisega:

1) rahaturuinstrumendid (sealhulgas tšekid, vekslid, hoiusesertifikaadid);

2) välisvaluuta;

3) tuletisväärtpaberid, sealhulgas, kuid mitte ainult, futuurid ja optsioonid;

4) valuutakursi ja intressimäära instrumendid, sealhulgas sellised finantsinstrumendid nagu vahetuslepingud ja intressiforvardid;

5) vabalt võõrandatavad väärtpaberid ning

(6) muud vabalt kaubeldavad instrumendid ja finantsvarad, sealhulgas väärismetallikangid;

G) osalemine iga liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas emissiooni tagamine ja väärtpaberite pakkumine agendina (nii avalikult kui ka suunatult), ning seonduvate teenuste osutamine;

H) rahamaakleri tegevus;

I) varahaldus, sealhulgas sularaha- või portfellihaldus, kõik ühisinvesteeringute haldamise vormid, pensionifondide valitsemine, hooldus-, hoiustamis- ja usaldusteenused;

J) finantsvarade, sealhulgas väärtpaberite, tuletisinstrumentide ja teiste vabalt kaubeldavate instrumentidega seotud arveldus- ja kliiringteenused;

K) finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

L) nõustamis-, vahendus- ja muud finantsabiteenused, mis on seotud punktides A–K loetletud tegevusega, sealhulgas krediidiinfo ja -analüüs, investeeringute ja väärtpaberiportfellidega seotud uuringud ja nõustamine, nõustamine seoses äriühingute omandamise ja restruktureerimise ning strateegiaga;

b) „finantsteenuste osutaja“ – lepinguosalise isik, kes kavatseb osutada või osutab finantsteenuseid, välja arvatud avalik-õiguslik üksus;

c) „uus finantsteenus“ – finantsilist laadi teenus, sealhulgas olemasolevate ja uute toodetega või toote kättetoimetamisviisiga seotud teenused, mida ükski finantsteenuste osutaja lepinguosalise territooriumil ei osuta, kuid mida osutatakse teise lepinguosalise territooriumil kooskõlas selle lepinguosalise õigusaktidega;

d) „avalik-õiguslik üksus“ –

i) lepinguosalise riigi valitsus, keskpank või rahandusasutus või lepinguosalise omanduses või kontrolli all olev üksus, mille peamine ülesanne on täita valitsusasutuste või valitsusasutuste tegevusega seotud funktsioone, välja arvatud peamiselt äritingimustel finantsteenuseid osutavad üksused, või

ii) eraõiguslik üksus, mis täidab funktsioone, mida tavaliselt täidab keskpank või rahandusasutus siis, kui ta neid funktsioone täidab, ning

e) „iseregulatsiooni organ“ – valitsusväline organ, sealhulgas väärtpaberi- või futuuribörs või -turg, kliiringu- või arveldusasutus või muu organisatsioon või ühendus, mis täidab finantsteenuste osutajate suhtes reguleerimis- või järelevalveülesandeid kas õigusaktide alusel või keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku omavalitsuse või ametiasutuse volitusel,[1] kui see on asjakohane.

ARTIKKEL 8-C.3

Usaldatavusnõuetega seotud erand

1. Ükski käesoleva lepingu säte ei keela lepinguosalisel võtta vastu või jätta kehtima meetmeid usaldatavusnõuetega seotud põhjustel,[2, 3] nagu:

a) investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate ja selliste isikute kaitseks, kelle suhtes finantsteenuste osutajal on usaldussuhtest tulenev kohustus, või

b) lepinguosalise finantssüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamiseks.

2. Kui sellised meetmed ei ole kooskõlas käesoleva lepingu sätetega, ei tohi neid kasutada lepinguosalise käesolevast lepingust tulenevast vastutusest ja kohustustest kõrvalehoidumiseks.

---

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosaline võib nõuda, et iseregulatsiooni organit tunnustataks tema õigusaktide alusel.

[2] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et usaldatavusnõuetega seotud põhjused hõlmavad finantsteenuste osutajate turvalisuse, usaldusväärsuse, terviklikkuse või finantsvastutuse säilitamist ning makse-, arveldus- ja kliiringsüsteemide turvalisuse, usaldusväärsuse ja terviklikkuse säilitamist.

[3] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see ei keela lepinguosalisel usaldatavusnõuetega seotud põhjustel võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses filiaalidega, mille teise lepinguosalise juriidilised isikud on tema territooriumil asutanud.

ARTIKKEL 8-C.4

Konkreetsed erandid

1. Ühtki 8. peatüki „Teenuskaubandus“ ega 9. peatüki „Digikaubandus“ sätet ei kohaldata meetmete või tegevuse suhtes, mida keskpank, rahandusasutus või mis tahes muu avalik-õiguslik üksus võtab või teostab rahapoliitika ja sellega seotud krediidipoliitika või vahetuskursi poliitika elluviimiseks.

2. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see kohustaks lepinguosalist avalikustama üksikklientide tehingute ja kontodega seotud teavet, finantsteenuste osutajaid või avalik-õiguslike üksuste valduses olevat konfidentsiaalset või ärisaladusena käsitletavat teavet.

ARTIKKEL 8-C.5

Rahvusvahelised standardid

Lepinguosaline tunnistab vajadust tagada, et tema territooriumil rakendatakse ja kohaldatakse finantsteenuste sektori reguleerimise ja järelevalve, rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse ning maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastase võitluse rahvusvaheliselt kokkulepitud standardeid.

ARTIKKEL 8-C.6

Uued finantsteenused lepinguosalise territooriumil

1. Lepinguosaline lubab teise lepinguosalise finantsteenuste osutajal, kes on asutatud ja osutab uut finantsteenust teise lepinguosalise territooriumil, osutada oma ärilise kohaloleku kaudu tema territooriumil uut finantsteenust, mille osutamist lepinguosaline on lubanud oma sarnastes tingimustes tegutsevatele finantsteenuste osutajatele, ilma seadust vastu võtmata või kehtivat seadust muutmata[1].

2. Lepinguosaline võib:

a) olenemata artikli 8.4 (Turulepääs) lõike 2 punktist e määrata kindlaks institutsioonilise ja õigusliku vormi, mille kaudu võib uut finantsteenust osutada;

b) nõuda uue finantsteenuse osutamiseks asjaomaselt reguleerivalt asutuselt tegevusluba, reguleerimist või järelevalvet või

c) nõuda, et teise lepinguosalise finantsteenuste osutaja saaks tegevusloa ning et teda reguleeriks või tema üle teeks järelevalvet asjaomane reguleeriv asutus lepinguosalise õiguse alusel.

3. Kui lepinguosaline nõuab uue finantsteenuse osutamiseks tegevusluba, teeb asjaomane reguleeriv asutus loa andmist käsitleva otsuse mõistliku aja jooksul[2].

---

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosaline võib uue finantsteenuse osutamise lubamiseks vastu võtta uue määruse või muu allmeetme.

[2] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et uute finantsteenuste osutamist käsitlevate taotluste suhtes kohaldatakse artiklit 8-C.9 (Riigisisesed õigusnormid).

ARTIKKEL 8-C.7

Iseregulatsiooni organid

Kui lepinguosaline nõuab teise lepinguosalise finantsteenuste osutajatelt oma territooriumil finantsteenuste osutamiseks iseregulatsiooni organisse kuulumist, selles osalemist või sellele juurdepääsu,[1] tagab lepinguosaline, et asjaomane iseregulatsiooni organ järgib artiklist 8.5 (Võrdne kohtlemine) tulenevaid kohustusi.

ARTIKKEL 8-C.8

Kliiringu- ja maksesüsteemid

Võrdse kohtlemise aluseks olevate tingimuste kohaselt tagab lepinguosaline tema territooriumil asutatud teise lepinguosalise finantsteenuste osutajatele[2] juurdepääsu avalik-õiguslike üksuste makse- ja kliiringusüsteemidele ning tavapärase äritegevuse käigus kättesaadavatele ametlikele rahastamis- ja refinantseerimisvahenditele. Käesoleva artikliga ei anta juurdepääsu lepinguosalise viimase instantsi laenuandjatele.

---

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et iseregulatsiooni organisse kuulumine, selles osalemine või sellele juurdepääs ei taga iseenesest tegevusluba finantsteenuse osutamiseks ega asenda nõuet, et asjaomast finantsteenust tuleb selle osutamisega seoses reguleerida või selle üle järelevalvet teha.

[2] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et juurdepääsu andmine avalik-õiguslike üksuste makse- ja kliiringusüsteemidele ning tavapärase äritegevuse käigus kättesaadavatele ametlikele rahastamis- ja refinantseerimisvahenditele ei taga iseenesest tegevusluba finantsteenuse osutamiseks ega asenda nõuet, et asjaomast finantsteenust tuleb selle osutamisega seoses reguleerida või selle üle järelevalvet teha.

ARTIKKEL 8-C.9

Riigisisesed õigusnormid

1. Artikli 8.12 (Riigisisesed õigusnormid) lõikeid 4, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16 ja 17 ei kohaldata käesoleva lisaga hõlmatud meetme suhtes.

2. Artikli 8.12 (Riigisisesed õigusnormid) kohaldamisel on finantsteenuste puhul pädev asutus vastava finantsteenuse finantsjärelevalveasutus.

3. Kui lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima finantsteenuse osutamise tegevusloa andmisega seotud meetmed, tagab ta järgmise:

a) need meetmed põhinevad objektiivsetel ja läbipaistvatel kriteeriumidel, nagu pädevus ja suutlikkus osutada teenust;

b) loa andmise menetlused ei ole teenuse kvaliteedi tagamiseks vajalikust koormavamad ning

c) loa andmise menetlused iseenesest ei piira teenuse osutamist.

4. Kui loa taotlemiseks on ette nähtud konkreetne ajavahemik, tagab lepinguosaline, et pädevad asutused määravad taotluse esitamiseks mõistliku tähtaja.

5. Kui lepinguosaline nõuab teenuse osutamiseks tegevusluba, tagab ta, et tema pädevad asutused:

a) kinnitavad kooskõlas oma õigusaktidega, et taotlus on kätte saadud;

b) kui mõistliku aja jooksul ei ole võimalik otsust teha, teatavad sellest taotluse esitajale põhjendamatu viivituseta, ning

c) kui nad leiavad, et taotlus ei ole piisav,**1** et seda saaks lepinguosalise õigusaktide kohaselt menetleda, tagavad nad mõistliku aja jooksul, niivõrd kui see on võimalik, et taotluse esitajale tehakse teatavaks tähtaeg nõutava lisateabe esitamiseks.

6. Kui lepinguosaline nõuab finantsteenuse osutamiseks tegevusluba, tagavad lepinguosalise pädevad asutused, et väljaantud tegevusluba jõustub põhjendamatu viivituseta, võttes arvesse kohaldatavaid tingimusi**2**.

7. Kui lepinguosaline nõuab finantsteenuse osutamiseks tegevusluba, avaldavad**3** tema pädevad asutused viivitamata teabe, mis on vajalik sellise tegevusloa saamise, säilitamise, muutmise ja uuendamise nõuete ja korra järgimiseks.

---

1 Taotlus loetakse terviklikuks alles siis, kui kõik asjakohased toimingud on tehtud ja kogu vajalik teave kätte saadud.

2 Pädevad asutused ei vastuta viivituste eest, mis on tingitud nende pädevuspiiridest väljapoole jäävatest põhjustest.

3 „Avaldamine“ – lisamine riigi ametlikku väljaandesse, näiteks ametlikku teatajasse, või ametlikule veebisaidile.

ARTIKKEL 8-C.10

Läbipaistvus

1. Artiklit 13.5 (Üldkohaldatavate meetmete haldamine), artiklit 13.6 (Läbivaatamine ja edasikaebamine) ja artiklit 13.8 (Vaidluste lahendamise kohaldamata jätmine) ei kohaldata käesoleva lisaga hõlmatud üldkohaldatava meetme suhtes.

2. Käesoleva lisaga hõlmatud üldkohaldatavate meetmete puhul teeb lepinguosaline järgmist:

a) tunnistab, et finantsteenuste osutajate tegevust reguleerivad läbipaistvad üldkohaldatavad meetmed on olulised, et hõlbustada nende juurdepääsu üksteise turgudele ja seal tegutsemist;

b) teeb võimaluste piires eelnevalt üldsusele kättesaadavaks kõik üldkohaldatavad meetmed, mida ta kavatseb vastu võtta, ning annab huvitatud isikule ja teisele lepinguosalisele piisava võimaluse esitada kavandatud meetmete kohta märkusi;

c) vajaduse korral nõuab, et lepinguosalise iseregulatsiooni organ, kes võtab vastu üldkohaldatavaid meetmeid või jätab need kehtima, avaldaks need viivitamata või teeks need muul viisil kättesaadavaks nii, et huvitatud isikutel oleks võimalik nendega tutvuda, ning

d) loob või hoiab käigus asjakohased mehhanismid, mis võivad hõlmata teabekeskusi, et vastata mõistliku aja jooksul huvitatud isiku järelepärimisele või teabenõudele üldkohaldatavate meetmete kohta.

ARTIKKEL 8-C.11

Finantsteenuste osutajate krediidireiting

Kui teise lepinguosalise finantsteenuste osutaja – kellele asjaomane lepinguosaline on juba andnud loa osutada finantsteenuseid oma territooriumil ärilise kohaloleku kaudu – osutab finantsteenust selle lepinguosalise territooriumil ning kui finantsteenuste osutamine sõltub täielikult või osaliselt sellest, et lepinguosaline hindab nimetatud finantsteenuste osutaja krediidireitingut või teise lepinguosalise riiklikku krediidireitingut, peab vastuvõttev lepinguosaline tegema hindamise mõistlikul viisil, niivõrd kui see on teostatav[1].

ARTIKKEL 8-C.12

Elektroonilised maksed

1. Võttes arvesse elektrooniliste maksete kasutuselevõtu kiiret kasvu, tunnistavad lepinguosalised – säilitades samal ajal kerksuse – järgmist:

a) ohutute, tõhusate, usaldusväärsete, turvaliste, taskukohaste ja juurdepääsetavate piiriüleste elektrooniliste maksete arendamise toetamisest saadavat kasu, elektrooniliste maksete koostalitlusvõime ning – kui see on teostatav ja vastastikku vastuvõetav – aluseks olevate maksetaristute omavahelise seotuse edendamise vajalikkust, samal ajal tagades vajalikul tasemel tarbijakaitse, pettuste, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning vastastikuse sõltuvusega seotud riskide maandamise meetmed, ning kasuliku innovatsiooni ja konkurentsi edendamise elektrooniliste makseteenuste valdkonnas;

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevat lõiget ei kohaldata finantsteenuste osutajate tehtavate krediidireitingu hindamiste suhtes.

b) vajadust tagada ohutud, tõhusad, usaldusväärsed, turvalised ja juurdepääsetavad elektroonilised maksesüsteemid selliste õigusaktide ja eeskirjade abil, milles võetakse asjakohasel viisil arvesse nimetatud süsteemidega seotud riske; ning et õigusaktide, reguleerivate meetmete ja poliitika vastuvõtmisel ja jõustamisel tuleks arvesse võtta makseteenuse pakkujate võetavaid riske;

c) ohutute, tõhusate, usaldusväärsete, turvaliste, taskukohaste ja juurdepääsetavate piiriüleste elektrooniliste maksetoodete ja -teenuste õigeaegse kasutuselevõtu olulisust ning

d) rahvusvaheliselt tunnustatud standardite vastuvõtmise ja kasutamise tähtsust.

2. Selleks püüab lepinguosaline kooskõlas oma vastavate õigusaktidega ning tingimusel, et säilitatakse finantssüsteemi terviklikkus ja stabiilsus, teha järgmist:

a) soodustada vastastikust koostööd ja teabe jagamist üksteise kogemuste, tehniliste eksperditeadmiste ja uuenduste kohta digitaalse maksetaristu ja digitaalsete maksetoodete valdkonnas;

b) teha õigeaegselt lõplikke otsuseid regulatiivsete või litsentsimislubade kohta;

c) võtta asjaomaste elektrooniliste maksesüsteemide puhul arvesse tehnilisi standardeid, mis on vajalikud elektroonilise maksetaristu, sealhulgas maksesüsteemide suurema koostalitlusvõime ja omavahelise seotuse tagamiseks;

d) julgustada finantsteenuste osutajaid ja elektrooniliste makseteenuste osutajaid hõlbustama elektrooniliste maksete vallas suuremat koostalitlusvõimet, konkurentsi, turvalisust ja innovatsiooni ning teha oma finantstoodete ja -teenuste jaoks ohutult ja turvaliselt kättesaadavaks uued tehnoloogiad ja standardid;

e) hõlbustada innovatsiooni, konkurentsi ning uute elektrooniliste maksetoodete ja -teenuste kasutuselevõttu ning

f) säilitada saadud teabe konfidentsiaalsus ja privaatsus, välja arvatud avalikult kättesaadava teabe ja andmete puhul.

3. Lepinguosaline teeb elektroonilisi makseid käsitlevad õigusaktid, sealhulgas õigusnormid, mis puudutavad regulatiivset heakskiitmist, litsentsimisnõudeid, menetlusi ja tehnilisi standardeid, üldsusele aegsasti kättesaadavaks.

4. Selleks et parandada India ja Euroopa Liidu vaheliste piiriüleste maksete juurdepääsetavust ja vastuvõetavust, püüavad lepinguosalised võimaldada reaalajas tehtavaid piiriüleseid rahaülekandeid, kaubanduslikke makseid ja muid ülekandeid, edendades olemasolevate taristute koostalitlusvõimet ja uute taristute võimalikku väljaarendamist Euroopa Liidus või Indias, vajaduse korral oma ettevõtjate äranägemisel.

5. Olenemata käesoleva artikli muudest lõigetest ei ole lepinguosalised kohustatud jagama teavet, mille avalikustamine võib kahjustada nende maksesüsteemide ohutust, turvalisust, konfidentsiaalsust ja konkurentsivõimet.

ARTIKKEL 8-C.13

Koostöö ja mõttevahetus finantsteenuste, sealhulgas finantstehnoloogia vallas

1. Tunnistades tehnoloogia kasvavat rolli finantsteenuste valdkonnas, tugevdavad lepinguosalised koostööd finantssektoris ja toetavad finantstehnoloogia algatuste arendamist. Selleks võib olla vajalik:

a) teha koostööd uuenduslike finantsteenuste ja finantstehnoloogia valdkonnas oma vastava poliitika ja reguleerivate asutuste kaudu;

b) edendada tihedamat ja tugevamat koostööd oma vastavate finantsteenuste ning finantstehnoloogia ettevõtete ja tööstusorganisatsioonide vahel;

c) julgustada oma finantsteenuseid osutavaid ja finantstehnoloogia ettevõtteid kasutama teise lepinguosalise territooriumil kättesaadavaid vahendeid ja abi, kui need on olemas, uute ärivõimaluste avastamiseks;

d) teha koostööd, jagada teadmisi ja kogemusi ning toetada finantsteenuste ja finantstehnoloogia arendamist muu hulgas sellistes valdkondades nagu järelevalvetehnoloogia, regulatiivtehnoloogia ja keskpanga digiraha, ning muudes uute ja kujunemisjärgus tehnoloogiate valdkondades, ning

e) teha vastastikusel kokkuleppel koostööd asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, et töötada välja ja edendada rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid seoses uuenduslike finantsteenuste ja finantstehnoloogiaga.

2. Sellisel viisil tegutsedes edendavad lepinguosalised finantsalast usaldusväärsust, tarbijakaitset, finantsalast kaasamist, finantsstabiilsust, tegevuskerksust ja kestlikkust ning hõlbustavad uute finantsteenuste piiriülest arendamist.

8-D LISA

TELEKOMMUNIKATSIOONITEENUSED

ARTIKKEL 8-D.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat lisa kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis mõjutavad telekommunikatsiooniteenuste kaubandust.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalise telekommunikatsiooniteenuste kaubandust mõjutavate meetmete suhtes kohaldatakse õigusi ja kohustusi, mis on sätestatud 8. peatükis „Teenuskaubandus“, sealhulgas lepinguosaliste vastavates loendites, millele on osutatud artiklis 8.8 (Erikohustuste loend) ja artiklis 8.9 (Nõuetele mittevastavad meetmed).

3. Käesolevat lisa kohaldatakse vastavalt lepinguosalise territooriumil kehtivatele õigusaktidele ja litsentsitingimustele, tingimusel et need ei ole vastuolus käesoleva lepinguga.

4. Käesolevat lisa ei kohaldata järgmise suhtes:

a) meede, mis mõjutab teenuste osutamist, mille kaudu pakutakse telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste abil edastatavat sisu või teostatakse selle sisu suhtes toimetusvastutust;

b) raadio- või televisioonisaadete ringhäälingu või kaabelleviga seotud meede, välja arvatud juhul, kui selle meetme eesmärk on tagada, et kaabel- või ringhäälinguteenuse osutajal on jätkuvalt juurdepääs üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele ja -teenustele ning nende kasutamise võimalus, või

c) meede, mis on seotud uute teenuste osutamisega[1].

5. Käesoleva lisa ja käesoleva lepingu peatüki vahelise vastuolu korral kohaldatakse vastuolu ulatuses viimati nimetatud lisa.

ARTIKKEL 8-D.2

Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „olulised vahendid“ – üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu või üldkasutatava telekommunikatsiooniteenusega seotud vahendid,

i) mida pakub ainult üks või valdavalt üks teenuseosutaja või piiratud arv teenuseosutajaid, ning

ii) mille asendamine teenuse osutamiseks ei ole majanduslikult või tehniliselt teostatav;

[1] Käesoleva lisa tähenduses ei hõlma lepinguosalise jaoks uued teenused telekommunikatsiooniteenuseid, mis:
a) on hõlmatud ÜRO ühtse tooteklassifikaatoriga, mille ÜRO avaldas 1991. aastal;
b) on täpsustatud selle lepinguosalise erikohustuste loendis, mis on esitatud 8-H lisas (India erikohustuste loend), või
c) on teenus, millele see on andnud tegevusloa käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.

b) „vastastikune sidumine“ – üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujate ühendamine, mis võimaldab ühe teenuseosutaja teenuse kasutajatel suhelda teise teenuseosutaja kasutajatega ning kasutada teenuseosutaja teenuseid;

c) „internetiühenduse teenus“ – üldkasutatav telekommunikatsiooniteenus, mis võimaldab juurdepääsu internetile ja selle kaudu ühendust praktiliselt kõigi internetiga ühendatud lõpp-punktidega, olenemata kasutatavast võrgutehnoloogiast ja lõppseadmest;

d) „püsiliin“ – telekommunikatsioonivahendid kahe või enama määratud punkti vahel, mis on kasutajale eraldatud spetsiaalseks kasutamiseks või juurdepääsuks;

e) „peamine teenuseosutaja“ – telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkuja, kes selle tõttu, et olulised vahendid on tema kontrolli all, või oma turupositsiooni kasutades võib oluliselt mõjutada asjaomasel üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste turul osalemise tingimusi hinna ja pakkumise osas;

f) „mobiilinumbri teisaldatavus“ – üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste abonentide võimalus säilitada taotluse korral sama telefoninumber, kui nad otsustavad vahetada sama kategooria üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutajat;

g) „üldkasutatav telekommunikatsioonivõrk“ – avalik telekommunikatsioonitaristu, mis võimaldab edastada signaale võrgu kindlaksmääratud lõpp-punktide vahel;

h) „üldkasutatav telekommunikatsiooniteenus“[1] – üldsusele osutatav telekommunikatsiooniteenus;

[1] Sellist teenust osutab lepinguosalise volitatud või litsentsitud ettevõtja.

i) „vastastikuse sidumise standardpakkumine“ – peamise teenuseosutaja tehtud vastastikuse sidumise pakkumine, mis tehakse üldsusele kättesaadavaks, nii et üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutaja, kes on valmis selle pakkumise vastu võtma, saaks selle alusel siduda oma võrgu peamise teenuseosutaja võrguga;

j) „abonent“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on sõlminud üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutajaga lepingu selliste teenuste osutamise kohta;

k) „telekommunikatsioon“ – signaalide edastamine ja vastuvõtmine elektromagnetiliste vahendite abil;

l) „telekommunikatsioonivõrk“ – ülekandesüsteemid ja vajaduse korral kommutatsiooni- või marsruutimisseadmed ning muud vahendid, sealhulgas mitteaktiivsed võrguelemendid, mis võimaldavad kaabli, raadio-, optiliste või muude elektromagnetiliste vahendite abil signaale edastada ja vastu võtta;

m) „telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamise asutus“ – organ, mille lepinguosaline on määranud vastutavaks telekommunikatsiooniga seotud vaidluste lahendamise eest[1];

n) „telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus“ – lepinguosalise organ, kes vastutab telekommunikatsioonisektori reguleerimise eest, ning

p) „kasutajad“ – teenuse tarbijad või teenuseosutajad.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see organ võib olla lepinguosalise telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus.

ARTIKKEL 8-D.3

Telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus ja telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamise asutus

1. Lepinguosaline tagab, et tema telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus ja telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamise asutus on üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatest sõltumatud ega allu nendele.

2. Lepinguosaline tagab, et tema telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriva asutuse ja telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamise asutuse menetlused ja regulatiivsed otsused, mis on seotud käesoleva lisa sätetega, on kõigi turuosaliste suhtes erapooletud.

3. Lepinguosaline annab oma telekommunikatsiooni valdkonda reguleerivale asutusele piisavad volitused sektori reguleerimiseks. Lepinguosaline tagab, et tema telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriva asutuse ülesanded avalikustatakse kergesti juurdepääsetaval ja selgel viisil, eelkõige juhul, kui need ülesanded on antud rohkem kui ühele asutusele.

4. Lepinguosaline annab oma telekommunikatsiooni valdkonda reguleerivale asutusele volitused selle tagamiseks, et telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad esitavad talle taotluse korral viivitamata kogu teabe, sealhulgas finantsteabe, mida telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus vajab, et täita oma ülesandeid, mis on talle pandud lepinguosalise õigusaktidega käesolevas lisas sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks.

5. Lepinguosaline tagab, et tema telekommunikatsiooni valdkonda reguleerival asutusel ei ole üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste pakkujas finantshuve ning see asutus ei täida sellises pakkujas käitaja- või juhirolli.

6. Lepinguosaline püüab tagada, et üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele teatatakse piisavalt varakult üldkohaldatavast regulatiivsest otsusest, mille kohta tema telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus teeb ettepaneku, ja neile antakse võimalus selle kohta märkusi esitada.

ARTIKKEL 8-D.4

Telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkumise litsents või luba

1. Kui üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu või -teenuse pakkumiseks on vaja litsentsi, teeb lepinguosaline üldsusele kättesaadavaks:

a) kõik litsentsi andmise kriteeriumid ja kohaldatavad menetlused ning

b) konkreetsete litsentside andmise tingimused ja ajavahemik, mis on tavaliselt vajalik litsentsitaotluse kohta otsuse tegemiseks. Lepinguosaline püüab tagada, et otsus tehakse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul.

2. Lepinguosaline tagab, et kõik litsentsi andmise kriteeriumid või kohaldatavad menetlused ja kõik litsentsile kehtestatud või sellega seotud kohustused või tingimused on objektiivsed, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja seotud pakutava telekommunikatsioonivõrgu või -teenusega ega ole koormavamad kui pakutava telekommunikatsioonivõrgu või -teenuse puhul vajalik.

3. Lepinguosaline tagab, et litsentsi või loa andmisest keeldumise põhjendused tehakse taotluse esitajale tema taotluse korral kirjalikult teatavaks.

ARTIKKEL 8-D.5

Vastastikune sidumine

Lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuv üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkuja:

a) alustab teise lepinguosalise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkuja taotlusel, kes asub asjaomasel territooriumil, läbirääkimisi vastastikuse sidumise üle kõnealuse pakkujaga, või

b) pakub vastastikust sidumist teise lepinguosalise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujaga tema õigusaktides sätestatud ulatuses.

ARTIKKEL 8-D.6

Juurdepääs üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele ja -teenustele ning nende kasutamine

1. Lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise teenuseosutajatele võimaldatakse mõistlikel ja mittediskrimineerivatel[1] tingimustel juurdepääs üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele ja -teenustele ning nende kasutamine sellise teenuse osutamiseks, mida osutatakse lepinguosaliste vastavate loendite alusel, millele on osutatud artiklis 8.8 (Erikohustuste loend) ja artiklis 8.9 (Nõuetele mittevastavad meetmed). Käesolevat kohustust kohaldatakse muu hulgas käesoleva artikli lõigete 2–6 suhtes.

2. Lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise teenuseosutajatel on juurdepääs üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele ja -teenustele (sealhulgas püsiliinid), mida pakutakse esimesena nimetatud lepinguosalise territooriumil või piiriüleselt, ning võimalus neid võrke ja teenuseid kasutada, ning kui lõigetest 5 ja 6 ei tulene teisiti, on sellistel teenuseosutajatel lubatud:

a) osta või rentida ja liita lõpp- või muud seadmed, mis ühenduvad üldkasutatava telekommunikatsioonivõrguga ja mis on vajalikud teenuseosutaja teenuse osutamiseks tegevuse käigus;

b) ühendada renditud või nende omandis olevad püsiliinid üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenustega või teise teenuseosutaja renditud või omandis olevate püsiliinidega ning

[1] Käesoleva artikli tähenduses tähendab mõiste „mittediskrimineeriv“ enamsoodustusrežiimi ja võrdset kohtlemist, nagu lepingus on määratletud, ning sektoripõhise kasutuse terminina tähendab see tingimusi, mis ei ole ebasoodsamad kui need, mida kohaldatakse mis tahes teise kasutaja suhtes samalaadsete üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste puhul sarnastes tingimustes.

c) kasutada oma tegevuses enda valitud tegevusprotokolle, välja arvatud juhul, kui telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste üldise kättesaadavuse tagamiseks on vajalikud muud protokollid.

3. Lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise teenuseosutajad võivad kasutada üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke ja -teenuseid teabe edastamiseks tema territooriumil või piiriüleselt, sealhulgas selliste teenuseosutajate ettevõttesiseseks sideks, samuti juurdepääsuks teabele, mis sisaldub kummagi lepinguosalise andmebaasides või on muul viisil salvestatud masinloetaval kujul.

4. Olenemata lõikest 3 võib lepinguosaline võtta selliseid meetmeid, mis on vajalikud side turvalisuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks, tingimusel et selleks kohaldatavad meetmed ei kujuta endast meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise vahendit ega teenuskaubanduse varjatud piiramist.

5. Lepinguosaline tagab, et üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele või -teenustele juurdepääsuks ning nende kasutamiseks ei kehtestata muid tingimusi peale nende, mis on vajalikud selleks, et:

a) tagada üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste pakkujate avaliku teenuse osutamise kohustused, eelkõige nende suutlikkus teha oma võrgud või teenused üldsusele kättesaadavaks, või

b) kaitsta üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste tehnilist terviklikkust.

6. Kui üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele ja -teenustele juurdepääsu ning nende kasutamise tingimused vastavad lõikes 5 sätestatud kriteeriumidele, võivad need sisaldada:

a) avalike telefoniteenuste edasimüügi või ühiskasutuse piiranguid;

b) nõuet kasutada selliste võrkude ja teenustega vastastikuseks sidumiseks kindlaksmääratud tehnilisi liideseid, sealhulgas liideseprotokolle;

c) vajaduse korral nõudeid asjaomaste teenuste koostalitlusvõime tagamiseks;

d) lõppseadmete või muude võrguga liidetavate seadmete tüübikinnitust ja tehnilisi nõudeid, mis puudutavad selliste seadmete ühendamist niisuguste võrkudega;

e) piiranguid eraettevõtja või eraõigusliku isiku renditud või omandatud püsiliinide sidumise kohta kõnealuste võrkude või teenustega või teise teenuseosutaja renditud või omandatud püsiliinidega või

f) teatamist, registreerimist ja litsentsimist.

ARTIKKEL 8-D.7

Telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamine ja edasikaebamine

1. Lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad saavad vaidluste lahendamiseks õigeaegselt pöörduda tema telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriva asutuse või telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamise asutuse poole.

2. Lepinguosaline tagab, et igal üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu või -teenuste pakkujal, keda asjaomase telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriva asutuse lahend või otsus mõjutab, on õigus selline lahend või otsus sõltumatule õigus- või haldusasutusele edasi kaevata.

3. Lepinguosaline tagab, et telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriva asutuse otsus tehakse üldsusele kättesaadavaks, võttes arvesse äriteabe konfidentsiaalsuse nõuet. Telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus esitab vaidluses osalevatele pooltele kõik otsuse põhjendused. Vaidlusosalistel on õigus see otsus lõike 2 kohaselt edasi kaevata.

ARTIKKEL 8-D.8

Peamiste teenuseosutajate suhtes kohaldatavad konkurentsi tagamise meetmed

1. Lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima oma pädevate asutuste kaudu asjakohased meetmed, et üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad, kes kas üksi või koos on peamised teenuseosutajad, ei saaks võtta kasutusele konkurentsivastaseid võtteid või jätkata nende kasutamist.

2. Lõike 1 kohaldamisel hõlmab konkurentsi kahjustav tegevus järgmist:

a) konkurentsi kahjustava ristsubsideerimise kasutamine;

b) konkurentidelt saadud teabe kasutamine konkurentsi kahjustaval viisil ning

c) teistele üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele sellise olulisi vahendeid käsitleva tehnilise teabe ja asjakohase äriteabe õigeaegne avaldamata jätmine, mis on neile teenuste osutamiseks vajalik.

ARTIKKEL 8-D.9

Peamiste teenuseosutajate vastastikune sidumine

1. Lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuv peamine teenuseosutaja võimaldab vastastikust sidumist teise lepinguosalise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujate seadmetega:

a) peamise teenuseosutaja mis tahes võrgupunktis, kus see on tehniliselt ja kaubanduslikult teostatav;

b) mittediskrimineerivatel tingimustel, sealhulgas tasumäärad, tehnilised standardid ja kirjeldused, ning kvaliteediga, mis ei ole halvem kui see, mida pakutakse peamise teenuseosutaja enda samasuguste teenuste puhul või tema tütarettevõtjate või muude sidusettevõtjate samasuguste teenuste puhul;

c) õigeaegselt ning läbipaistvatel ja mõistlikel tingimustel, sealhulgas tehnilised standardid ja kirjeldused, ning kulupõhiste tasumääradega, pidades silmas majanduslikku teostatavust, ning

d) taotluse korral lisaks enamikule kasutajatest pakutavatele võrgu lõpp-punktidele ka muudes punktides vastastikku kokkulepitava tasu eest, mis kajastab vajalike lisarajatiste ehitamise kulusid.

2. Lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuv peamine teenuseosutaja pakub eraldatud juurdepääsu võrguelementidele üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutamiseks mõistlikel, mittediskrimineerivatel ja läbipaistvatel tingimustel.

3. Lepinguosaline võib kooskõlas oma õigusaktidega kindlaks määrata võrguelemendid, mis tuleb tema territooriumil kättesaadavaks teha, ja teenuseosutajad, kes võivad neid võrguelemente hankida.

4. Lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuv peamine teenuseosutaja võimaldab teise lepinguosalise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatel vastastikku siduda oma vahendid ja seadmed peamise teenuseosutaja omadega vähemalt ühe järgmise võimaluse kaudu:

a) vastastikuse sidumise standardpakkumine;

b) muu vastastikuse sidumise standardpakkumine, mis sisaldab tasumäärasid ja tingimusi, mida peamine teenuseosutaja üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele üldjuhul pakub, või

c) kehtiva vastastikuse sidumise lepingu tingimused.

5. Lisaks lõikes 3 sätestatud võimalustele tagab lepinguosaline, et teise lepinguosalise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatel on uue vastastikuse sidumise lepingu üle peetavate läbirääkimiste kaudu võimalus siduda oma vahendid ja seadmed peamise teenuseosutaja omadega.

6. Lepinguosaline tagab, et tema territooriumil tegutseva peamise teenuseosutajaga võrkude sidumise suhtes kohaldatavad menetlused tehakse avalikult kättesaadavaks.

7. Lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuvad peamised teenuseosutajad teeksid üldsusele kättesaadavaks kas oma vastastikuse sidumise lepingud või vastastikuse sidumise standardpakkumise.

ARTIKKEL 8-D.10

Juurdepääs olulistele vahenditele

1. Vastavalt lõikele 2 tagab lepinguosaline, et tema territooriumil tegutsev peamine teenuseosutaja võimaldab teise lepinguosalise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele juurdepääsu olulistele vahenditele, et pakkuda üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke või -teenuseid õigeaegselt, kokkulepitud tingimustel ning mõistlike, mittediskrimineerivate ja läbipaistvate tariifidega.

2. Lepinguosaline annab oma telekommunikatsiooni valdkonda reguleerivale asutusele õiguse määrata kindlaks olulised vahendid, millele peamine teenuseosutaja peab juurdepääsu võimaldama.

3. Lepinguosaline püüab tagada, et tema telekommunikatsiooni valdkonda reguleeriv asutus tugineb lõike 2 kohase otsusel tegemisel kaalutlustele, mis hõlmavad tõhusa konkurentsi saavutamist ja lõppkasutajate pikaajalisi huve.

ARTIKKEL 8-D.11

Merekaablisüsteemid

Lepinguosaline võib oma territooriumil tagada mõistlikud ja mittediskrimineerivad tingimused juurdepääsuks merekaablisüsteemidele, sealhulgas maabumisrajatistele, kui teenuseosutajal on õigus kasutada merekaablirajatist üldkasutatava telekommunikatsiooniteenusena.

ARTIKKEL 8-D.12

Piiratud ressursside eraldamine ja kasutamine

1. Lepinguosaline korraldab oma menetlused, millega jaotatakse ja kasutatakse piiratud telekommunikatsiooniressursse, sealhulgas raadiosagedusi, numbreid ja trasside rajamise õigusi avatud, objektiivsel, õigeaegsel, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil.

2. Üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste tarbeks raadiospektri eraldamisel püüab lepinguosaline tugineda avatud ja läbipaistvale menetlusele, milles võetakse arvesse avalikku huvi, sealhulgas konkurentsi edendamist.

3. Lepinguosaline avalikustab teabe eraldatud sagedusalade hetkeseisu kohta, kuid ei ole kohustatud üksikasjalikult kirjeldama valitsuse erikasutuseks eraldatud sagedusi.

4. Lepinguosalisel säilib õigus kehtestada raadiospektrit ja sageduste haldamist käsitlev poliitika ja seda kohaldada, mis võib mõjutada üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujate arvu, tingimusel et seda tehakse kooskõlas käesoleva lepinguga. Samuti säilib lepinguosalisel õigus võtta sagedusala eraldamisel arvesse praeguseid ja tulevasi vajadusi ja spektri kättesaadavust.

ARTIKKEL 8-D.13

Universaalteenus

1. Lepinguosalisel on õigus kindlaks määrata, millist universaalteenuse osutamise kohustust ta soovib säilitada.

2. Lepinguosaline menetleb kõiki enda määratletud ja säilitatavaid universaalteenuse osutamise kohustusi läbipaistval, mittediskrimineerival ja konkurentsi suhtes erapooletul viisil. Lepinguosaline püüab tagada, et tema universaalteenuse osutamise kohustus ei oleks koormavam, kui on vajalik tema kindlaks määratud universaalteenuse jaoks. Nende põhimõtete kohaselt kindlaks määratud universaalteenuse osutamise kohustusi ei käsitleta iseenesest konkurentsi kahjustavana.

ARTIKKEL 8-D.14

Mobiilinumbri teisaldatavus

Lepinguosaline tagab, et üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad võimaldavad mobiilsideteenuste puhul mobiilinumbri teisaldatavust õigeaegselt ning mõistlikel tingimustel.

ARTIKKEL 8-D.15

Läbipaistvus

Lepinguosaline tagab, et asjakohane teave üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste juurdepääsu ja kasutamist mõjutavate tingimuste kohta on avalikult kättesaadav, sealhulgas:

a) tariifid ja muud teenuste tingimused;

b) niisuguste võrkude ja teenuste tehniliste liideste kirjeldused;

c) teave nendele juurdepääsu ja nende kasutamist mõjutavate standardite väljatöötamise ja vastuvõtmise eest vastutavate asutuste kohta;

d) lõpp- või muude seadmete ühendamise suhtes kohaldatavad tingimused ning

e) võimalikud teatamist, registreerimist või litsentsimist käsitlevad nõuded.

ARTIKKEL 8-D.16

Avatud internetiühendus

Lepinguosaline tagab kooskõlas oma õigusaktidega, et internetiühenduse teenuste osutajad võimaldavad nende teenuste kasutajatel:

a) pääseda juurde teabele ja sisule ning seda levitada, samuti kasutada ja pakkuda rakendusi ja teenuseid omal valikul, mille eelduseks on mittediskrimineeriv, mõistlik, läbipaistev ja proportsionaalne võrguhaldus, ning

b) kasutada enda valitud seadmeid, tingimusel et sellised seadmed ei kahjusta muude seadmete, võrgu või võrgu kaudu osutatavate teenuste turvalisust.

ARTIKKEL 8-D.17

Teabe konfidentsiaalsus

Lepinguosaline tagab kooskõlas oma õigusaktidega üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste kasutamisel edastatavate telekommunikatsiooni- ja seotud andmeliiklusandmete konfidentsiaalsuse, tingimusel et meetmeid ei kohaldata viisil, mis kujutab endast meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise vahendit või teenuskaubanduse varjatud piiranguid.

_____

8-E LISA

EUROOPA LIIDU KEHTIVATE MEETMETE LOEND

Märkused

1. Käesolevas loendis esitatakse vastavalt artiklile 8.9 (Nõuetele mittevastavad meetmed) Euroopa Liidu kehtivad meetmed, mille suhtes ei kohaldata mõningaid või kõiki kohustusi, mis on kehtestatud:

a) artikli 8.4 (Turulepääs) lõigetega 1 ja 2 turulepääsu kohta;

b) artikli 8.4 (Turulepääs) lõikega 3 kohaliku kohaloleku kohta;

c) artikli 8.5 (Võrdne kohtlemine) lõigetega 1–5 võrdse kohtlemise kohta;

d) artikliga 8.6 (Enamsoodustusrežiim) või

e) artikli 8.5 (Võrdne kohtlemine) lõikega 6 kõrgema juhtkonna ja juhatuse kohta.

2. Iga käesoleva loendi reservatsioon sisaldab järgmisi osi:

a) „sektor“ – üldine sektor, kus reservatsioon tehakse;

b) „allsektor“ – vajaduse korral määratletav konkreetne sektor, kus reservatsioon tehakse;

c) „tegevusalade klassifikaator“ – CPC kohane nõuetele mittevastava meetmega hõlmatud tegevusala või asjaomases reservatsioonis esitatud muu sõnaselge kirjeldus, mis määratletakse vajaduse korral;

d) „asjaomased kohustused“ – lõikes 1 osutatud kohustus või kohustused, mida artikli 8.9 (Nõuetele mittevastavad meetmed) kohaselt loetletud meetme või meetmete suhtes ei kohaldata;

e) „valitsemistasand“ – loetletud meetme või meetmed kehtima jätnud valitsemistasand;

f) „meetmed“ – õigusaktid või muud meetmed, mille suhtes reservatsioon tehakse. Osas „Meetmed“ kirjeldatud meede:

   i) tähendab meedet, nagu see on muudetuna, jätkatuna või uuendatuna käesoleva lepingu jõustumiskuupäeval;

   ii) hõlmab võimalikke allmeetmeid, mis on heaks kiidetud või mis kehtivad kõnealuse meetme alusel või on sellega kooskõlas, ning

   iii) seoses käesoleva loendiga hõlmab kõiki õigusakte või muid meetmeid, millega rakendatakse direktiivi liikmesriigi tasandil, ning

g) „kirjeldus“ – reservatsiooniga hõlmatud kehtiva meetme aspektid, mis nõuetele ei vasta.

3. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse reservatsiooni kõiki osi. Reservatsiooni tõlgendatakse nende peatükkides või jagudes esitatud asjaomaste kohustuste valguses, mille suhtes reservatsioon tehakse. Meetmete osa on teiste osade suhtes ülimuslik.

4. Käesoleva loendi kohaldamisel tähendab „ÜRO ühtne tooteklassifikaator (CPC)“ – ajutine ühtne tooteklassifikaator (Statistical Papers, Series M, nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

5. Käesoleva loendi kohaldamisel tehakse Euroopa Liidu territooriumil kohaliku esindatuse nõuet puudutav reservatsioon artikli 8.4 (Turulepääs) lõike 3 suhtes, kuid mitte artikli 8.4 (Turulepääs) lõigete 1 ja 2 või artikli 8.5 (Võrdne kohtlemine) lõigete 1–5 suhtes.

6. Euroopa Liidu tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi reservatsiooni kohaldatakse selle liikmesriigi keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Belgia reservatsioonide puhul hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, kuna neist igaühe pädevusse kuuluvad võrdväärsed seadusandlikud volitused. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad.

7. Allpool esitatud reservatsioonide loend ei sisalda kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid juhul, kui need ei kujuta endast piirangut artikli 8.4 (Turulepääs) või artikli 8.5 (Võrdne kohtlemine) tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või mis tahes muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavat tegevust ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole loetletud, kohaldatakse neid jätkuvalt.

8. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõuet laiendada India isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

9. Kohtlemine, mida kooskõlas Euroopa Liidu õigusega võimaldatakse India teenuseosutajate asutatud juriidilistele isikutele, kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus, ei mõjuta asjaomastele juriidilistele isikutele Euroopa Liidus ettevõtte asutamise korral kehtestatavate tingimuste ja kohustuste kohaldamist, mis on kooskõlas 8. peatükiga „Teenuskaubandus“, ja mida kohaldatakse jätkuvalt.

10. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mittediskrimineerivad meetmed ei kujuta endast turulepääsu piirangut artikli 8.4 (Turulepääs) lõigete 1 ja 2 tähenduses ühegi meetme puhul:

a) millega nõutakse taristu omandiõiguse eraldamist selle taristu kaudu pakutavate kaupade või osutatavate teenuste omandiõigusest, et tagada aus konkurents, näiteks energeetika, transpordi ja telekommunikatsiooni valdkonnas;

b) millega ausa konkurentsi tagamiseks piiratakse omandiõiguse koondumist;

c) mille eesmärk on tagada loodusvarade ja keskkonna kaitse ja säilitamine, sealhulgas antavate kontsessioonide kättesaadavuse, arvu ja ulatuse piiramine ning moratooriumi või keelu kehtestamine;

d) millega tehniliste või füüsiliste piirangute tõttu, näiteks seoses telekommunikatsiooni spektrite ja sagedustega, piiratakse antavate lubade arvu, või

e) millega nõutakse, et teatav protsent ettevõtte aktsionäridest, omanikest, osanikest või juhtidest oleks kvalifitseeritud või tegutseks teataval kutsealal, nagu juristid või raamatupidajad.

11. Euroopa Liidu reservatsioonid ei piira Euroopa Liidu õigusi ja kohustusi, mis tulenevad teenuskaubanduse üldlepingust (GATS).

12. Käesolev loend kehtib üksnes Euroopa Liidu territooriumil vastavalt artikli 1.3 (Üldised määratlused) punkti bb alapunktile i ning on asjakohane üksnes Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning India vaheliste kaubandussuhete kontekstis. See ei mõjuta liikmesriikide õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

13. Mis puudutab finantsteenuseid, siis erinevalt välismaistest tütarettevõtjatest ei kohaldata väljaspool Euroopa Liitu asuva finantseerimisasutuse vahetult liikmesriigis asutatud filiaalide suhtes, v.a teatavad piiratud erandid, liidu tasandil ühtlustatud usaldatavusnõuete kohast reguleerimist, mis võimaldab sellistel tütarettevõtjatel kasutada uute ettevõtete loomiseks ja kogu Euroopa Liidus piiriüleste teenuste osutamiseks ulatuslikumaid vahendeid. Seetõttu antakse nimetatud filiaalidele liikmesriigi territooriumil tegutsemise luba samadel tingimustel, mis kehtivad liikmesriigi kodumaiste finantsasutuste kohta, ning neilt võidakse nõuda vastavust mitmele konkreetsele usaldatavusnõudele, nagu näiteks panganduse ja väärtpaberite puhul iseseisva kapitalisatsiooni nõue ja muud solventsusnõuded ning raamatupidamisaruandluse ja aruannete avaldamise nõuded või kindlustuse puhul erilised tagatis- ja sissemaksenõuded, iseseisev kapitalisatsioon, ning kindlustustehniliste eraldiste kattevarade paiknemine asjaomases liikmesriigis, ja vähemalt ühe kolmandiku suurune solventsusmarginaal.

14. Käesolevat loendit tuleb lugeda koostoimes 8-G lisaga (Euroopa Liidu rahvusvaheliste meretransporditeenustega seotud kohaldamisala, mõisted ja kohustused).

15. Kui Euroopa Liit on käesolevas loendis esitanud reservatsiooni, mida kohaldatakse teenuseosutamismooduse 1 või 3 suhtes, kohaldatakse reservatsiooni ka India füüsiliste isikute ajutise viibimise suhtes niivõrd, kuivõrd reservatsioonis esitatud asjaomane meede mõjutab 8-A lisaga (Füüsiliste isikute sisenemine lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimine) hõlmatud India füüsiliste isikute ajutist viibimist Euroopa Liidus.

16. Artiklit 8.5 (Võrdne kohtlemine) ja artiklit 8.6 (Enamsoodustusrežiim) ei kohaldata ühegi meetme suhtes, mis kujutab endast erandit TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on konkreetselt sätestatud TRIPS-lepingu artiklites 3–5.

17. Allpool esitatud reservatsioonide loendis kasutatakse järgmisi lühendeid.

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi Vabariik

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovaki Vabariik

Reservatsioonide loend

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused (v.a tervishoiuga seotud kutsealad)

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused (tervishoiuga seotud kutsealad ja farmaatsiatoodete jaemüük)

Reservatsioon nr 4 – teadus- ja arendusteenused

Reservatsioon nr 5 – kinnisvarateenused

Reservatsioon nr 6 – äriteenused

Reservatsioon nr 7 – sideteenused

Reservatsioon nr 8 – ehitusteenused

Reservatsioon nr 9 – turustusteenused

Reservatsioon nr 10 – haridusteenused

Reservatsioon nr 11 – keskkonnateenused

Reservatsioon nr 12 – finantsteenused

Reservatsioon nr 13 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Reservatsioon nr 14 – turismi- ja reisiteenused

Reservatsioon nr 15 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Reservatsioon nr 16 – transporditeenused ja transpordi abiteenused

Reservatsioon nr 17 – kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Reservatsioon nr 18 – põllumajandus, kalapüük ja tootmine

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Sektor:	kõik sektorid
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	enamsoodustusrežiim
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) ettevõtte liik

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3):

EU: kohtlemist, mida võimaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt juriidilistele isikutele, kes on asutatud kooskõlas Euroopa Liidu või mõne liikmesriigi õigusega ja mille registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus, sealhulgas neile, kelle on asutanud Euroopa Liidus India investorid, võimaldatavat kohtlemist ei kohaldata väljaspool Euroopa Liitu asutatud juriidiliste isikute ega asjaomaste juriidiliste isikute filiaalide või esinduste, sh India juriidiliste isikute filiaalide või esinduste suhtes.

Vähem soodsat kohtlemist võib kohaldada Euroopa Liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud juriidilistele isikutele, kellel on liidu territooriumil üksnes registrijärgne asukoht, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et neil on tegelik ja püsiv seos ühe liikmesriigi majandusega.

Meetmed:

EU: Euroopa Liidu toimimise leping.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

reservatsiooni kohaldatakse üksnes tervishoiu-, sotsiaal- või haridusteenuste suhtes:
EL (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): kui liikmesriik müüb või võõrandab oma osalust olemasolevas riigiettevõttes või valitsusüksuses, mis osutab tervishoiu-, sotsiaal- või haridusteenuseid (CPC 93, 92), või müüb või võõrandab sellise üksuse vara, võib ta India investoritele või nende ettevõtjatele keelata sellise osaluse või vara omandamise või kehtestada sellele piiranguid ja/või piirata nende võimalusi kontrollida mis tahes ettevõtet, mis on moodustatud sellise tehingu tulemusena. Seoses sellise müügi või muu võõrandamisega võib iga liikmesriik vastu võtta või säilitada meetmed, mis on seotud kõrgema juhtkonna või juhatuse liikmete kodakondsusega, ning meetmed, millega piiratakse tarnijate arvu.

Käesolevas reservatsioonis:

i) käsitatakse kehtiva meetmena pärast käesoleva lepingu jõustumist kehtima jäetud või vastu võetud meedet, millega müügi või muu võõrandamise hetkel keelatakse omakapitali või vara omamine või kehtestatakse sellele piirangud või kodakondsuse nõuded või kehtestatakse piirangud tarnijate arvule, nagu on kirjeldatud käesolevas reservatsioonis, ning

ii) „riigiettevõte“ on ettevõte, mida omab või kontrollib oma osaluse kaudu ükskõik milline liikmesriik, sealhulgas ettevõte, mis on asutatud pärast käesoleva lepingu jõustumist üksnes selleks, et müüa või võõrandada olemasolevasse riigiettevõttesse või valitsusasutusse paigutatud omakapitali või sellise ettevõtte või asutuse vara.

Meetmed:

EU: vastavalt kirjelduse osale, nagu on osutatud eespool.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3):

AT: filiaali käitamiseks peavad väljastpoolt Euroopa Majanduspiirkonda pärit äriühingud määrama ennast esindama vähemalt ühe isiku, kes elab Austrias.

Austria kaubandus- ja tööstusseadustiku (Gewerbeordnung) järgimise eest vastutavate juhtivtöötajate (tegevdirektorid, füüsilised isikud) elukoht peab olema Austrias.

BG: välisriikide juriidilised isikud, kes ei ole asutatud Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmesriigi õigusaktide alusel, võivad tegeleda äritegevusega, kui nad on registreeritud äriühinguna Bulgaaria Vabariigi äriregistris. Filiaalide asutamiseks on nõutav luba.

Välisriigi ettevõtete esinduskontorid tuleb registreerida Bulgaaria kaubandus- ja tööstuskojas. Sellised kontorid ei tohi tegeleda majandustegevusega – neil on üksnes õigus reklaamida oma omanikku ja tegutseda esindaja või agendina.

EE: kui vähemalt poolte osaühingu, aktsiaseltsi või filiaali juhatuse liikmete elukoht ei ole Eestis, mõnes teises EMP liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis, peab osaühing, aktsiaselts või välisriigi äriühing määrama kontaktpunkti, mille Eesti aadressi saab kasutada ettevõtjale adresseeritud menetlusdokumentide ja tahteavalduste edastamiseks (s.t välisriigi äriühingu filiaal).

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3):

FI: vähemalt üks täis- või usaldusühingu osanikest peab omama elukohta EMP riigis või – kui osanik on juriidiline isik – asuma EMP riigis (filiaalid ei ole lubatud). Registreerimisasutus võib teha erandeid.

Eraettevõtjana tegutsemiseks on nõutav elukoht EMP riigis.

Kui organisatsioon, mis on pärit mõnest EMPsse mittekuuluvast riigist, kavatseb tegeleda äritegevuse või kaubandusega Soome filiaali asutamise kaudu, on nõutav kauplemisluba.

Vähemalt üks juhatuse tava- ja asendusliikmetest ning tegevdirektor peavad elama EMP riigis. Registreerimisasutus võib teha äriühingutele erandeid.

SE: välisriigi äriühing, kes ei ole asutanud Rootsis juriidilist isikut või kes tegeleb ettevõtlusega kaubandusagendi vahendusel, peab kommertstehinguid teostama Rootsis registreeritud filiaali kaudu, millel on sõltumatu juhatus ja eraldi raamatupidamine. Filiaali tegevdirektor ja vajaduse korral asetegevdirektor peavad elama EMP riigis. Väljaspool EMPd elav füüsiline isik, kes teostab Rootsis kommertstehinguid, peab ametisse määrama ja registreerima residendist esindaja, kes vastutab äritegevuse eest Rootsis. Rootsis toimuva äritegevuse kohta peetakse eraldi raamatupidamisarvestust. Pädev asutus võib üksikjuhtumitel teha filiaali- ja elukohanõudest erandeid. Vähem kui aasta kestvate ehitusprojektide puhul, mida teostab väljaspool EMPd asuv äriühing või füüsiline isik, tehakse filiaali asutamise või residendist esindaja määramise nõudest erand.

Piiratud vastutusega äriühingute ning kooperatiivsete tulundusühingute puhul peab EMPs elama vähemalt 50 % juhatusest, vähemalt 50 % juhatuse asendusliikmetest, tegevdirektor, asetegevdirektor ning vähemalt üks äriühingu nimel allkirjaõigust omav isik. Pädev asutus võib kõnealuse tingimuse puhul teha erandeid. Kui ükski äriühingu või ühistu esindajatest ei ela Rootsis, peab juhatus määrama ja registreerima Rootsis elava isiku, kellel on volitused tegutseda äriühingu või ühistu nimel.

Vastavad tingimused kehtivad kõikide muude juriidilise isiku liikide asutamise suhtes.

SK: välisriigi füüsiline isik, kelle nimi kantakse asjakohasesse äriregistrisse (äriregister, ettevõtlusregister või muu kutseregister) ettevõtja nimel tegutsema volitatud isikuna, peab esitama Slovakkia elamisloa.

Meetmed:

AT: Aktiengesetz, BGBL. Nr 98/1965, § 254 lõige 2;

GmbH-Gesetz, RGBL. Nr 58/1906, § 107 lõige 2 ning

Gewerbeordnung (Austria kaubandusseadus), BGBL. Nr 194/1994, § 39 lõige 2a.

BG: äriseaduse artikkel 17a, ning

investeerimise elavdamise seaduse artikkel 24.

EE: äriseadustiku § 631 lõiked 1, 2 ja 4.

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ettevõtlusega tegelemise õiguse seadus) (122/1919), § 1;

Osuuskuntalaki (ühistuseadus) (1488/2001);

Oakeyhtiölaki (piiratud vastutusega äriühingu seadus) (624/2006) ning

Laki luottolaitostoiminnasta (krediidiasutuste seadus) (121/2007).

SE: Lag om utländska filialer m.m (välisfiliaalide seadus) (1992:160);

Aktiebolagslag (äriühingute seadus) (2005:551);

majandusühistute seadus (2018:672) ning

Euroopa majandushuviühingute seadus (1994:1927).

SK: seadus nr 513/1991 äriseadustiku kohta (artikkel 21);

seadus nr 455/1991 kauplemislubade kohta ning

seadus nr 404/2011 välismaalaste riigis elamise kohta (artiklid 22 ja 32).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

BG: asutatud ettevõtted võivad võtta kolmandate riikide kodanikke tööle ainult sellistele ametikohtadele, mille puhul Bulgaaria kodakondsuse nõue puudub. Tegutseva ettevõtte poolt eelneva 12 kuu jooksul tööle võetud kolmandate riikide kodanike koguarv ei tohi ületada 20 % (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul 35 %) töölepingu alusel tööle võetud Bulgaaria, teiste liikmesriikide, EMP lepingu osalisriikide või Šveitsi Konföderatsiooni kodanike keskmisest arvust. Lisaks peab tööandja enne kolmanda riigi kodaniku töölevõtmist tööturutesti abil tõendama, et vastavale ametikohale sobivat Bulgaaria, Euroopa Liidu, EMP või Šveitsi töötajat ei ole.

Kõrgelt kvalifitseeritud, hooaja- ja lähetatud töötajate, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ning teadlaste ja üliõpilaste puhul ei ole ühe ettevõtte heaks töötavate kolmandate riikide kodanike arv piiratud. Nendesse kategooriatesse kuuluvate kolmandate riikide kodanike töölevõtmiseks ei ole tööturutest nõutav.

Meetmed:

BG: tööjõurände ja tööjõu liikuvuse seadus.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

PL: esinduse majandustegevus võib hõlmata üksnes välisriigi emaettevõtja reklaamimist ja edendamist. Kõigis sektorites peale õigusteenuste sektori võivad väljastpoolt Euroopa Liitu pärit investorid ja nende ettevõtted asutada üksnes usaldusühingu, piiratud vastutusega kapitaliühingu, osaühingu või aktsiaseltsi; kodumaised investorid ja ettevõtted võivad kasutada ka mitteärilise partnerluse vormis tegutsevate ettevõtete vorme (täisühing ja piiramatu vastutusega ühing).

Meetmed:

PL: 6. märtsi 2018. aasta seadus välisriigi ettevõtjate ja muude välisriigi isikute majandustegevust Poola Vabariigi territooriumil käsitlevate eeskirjade kohta.

b) Kinnisvara omandamine

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3):

AT (kohaldatakse piirkondlikul valitsemistasandil): väljastpoolt Euroopa Liitu pärit füüsilised isikud ja ettevõtjad peavad kinnisvara omandamiseks, ostmiseks, rentimiseks või kasutusrendiks saama loa pädevatelt piirkondlikelt asutustelt (*Länder*). Luba antakse üksnes juhul, kui kinnisvara omandamine leitakse olevat avalikes huvides (silmas pidades eeskätt majandus-, sotsiaal- ja kultuurihuve).

CY: Küprose elanikud või Küprose päritolu isikud, samuti liikmesriikide kodanikud võivad omandada Küprosel vara ilma piiranguteta. Ükski välismaalane ei saa omandada kinnisvara teisiti kui pärimise teel (*mortis causa*) ilma ministrite nõukogu loata. Kui välismaalase omandatav kinnisvara on suurem kui krunt, mis on vajalik maja ehitamiseks või ametipinna rajamiseks, või ületab muul moel kaht donumit (2 676 ruutmeetrit), kohaldatakse ministrite nõukogu loa väljastamisel tingimusi, piiranguid ja kriteeriume, mis on sätestatud ministrite nõukogu koostatud ja esindajatekoja heakskiidetud määrustes. Välismaalane on iga isik, kes ei ole Küprose Vabariigi kodanik, sh välismaalase kontrollitav äriühing. Mõiste ei hõlma Küprose päritolu välismaalasi ja Küprose Vabariigi kodanike Küprose kodakondsuseta abikaasasid.

CZ: riigi omandis oleva põllumajandusmaa suhtes kohaldatakse erieeskirju. Riigi põllumajandusmaad võivad omandada ainult Tšehhi Vabariigi, mõne teise liikmesriigi või EMP lepingu osalisriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud. Juriidilised isikud võivad riigilt põllumajandusmaad omandada üksnes juhul, kui nad on Tšehhi Vabariigi põllumajandusettevõtjad või samasuguse staatusega isikud mõnes teises liikmesriigis, EMP lepingu osalisriigis või Šveitsi Konföderatsioonis.

DK: füüsilised isikud, kes ei ela Taanis ja kes ei ole varem elanud Taanis vähemalt viis aastat, peavad Taani kinnisasja omandamise seaduse kohaselt saama justiitsministeeriumilt loa, et omandada õigus Taanis asuvale kinnisasjale. Sama kehtib ka juriidiliste isikute kohta, kes ei ole registreeritud Taanis. Füüsilised isikud võivad kinnisasja omandada juhul, kui taotleja kavatseb kinnisasja kasutada oma peamise elukohana.

Taanis registreerimata juriidilistel isikutel on üldjuhul lubatud kinnisasja omandada juhul, kui omandamine on eelduseks ostja äritegevusele. Luba on vaja ka juhul, kui taotleja kavatseb kasutada kinnisasja lisaeluasemena. Selline luba antakse üksnes siis, kui üldise ja konkreetse hindamise teel leitakse, et taotlejal on eriti tugev side Taaniga.

Taani omandamisseaduse kohane luba antakse üksnes konkreetse kinnisasja omandamiseks. Põllumajandusmaa omandamist isikute poolt reguleerib lisaks Taani põllumajandusettevõtete seadus, millega on kehtestatud põllumajandusliku kinnisasja omandamisel piirangud kõikidele isikutele, nii taanlastele kui ka välismaalastele. Seega peavad kõik põllumajanduslikku kinnisasja omandada soovivad isikud vastama Taani põllumajandusettevõtete seaduses sätestatud nõuetele. Üldiselt tähendab see, et põllumajandusettevõtte suhtes kohaldatakse piiratud elukohanõuet. Elukohanõue ei ole personaalne. Juriidilised isikud peavad olema Taani põllumajandusettevõtete seaduse § 20 ja 21 loetletud liiki ning nad peavad olema registreeritud Euroopa Liidus või EMPs.

EE: Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (edaspidi „OECD“) osalisriigi juriidilisel isikul on õigus omandada kinnisvara, mis hõlmab:

i) kokku vähem kui kümme hektarit põllumajandusmaad, metsamaad või põllumajandus- ja metsamaad, ilma piiranguteta;

ii) kümme hektarit või rohkem põllumajandusmaad, kui juriidiline isik on kinnisasja omandamisele vahetult eelnenud kolme aasta jooksul tegelenud Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete tootmisega, välja arvatud kalandustooted ja puuvill (edaspidi „põllumajandustooted“);

iii) kümme hektarit või rohkem metsamaad, kui juriidiline isik on kinnisasja omandamisele vahetult eelnenud kolme aasta jooksul tegelenud metsa majandamisega metsaseaduse tähenduses (edaspidi „metsa majandamine“) või põllumajandustoodete tootmisega;

iv) vähem kui kümme hektarit põllumajandusmaad ja vähem kui kümme hektarit metsamaad, kuid kokku kümme hektarit või rohkem põllumajandus- ja metsamaad, kui see juriidiline isik on kinnisasja omandamisele vahetult eelnenud kolme aasta jooksul tegelenud põllumajandustoodete tootmisega või metsa majandamisega.

Kui juriidiline isik ei vasta alapunktides ii, iii ja iv osutatud nõuetele, võib ta omandada kinnisasja, mis hõlmab kokku 10 hektarit või rohkem põllumajandusmaad, metsamaad või põllumajandus- ja metsamaad, üksnes omandatava kinnisasja asukohajärgse kohaliku omavalitsuse volikogu loal.

EMP-väliste riikide kodanike suhtes kohaldatakse teatavates geograafilistes piirkondades kinnisvara omandamise piiranguid.

EL: kinnisvara omandamine või rentimine piirialadel on keelatud isikutele, kelle kodakondsus või asukoht on väljaspool liikmesriike ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni. Keelu võib tühistada kaalutlusotsusega, mille võtab vastu asjaomase detsentraliseeritud haldusüksuse komitee (või riigi kaitseminister, kui kasutatav kinnisvara kuulub era- ja riigiomandi kasutamise fondile).

HR: välisriikide äriühingutel on lubatud omandada teenuste osutamiseks kinnisvara üksnes juhul, kui nad on Horvaatias juriidilise isikuna asutatud ja registreeritud. Kui filiaalid soovivad omandada kinnisvara teenuste osutamiseks, on vaja justiitsministeeriumi heakskiitu. Välismaalased ei saa omandada põllumajandusmaad.

MT: isikud, kes ole liikmesriigi kodanikud, ei või omandada kinnisasja kaubanduslikul eesmärgil. Äriühingud, mille aktsiatest 25 % (või rohkem) kuulub isikutele väljastpoolt Euroopa Liitu, peavad saama kaubanduslikul või ärilisel eesmärgil kinnisasja ostuks pädevalt asutuselt (rahandusministrilt) loa. Pädev asutus otsustab, kas kavandatav omandamine toob Malta majandusele puhaskasu.

PL: välismaalased vajavad kinnisvara otseseks või kaudseks omandamiseks luba. Luba antakse siseministri haldusaktiga kaitseministri nõusolekul ning põllumajandusliku kinnisvara puhul ka põllumajanduse ja maaelu arengu ministri nõusolekul.

Meetmed:

AT: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 9/2004;

NÖ – Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800;

OÖ – Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 61/1996; Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 42/2004; ning

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 11/1998.

CY: (välismaalaste poolt) kinnisvara omandamise seadus (109. peatükk), kehtivas sõnastuses.

CZ: seadus nr 503/2012 Coll. (riikliku maa-ameti kohta), kehtivas sõnastuses.

DK: Taani kinnisvara omandamise seadus (21. märtsi 2014. aasta konsolideeritud seadus nr 265 kinnisvara omandamise kohta);

korraldus omandamise kohta (18. septembri 1995. aasta korraldus nr 764) ning

põllumajandusettevõtete seadus (4. jaanuari 2017. aasta konsolideeritud seadus nr 27).

EE: kinnisasja omandamise kitsendamise seadus, 2. peatüki § 4, 3. peatüki § 10, 2017.

EL: seadus 1892/1990, kehtivas sõnastuses, ning taotluste puhul ka kaitseministri ja kodanikukaitse ministrite otsus F.110/3/330340/S.120/7-4-14.

HR: omandiõigust ja muid varalisi õigusi käsitleva seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12, 152/14), artiklid 354–358.b;

põllumajandusmaa seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 20/18, 115/18, 98/19), artikkel 2;

üldise haldusmenetluse seadus.

MT: kinnisvaraseadus (omandamine mitteresidentide poolt), 246. peatükk, ning

ELi ühinemislepingu protokoll nr 6 lisaeluasemete omandamise kohta Maltal.

PL: 24. märtsi 1920. aasta seadus kinnisvara omandamise kohta välismaalaste poolt (2016. aasta Poola ametlik väljaanne nr 1061, kehtivas sõnastuses).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

HU: mitteresidendid peavad saama kinnisvara omandamiseks loa haldusasutuselt, kes vastutab asjaomase kinnisvara geograafilise asukoha eest.

Meetmed:

HU: valitsuse dekreet nr 251/2014 (X.2.) välisriigi kodanike poolt kinnisvara, välja arvatud põllumajanduslikel või metsamajanduslikel eesmärkidel kasutatava maa omandamise kohta ning

1993. aasta seadus nr LXXVIII (paragrahv 1/A).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3):

LV: India kodanikul on lubatud omandada linnamaad Lätis või mõnes teises liikmesriigis registreeritud juriidilise isiku kaudu:

i) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub liikmesriikide kodanikele, Läti valitsusele ja/või omavalitsusele;

ii) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub sellise kolmanda riigi füüsilistele isikutele ja äriühingutele, kellega Läti on sõlminud investeeringute edendamist ja vastastikust kaitset käsitleva kahepoolse lepingu, mille Läti parlament on heaks kiitnud enne 31. detsembrit 1996;

iii) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub sellise kolmanda riigi füüsilistele isikutele ja äriühingutele, kellega Läti on sõlminud investeeringute edendamist ja vastastikust kaitset käsitleva kahepoolse lepingu pärast 31. detsembrit 1996, kui kõnealuses lepingus on kindlaks määratud Läti füüsiliste isikute ja äriühingute õigused maa omandamisel asjaomases kolmandas riigis;

iv) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub ühiselt alapunktides i–iii osutatud isikutele või

v) mis on riigile kuuluv piiratud vastutusega äriühing, kui selle aktsiad on noteeritud börsil.

Kui India lubab Läti kodanikel ja ettevõtjatel osta oma territooriumil asuvates linnades kinnisvara, lubab Läti India kodanikel ja ettevõtjatel osta Läti linnades kinnisvara Läti kodanikega samadel tingimustel.

Meetmed:

LV: Läti Vabariigi linnade maareformi seadus, jaotised 20 ja 21.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3):

SI: Sloveenia Vabariigis väliskapitali osalusel asutatud juriidilised isikud võivad omandada Sloveenia Vabariigi territooriumil asuvat kinnisvara. Välisriigi isikute poolt Sloveenia Vabariigis asutatud filiaalid võivad omandada kinnisvara (välja arvatud maad) ainult sellise majandustegevuse jaoks, milleks nad asutati.

Meetmed:

SI: Ustava Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 33/91-I, nazadnje spremenjeno št. 92/21, člen 68 (Sloveenia Vabariigi põhiseadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 33/91-I, viimati muudetud seadusega nr 92/21, artikkel 68).

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3):

DE: kinnisvara omandamise suhtes võidakse kohaldada teatavaid vastastikkuse tingimusi.

ES: välisinvesteeringute tegemiseks tegevusse, mis on otseselt seotud ELi mittekuuluvate riikide diplomaatiliste esinduste jaoks tehtavate kinnisvarainvesteeringutega, on vaja Hispaania ministrite nõukogu haldusluba, välja arvatud juhul, kui on sõlmitud vastastikune liberaliseerimisleping.

RO: välisriikide kodanikud, kodakondsuseta isikud ja juriidilised isikud (v.a EMP liikmesriigi kodanikud ja juriidilised isikud) võivad omandada maa omandiõigusi rahvusvaheliste lepingutega reguleeritud tingimustel vastastikkuse põhimõtte alusel. Välisriikide kodanikud, kodakondsuseta isikud ja juriidilised isikud ei või omandada maa omandiõigust soodsamatel tingimustel kui need, mida kohaldatakse Euroopa Liidu isikute suhtes.

Meetmed:

DE: Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (EGBGB) Satz 2; tsiviilseadustiku sissejuhatav seadus, punkt 2.

ES: 23. aprilli 1999. aasta kuninglik dekreet nr 664/1999 välisinvesteeringute kohta.

RO: seadus nr 17/2014 teatavate meetmete kohta, millega reguleeritakse väljaspool linna asuva põllumajandusmaa müümist ja ostmist (muutmisel), ning

seadus nr 268/2001 riigi- ja eraomandis olevat põllumajandusmaad haldavate ettevõtete erastamise kohta ning selleks erastamisagentuuri asutamise kohta, kehtivas sõnastuses.

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused (v.a tervishoiuga seotud kutsealad)

Sektor – allsektor:	kutseteenused – õigusteenused; patendivoliniku, tööstusomandi voliniku, intellektuaalomandi voliniku teenused; majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused; auditeerimisteenused, maksualase nõustamise teenused; arhitektuuri- ja linnaplaneerimisteenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 861, CPC 862, CPC 863, CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674 ja CPC 879 (patendiga seotud) osa
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	enamsoodustusrežiim
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) õigusteenused (CPC 861 osa)[1]

Suurema selguse huvides ja kooskõlas sissejuhatavate märkustega, eelkõige lõikega 6, olgu märgitud, et advokatuuris registreerumise nõuded võivad hõlmata vastuvõtvas riigis õigusteaduse kraadi omandamise nõuet või samaväärset nõuet, samuti nõuet läbida tegevusloa alusel tegutseva advokaadi järelevalve all väljaõpe või nõuet omada konkreetse advokatuuri jurisdiktsioonis kontorit või postiaadressi, et taotleda advokatuuri liikmeks saamist. Mõnes liikmesriigis võib kehtida nõue, et füüsilistel isikutel, kes on advokaadibüroos, äriühingus või ettevõttes teataval ametikohal või kes tegutsevad osanike või aktsionäride nimel, peab olema õigus praktiseerida vastuvõtva jurisdiktsiooni õigust.

---

[1] Käesolevas reservatsioonis:
a) „riigisisene õigus“ – konkreetse liikmesriigi ja Euroopa Liidu õigus;
b) „rahvusvaheline avalik õigus“ – ei hõlma Euroopa Liidu õigust, kuid hõlmab rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega kehtestatud õigust ning rahvusvahelist tavaõigust;
c) „õigusnõustamine“ – klientide nõustamine ja nende konsulteerimine küsimustes, sealhulgas tehingutes, suhetes ja vaidlustes, mis hõlmavad õiguse kohaldamist või tõlgendamist; osalemine kolmandate isikutega sellistes küsimustes peetavatel läbirääkimistel ja muus suhtluses koos klientidega või nende nimel; ning täielikult või osaliselt seadusega reguleeritud dokumentide koostamine ja mis tahes liiki dokumentide kontrollimine seadusest tulenevatel eesmärkidel ja sellega kooskõlas;
d) „õiguslik esindamine“ – haldusasutustele, kohtutele või muudele nõuetekohaselt moodustatud ametlikele õiguskaitseasutustele esitatavate dokumentide koostamine ning ilmumine haldusasutustesse, kohtutesse või muudesse nõuetekohaselt moodustatud ametlikesse õiguskaitseasutustesse;
e) „vahekohtu-, lepitus- ja vahendusteenused“ – vahekohtunikule, lepitajale või vahendajale esitatavate dokumentide koostamine ning vahekohtu, lepitaja või vahendaja ette ilmumise ettevalmistamine ja nende ette ilmumine vaidluses, mis on seotud õiguse kohaldamise ja tõlgendamisega. See ei hõlma vahekohtu-, lepitus- ja vahendusteenuseid vaidlustes, mis ei ole seotud õiguse kohaldamise ja tõlgendamisega ning mis kuuluvad juhtimisalaste nõustamisteenuste alla. Samuti ei hõlma see tegutsemist vahekohtuniku, lepitaja või vahendajana. Rahvusvaheliste vahekohtu-, lepitus- või vahendusteenuste alamkategooria hõlmab samu teenuseid juhul, kui vaidluses osalevad isikud on pärit kahest või enamast riigist

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

EU: igas liikmesriigis kohaldatakse konkreetseid mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid.

Seoses enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

EU: liikmesriik, kes kehtestab riigisisese õiguse praktiseerimise suhtes kodakondsuse või elukohanõude, võib sellisest nõudest osaliselt või täielikult loobuda oma riigisisese õiguse, kahepoolse lepingu või rahvusvahelise konventsiooni alusel ja vastastikkuse tingimusel.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

EU: isikuid võib Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametis (edaspidi „EUIPO“) õiguslikult esindada üksnes EMP liikmesriigis kvalifitseeritud õiguspraktik, kelle tegevuskoht on EMPs, kui tal on kõnealuses liikmesriigis õigus tegutseda esindajana kaubamärgi või tööstusomandi küsimustes, ning kutseline esindaja, kelle nime EUIPO on kandnud sel eesmärgil peetavasse nimekirja (CPC 861 osa).

AT: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus ja residentsus (äriline kohalolek). Üksnes EMP riigi või Šveitsi kodakondsusega juristid võivad õigusteenuseid pakkuda ärilise kohaloleku kaudu. Rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritoluriigi õigusega seotud õigusteenuseid lubatakse osutada üksnes piiriülesel alusel. Välisriigi advokaatidele (kes peavad olema saanud oma päritoluriigis täieliku kvalifikatsiooni) osalus mis tahes advokaadibüroo aktsia- või osakapitalis ja tegevustulemustes ei tohi ületada 25 %; ülejäänud peavad olema täielikult kvalifitseeritud EMP riigi või Šveitsi juristid ning üksnes viimatinimetatud võivad otsustavalt mõjutada advokaadibüroo otsustamisprotsessi.

BE: välisriigi advokaadid võivad tegutseda õiguskonsultandina. Advokaadid, kes on välisriigi (ELi-välise) advokatuuri liikmed ja soovivad Belgias tegutseda, kuid ei vasta täieliku kvalifikatsiooniga advokaatide registrisse, ELi nimekirja või jurist-praktikantide nimekirja kandmise tingimustele, võivad taotleda registreerimist nn B-loendis. Selline B-loend on olemas ainult Brüsseli advokatuuris. B-loendisse kantud juristil on õigus anda nõu. Kassatsioonikohtus (*Cour de Cassation*) esindamise õigus sõltub vastavasse nimekirja kandmisest.

BG: reserveeritud liikmesriigi, EMP lepingu teise osalisriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikele, kellele on antud luba tegutseda advokaadi kutsealal ükskõik millise eespool nimetatud riigi õigusaktide kohaselt. Välisriigi kodanik (välja arvatud eespool nimetatud), kellel on vastavalt oma riigi õigusaktidele õigus tegutseda advokaadi kutsealal, võib konkreetse juhtumiga seoses ilmuda Bulgaaria Vabariigi kohtuasutusse oma riigi kodaniku kaitsjana või volitatud esindajana koos Bulgaaria advokaadiga, kui see on ette nähtud Bulgaaria ja asjaomase välisriigi vahelises lepingus, esitades selleks eelnevalt taotluse kõrgema advokatuurinõukogu esimehele. Hõlmatud riigid määrab justiitsminister kõrgema advokatuurinõukogu esimehe taotlusel. Õigusliku lepituse teenuste pakkumiseks peab välisriigi kodanikul olema Bulgaaria Vabariigis pikaajalise või alalise elamise luba ning ta peab olema kantud justiitsministeeriumis peetavasse ühtsesse lepitajate registrisse. Bulgaarias võib äriühingute asutamise korral ja nende tegutsemisel ning teenuste osutamisel võimaldada täielikku võrdset kohtlemist üksnes äriühingutele, mis on asutatud riikides, kellega on sõlmitud või sõlmitakse kahepoolsed vastastikuse õigusabi lepingud, ja selliste riikide kodanikele.

CY: vajalik on EMP riigi või Šveitsi kodakondsus. Küprosel võivad advokaadibüroo partneriteks, aktsionärideks või juhatuse liikmeteks olla üksnes advokatuuri kuuluvad advokaadid.

CZ: välisriigi advokaatide puhul on vajalik Tšehhi advokatuuri täisliikmeks saamine ning residentsus (äriline kohalolek).

DE: advokatuuri võib vastu võtta ainult EMP riigi või Šveitsi kvalifikatsiooniga advokaate, kes vastuvõtmisel saavad õiguse osutada riigisisese õigusega seotud õigusteenuseid. Äriline kohalolek on nõutav selleks, et saada advokatuuri täisliikmeks. Pädev advokatuur võib teha erandeid.

Välisriigi advokaatidele (välja arvatud EMP riikide ja Šveitsi kvalifitseeritud advokaadid) võidakse kehtestada piirangud riigisisese õigusega seotud õigusteenuseid osutava õigusbüroo aktsiate omamise suhtes. Välisriigi advokaadid või advokaadibürood võivad osutada välisriigi õiguse ja rahvusvahelise avaliku õigusega seotud õigusteenuseid, kui nad tõendavad vastavate erialateadmiste olemasolu.

Kutseline äriühing võib saada Saksamaa advokaadibüroo aktsionäriks või osanikuks üksnes juhul, kui ta on vastu võetud Saksamaa advokatuuri ja kui ta tegutseb ühes föderaalse õiguspraktikute seaduse artiklis 59b loetletud õiguslikest vormidest. Aktsionär või osanik peab advokaadibüroo tegevuses aktiivselt osalema. Välisriikide advokaadibüroode filiaalid võivad osutada õigusteenuseid, kui nad on advokatuuri vastu võetud. Advokatuuri vastuvõtmine eeldab, et aktsionäridel või osanikel on juristi või patendivoliniku kvalifikatsioon, mis on saadud riigis, kus antav kvalifikatsioon on Saksamaa justiitsministeeriumi määrusega tunnistatud hariduse ja kutsealal tegutsemise tingimuste seisukohast Saksamaa kvalifikatsiooniga võrreldavaks (föderaalse õiguspraktikute seaduse § 206 ja föderaalse patendivolinike seaduse § 157). Filiaalil peab olema eraldi juhtkond, millel on Saksamaal esindusõigus, ning vähemalt üks volikirja alusel tegutsev filiaali juht peab olema Saksamaa advokatuuri liige.

DK: õigusteenused, mida osutatakse ametinimetuse „advokat“ (advokaat) või muu sarnase nimetuse all, samuti kohtutes esindamine on reserveeritud advokaatidele, kellel on Taani tegevusluba. Euroopa Liidu, EMP riigi ja Šveitsi advokaadid võivad tegutseda oma päritoluriigi kutsenimetuse all.

Ilma et see piiraks eespool esitatud ELi reservatsiooni kohaldamist, võivad advokaadibüroo aktsiaid või osi omada üksnes advokaadid, kes praktiseerivad aktiivselt asjaomases advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas, advokaadibüroo teised töötajad või muu Taanis registreeritud advokaadibüroo. Teised advokaadibüroo töötajad võivad kollektiivselt omada alla 10 % aktsiatest või osadest ja hääleõigustest ning aktsionäriks või osanikuks saamiseks peavad nad sooritama eksami õigusnormide kohta, mis on advokaadibüroo spetsialiseerumisvaldkondade seisukohast eriti olulised.

Advokaadibüroo juhatuse liikmeteks võivad olla üksnes advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas aktiivselt praktiseerivad advokaadid, samuti teised aktsionärid ja töötajate esindajad. Enamik juhatuse liikmetest peavad olema advokaadid, kes praktiseerivad aktiivselt asjaomases advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas. Advokaadibüroo juhatajaks võib olla üksnes advokaat, kes praktiseerib aktiivselt asjaomases advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas, või eespool nimetatud eksami sooritanud aktsionär või osanik.

EE: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks ning Riigikohtus kriminaalmenetluses esindamiseks on vajalik residentsus (äriline kohalolek).

EL: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus ja residentsus (äriline kohalolek).

ES: riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus. Pädevad asutused võivad teha kodakondsusega seotud erandeid. Õigusteenuste osutamiseks on nõutav tegevuskoha aadress.

FI: kutsenimetuse „advokaat“ (soome keeles *asianajaja* ja rootsi keeles *advokat*) kasutamiseks on nõutud elukoht EMP riigis või Šveitsis ning advokatuuri liikmelisus. Õigusteenuseid, sealhulgas seoses Soome riigisisese õigusega, võivad osutada ka isikud, kes ei ole advokatuuri liikmed.

FR: advokatuuri täisliikmeks saamiseks, mis annab õiguse riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav elu- või asukoht EMPs. Kassatsioonikohtus (*Cour de Cassation*) ja riiginõukogus (*Conseil d'Etat*) esindamine on piiratud kvootidega ja reserveeritud Prantsusmaa ja Euroopa Liidu kodanikele. India advokatuuri liikmed võivad registreerida end Prantsusmaal välisriigi õigusnõustajatena, et osutada Prantsusmaal ajutiselt või alaliselt teatavaid õigusteenuseid seoses India õiguse ja rahvusvahelise avaliku õigusega. Alaline praktiseerimine eeldab tegevuskoha aadressi Prantsusmaa advokatuuri jurisdiktsioonis või registreerimist või asutamist EMPs.

HR: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav Euroopa Liidu kodakondsus. Rahvusvahelise avaliku õigusega seotud menetlustes võivad isikuid vahekohtutes ja *ad hoc* kohtutes esindada välisriigi advokaadid, kes on oma päritoluriigi advokatuuri liikmed. Õigusbüroo võib asutada üksnes advokaat, kellel on Horvaatia advokaadi kutsenimetus. India õigusbürood võivad Horvaatias asutada filiaale.

HU: advokatuuri täisliikmeks saamise tingimuseks on EMP riigi või Šveitsi kodakondsus ja residentsus (äriline kohalolek) ning see annab õiguse riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks. Välisriigi advokaadid võivad anda õigusalast nõu seoses oma päritoluriigi ja rahvusvahelise avaliku õigusega koostöös Ungari advokaadi või advokaadibürooga. Nõutav on Ungari advokaadi (*ügyvéd*) või advokaadibürooga (*ügyvédi iroda*) sõlmitud koostööleping. Välisriigi õigusnõustaja ei saa olla Ungari advokaadibüroo liige. Välisriigi advokaadil ei ole õigust koostada vahekohtunikule, lepitajale või vahendajale esitatavaid dokumente ega tegutseda vahekohtu-, lepitus- või vahendusmenetluses kliendi esindajana.

LT: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus ja residentsus (äriline kohalolek).

Välisriikide advokaadid võivad kohtus advokaadina tegutseda üksnes kooskõlas rahvusvaheliste lepingutega, sealhulgas konkreetsete sätetega, mis käsitlevad kohtus esindamist.

LU: riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus ja residentsus (äriline kohalolek).

Advokatuuri juhatus võib vastastikkuse põhimõtte alusel nõustuda tegema välisriigi kodaniku puhul kodakondsuse nõudest erandi.

LV: riigisisese õiguse praktiseerimiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus. Välisriikide advokaadid võivad kohtus advokaadina tegutseda üksnes vastavalt kahepoolsetele vastastikuse õigusabi lepingutele.

Euroopa Liidu või välisriigi advokaatide suhtes kohaldatakse erinõudeid. Näiteks on neil lubatud osaleda kriminaalmenetluses üksnes koos Läti vandeadvokaatide kolleegiumi liikmeks oleva advokaadiga. Patendivolinik peab olema Euroopa Liidu kodanik.

MT: riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus ja residentsus (äriline kohalolek).

NL: ametinimetust „advocate“ võivad kasutada üksnes Madalmaade registrisse kantud kohalikul tasandil litsentseeritud advokaadid. Välisriigi (registreerimata) advokaadid peavad Madalmaades tegutsemisel ametinimetuse „advocate“ kasutamise asemel nimetama oma päritoluriigi kutseorganisatsiooni.

PT: Portugali õiguse praktiseerimiseks on vajalik residentsus (äriline kohalolek). Kohtus esindamiseks peab olema advokatuuri täisliige. Portugalis õigusteaduskonna diplomi omandanud välisriigi kodanikud võivad registreerida end Portugali advokatuuris (*Ordem dos Advogados*) samadel tingimustel nagu Portugali kodanikud.

Teised välisriigi kodanikud, kellel on õigusteaduse kraad, mida on tunnustanud Portugali kõrgkooli õigusteaduskond, võivad end advokatuuri liikmeks registreerida tingimusel, et nad läbivad nõutud koolituse ning lõpliku hindamise ja sooritavad vastuvõtueksami. Portugalis võivad tegutseda üksnes advokaadibürood, mille kõik aktsiad kuuluvad Portugali advokatuuri liikmetele.

Õigusnõustamist välisriigi ja avaliku rahvusvahelise õiguse mis tahes valdkonnas võivad pakkuda tunnustatud juristid ning õigusala magistri- ja doktorikraadiga isikud (isegi kui nad ei ole advokaadid ega ülikooliprofessorid), tingimusel et nende ametialane asukoht (*domiciliação*) on Portugalis, nad sooritavad kutseeksami ja on advokatuuris registreeritud.

RO: välisriigi advokaat ei tohi esitada suulisi ega kirjalikke järeldusi kohtutele ega muudele õigusasutustele, välja arvatud rahvusvahelises vahekohtumenetluses.

SE: (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): advokatuuri liikmeks saamiseks ja kutsenimetuse „advokat“ kasutamiseks on nõutav elukoht EMPs või Šveitsis. Rootsi advokatuuri juhatus võib teha erandeid. Ilma et see piiraks eespool nimetatud ELi reservatsiooni kohaldamist, ei ole Rootsi riigisisese õiguse praktiseerimiseks advokatuuri liikmesus vajalik. Rootsi advokatuuri liikmeid tohivad palgata üksnes teised advokatuuri liikmed või advokatuuri liikmete tegevust korraldavad äriühingud. Advokatuuri liikme võib palgata ka advokaadiülesandeid täitev välisriigi äriühing, mis asub Euroopa Liidu liikmesriigis, EMP riigis või Šveitsis. Rootsi advokatuuri juhatuse tehtud erandi alusel võib Rootsi advokatuuri liige töötada väljaspool Euroopa Liitu asuvas advokaadibüroos.

Äriühingu või täisühingu vormis tegutsevatel advokatuuri liikmetel ei tohi olla muud eesmärki ega äritegevust kui advokaadina praktiseerimine. Koostöö teiste advokaadibüroodega on lubatud, kuid koostööks välisriikide büroodega on vaja Rootsi advokatuuri juhatuse luba. Üksnes advokatuuri liige võib otseselt või äriühingu kaudu töötada advokaadi kutsealal ning omada sellise äriühingu aktsiaid või osi. Ainult advokatuuri liige võib olla äriühingu või täisühingu juhatuse liige või aseliige, tegevdirektori asetäitja, allkirjaõiguslik esindaja või sekretär.

SI: klientide esindamisel kohtus tasu eest kohaldatakse Sloveenia Vabariigis ärilise kohaloleku nõuet. Välisriigi advokaat, kellel on õigus praktiseerida välisriigis, võib osutada õigusteenuseid või praktiseerida õigust õiguspraktikute seaduse artiklis 34a sätestatud tingimustel, kui on täidetud tegeliku vastastikkuse tingimus.

Ilma et see piiraks mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid käsitleva ELi reservatsiooni kohaldamist, on Sloveenia advokatuuri määratud advokaatide äriline kohalolek võimalik üksnes ühe osanikuga äriühingu, piiratud vastutusega õigusbüroo (partnerluse) või piiramatu vastutusega õigusbüroo (partnerluse) vormis. Advokaadibüroo tegevus piirdub õiguse praktiseerimisega. Õigusbüroo partneriteks võivad olla üksnes advokaadid.

SK: riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik EMP riigi kodakondsus ja residentsus (äriline kohalolek) Slovaki Vabariigis. Kolmandate riikide advokaatide puhul on nõutav tegelik vastastikkus.

Meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1001 artikkel 120[1];

nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 artikkel 78[2].

AT: Rechtsanwaltsordnung (advokatuuriseadus) – RAO, RGBl. Nr 96/1868, artiklid 1 ja 21c;

Europäisches Rechtsanwaltsgesetz – EIRAG, BGBl. Nr 27/2000 (kehtivas sõnastuses); EIRAG § 41.

BE: Belgia kohtuseadustik (artiklid 428–508).

BG: advokaadiseadus; vahendusseadus ning notareid ja notarite tegevust käsitlev seadus.

CY: advokaatide seadus (2. peatükk), kehtivas sõnastuses.

CZ: seadus nr 85/1996 Coll., õiguselukutsete seadus.

DE: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO, föderaalne õiguspraktikute seadus);

Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG) ja Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG) § 10.

DK: Retsplejeloven (kohtumenetluse seadus), 12. ja 13. peatükk (14. novembri 2018. aasta konsolideeritud seadus nr 1284).

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT L 154, 16.6.2017, lk 1).

[2] Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT L 3, 5.1.2002, lk 1).

EE: advokatuuriseadus;

tsiviilkohtumenetluse seadustik; halduskohtumenetluse seadustik; kriminaalmenetluse seadustik ning

väärteomenetluse seadustik.

EL: uus advokaatide seadustik nr 4194/2013.

ES: Real Decreto 135/2021, de 2 de marzo, por el que se aprueba el Estatuto General de la Abogacía Española, artikkel 9.1.a.

FI: Laki asianajajista (advokaadiseadus) (496/1958), § 1 ja § 3 ja Oikeudenkäymiskaari (4/1734) (kohtumenetluse seadustik).

FR: Loi 71-1130 du 31 décembre 1971, Loi 90-1259 du 31 décembre 1990 ja Ordonnance du 10 septembre 1817 modifiée.

HR: õiguselukutsete seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 9/94, nr 117/08, nr 75/09 ja nr 18/11).

HU: 2017. aasta seadus LXXVIII vandeadvokaatide kutsetegevuse kohta.

LT: 18. märtsi 2004. aasta seadus nr IX-2066 Leedu Vabariigi advokatuuri kohta, viimati muudetud 7. novembril 2024 seadusega nr XIV-3055.

LU: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d’avocat.

LV: kriminaalmenetluse seadus, § 79 ja Läti Vabariigi advokatuuriseadus, § 4; tööstusomandit käsitlevate asutuste ja menetluste seaduse XVIII peatükk (artiklid 119–136).

MT: kohtukorraldus- ja tsiviilkohtumenetluse seadustik (12. peatükk).

NL: Advocatenwet (advokaadiseadus).

PT: seadus 145/2015, 9 set., alterada p/ Lei 23/2020, 6 jul. (art.º194 substituído p/ art.º201; e art.º 203.º substituído p/ art.º 213.º);

Portugali advokatuuri põhikiri (*Estatuto da Ordem dos Advogados*) ja dekreet-seadus nr 229/2004, artiklid 5 ja 7–9;

dekreet-seadus nr 88/2003, artiklid 77 ja 102;

advokaatide koja põhikiri (*Estatuto da Câmara dos Solicitadores*), mida on muudetud seadusega nr 49/2004 (mas alterada p/ Lei 154/2015, 14 set), seadusega 14/2006 ja dekreetseadusega nr 226/2008 (alterado p/ Lei 41/2013, 26 jun);

seadus 78/2001, artiklid 31, 4 Alterada p/ Lei 54/2013, 31 jul.;

perelepituse ja tööalase lepituse korraldus (määrus nr 282/2010; alterada p/ Portaria 283/2018, 19 out);

seadus nr 21/2007 vahenduse kohta kriminaalasjades, artikkel 12;

seadus 22/2013 (26 FeV., alterada p/Lei 17/2017, 16 maio, alterada pelo Decreto-Lei 52/2019, 17 abril).

RO: advokaadiseadus; vahendusseadus ning

notareid ja notarite tegevust käsitlev seadus.

SK: seadus nr 586/2003 advokatuuri kohta, artiklid 2 ja 12.

SE: Rättegångsbalk (kohtumenetluse seadustik) (1942:740) ning
29. augustil 2008 vastu võetud Rootsi advokatuuri tegevusjuhend.

SI: Zakon o odvetništvu, Uradni list RS, št. 18/93, nazadnje spremenjeno št. 130/22 (õiguspraktikute seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 18/93, viimati muudetud seadusega nr 130/22).

SK: seadus nr 586/2003 advokatuuri kohta, artiklid 2 ja 12.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

PL: välisriigi advokaadid võivad kuuluda üksnes täisühingusse, usaldusühingusse või piiratud vastutusega kapitaliühingusse.

Meetmed:

PL: 5. juuli 2002. aasta seadus välisriigi advokaatide poolse õigusabi osutamise kohta Poola Vabariigis, artikkel 19; maksualase nõustamise seadus.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

DE: maksunõustajate puhul kohaldatakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid.

IE, IT: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on vajalik residentsus (äriline kohalolek).

Meetmed:

DE: Steuerberatungsgesetz (maksualase nõustamise seadus, 4. november 1975 (BGBl I, lk 2735), viimati muudetud 10. augusti 2021. aasta seaduse artikliga 50 (BGBl. I, lk 2436), § 3, 34, 40 (1), 49, 50a.

IE: 1954.–2011. aasta seadused õigusnõustajate tegevuse kohta.

IT: kuninglik dekreet nr 1578/1933, õiguselukutsete seaduse artikkel 17.

b) Patendivolinikud, tööstusomandi volinikud, intellektuaalomandi volinikud (CPC 879 patendiga seotud osa, 861, 8613)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

DE: advokatuuri võib vastu võtta ainult EMP riigi või Šveitsi kvalifikatsiooniga patendivolinikke, kes vastuvõtmisel saavad õiguse osutada Saksamaal patendivoliniku teenuseid seoses riigisisese õigusega. Äriline kohalolek on nõutav selleks, et saada advokatuuri täisliikmeks. Advokatuur võib teha erandeid. Välisriigi patendivolinikud võivad osutada õigusteenuseid välisriigi õiguse alusel, kui nad tõendavad erialaste teadmiste olemasolu; Saksamaal on õigusteenuste osutamiseks vajalik registreerimine. Välisriigi (välja arvatud EMP riigi või Šveitsi) patendivolinikud ei tohi asutada bürood koos riigisiseste patendivolinikega.

Välisriigi (välja arvatud EMP ja Šveitsi) patendivolinike äriline kohalolek on võimalik ainult Patentanwalts-GmbHs või Patentanwalt-AGs vähemusosaluse omandamise kaudu.

Alates 1. augustist 2022 võib kutseline äriühing saada Saksa patendibüroo aktsionäriks või osanikuks üksnes juhul, kui ta on vastu võetud Saksamaa patendivolinike kolleegiumisse ja kui ta tegutseb ühes patendivolinike määruse artiklis 52b loetletud õiguslikest vormidest. Välisriigi patendibüroo võib osutada teenuseid, kui ta on vastu võetud Saksamaa patendivolinike kolleegiumisse. Vastuvõtmine eeldab, et aktsionäridel või osanikel on advokaadi, maksuraamatupidaja, audiitori või patendivoliniku kvalifikatsioon ning filiaalide puhul peab juhatajal olema Saksamaal esindusõigus.

FR: tööstusomandi voliniku teenuste osutajate loetelus registreerimiseks on nõutav ettevõtte asutamine või elukoht EMPs. Füüsilistel isikutel peab olema EMP riigi kodakondsus. Kliendi esindamiseks riiklikus intellektuaalomandiametis on nõutav ettevõtte asutamine EMPs. Teenuseid võib osutada üksnes SCP (*société civile professionnelle*) või SELi (*société d'exercice libéral*) kaudu või teatavatel tingimustel muud õiguslikku vormi kasutades. Olenemata õiguslikust vormist peab üle poole aktsiatest ja hääleõigustest kuuluma EMP spetsialistidele. Advokaadibüroodel võib olla õigus osutada tööstusomandi voliniku teenuseid (vt reservatsioon seoses õigusteenustega).

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

AT: patendivoliniku teenuste osutamiseks on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus ja elukoht vastavas riigis.

BG ja CY: patendivoliniku teenuste osutamiseks on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus.

EE: patendivoliniku teenuste osutamiseks on vajalik Eesti või ELi kodakondsus ja alaline elukoht.

ES: patendivoliniku teenuste osutamiseks on vajalik juriidilise isiku asutamine liikmesriigis, äriline kohalolek ja alaline elukoht.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

PT: tööstusomandi voliniku teenuste osutamiseks on vajalik EMP riigi kodakondsus.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

FI ja HU: patendivoliniku teenuste osutamise eelduseks on elukoht EMPs.

SI: tööstusomandiõiguste (patendid, kaubamärgid, tööstusdisainilahenduse kaitse) omanikul/taotlejal peab olema elukoht/tegevuskoht Sloveenias, et ta saaks tegutseda Sloveenia intellektuaalomandi ametis ilma patendivoliniku või kaubamärgi ja tööstusdisainilahenduse volinikuta. Teise võimalusena on nõutav Sloveenias registreeritud patendivolinik või kaubamärgi ja tööstusdisainilahenduse volinik peamiselt menetlusega seotud teadete edastamiseks jms eesmärkidel.

Meetmed:

AT: Patentanwaltsgesetz (patendivoliniku seadus), BGBl. 214/1967, kehtivas sõnastuses, §§ 2 ja 16a.

BG: patentide ja kasulike mudelite registreerimise seaduse peatükk 8b.

CY: advokaatide seadus (2. peatükk), kehtivas sõnastuses.

DE: Patentanwaltsordnung (PAO). Gesetz über die Tätigkeit europäischer Patentanwälte in Deutschland (EuPAG) ja Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG), § 10.

EE: patendivoliniku seadus, § 2, § 14.

ES: Ley 24/2015, de 24 de julio, de Patentes, artiklid 175, 176 ja 177. Ley 17/2009, de 23 de noviembre, sobre el libre acceso a las actividades de servicios y su ejercicio, artikkel 3.2.

FI: Tavaramerkkilaki (kaubamärgiseadus) (7/1964);

Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (tööstusomandi volinike seadus) (22/2014) ning

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (sordiaretajate seadus) (1279/2009) ja Mallioikeuslaki (disainilahenduste seadus) nr 221/1971.

FR: Code de la propriété intellectuelle.

HU: 1995. aasta seadus nr XXXII patendivolinike kohta.

PT: dekreet-seadus nr 15/95, mida on muudetud seadusega nr 17/2010, Portaria 1200/2010 artikliga 5 ja Portariaga 239/2013, ja seadus nr 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini, Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 85/25 (tööstusomandi seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 51/06 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 85/25).

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

IE: ettevõtte asutamiseks peab vähemalt üks äriühingu juhatuse liikmetest, osanikest, juhtidest või töötajatest olema Iirimaal registreeritud patendivolinikuna või intellektuaalomandi volinikuna. Teenuste piiriüleseks osutamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus ja äriline kohalolek, peamine tegevuskoht EMP liikmesriigis ja EMP liikmesriigi õiguse kohane kvalifikatsioon.

Meetmed:

IE: 1996. aasta kaubamärgiseaduse (kehtivas sõnastuses) jaotised 85 ja 86;

1996. aasta kaubamärgieeskirjade (kehtivas sõnastuses) eeskirjad 51, 51A ja 51B;

1992. aasta patendiseaduse (kehtivas sõnastuses) jaotised 106 ja 107 ning

patendivolinike registri eeskirjad S.I. 580, 2015.

c) Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 86212, v.a auditeerimisteenused, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

AT: asjaomase välisriigi õiguse alusel kvalifitseeritud välisriigi arvepidajate, raamatupidajate kapitaliosalus ja hääleõigus Austria ettevõtjas ei tohi ületada 25 %. Teenuseosutajal peab olema kontor või registreeritud asukoht EMP riigis (CPC 862).

FR: nõutav on ettevõtte asutamine või elukoht. Teenuseid võib osutada mis tahes õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud SNC (*société en nom collectif*) ja SCS (*société en commandite simple*). SELi (*sociétés d'exercice libéral*), AGC (*Association de gestion et comptabilité*) ja SPE (*Société pluri-professionnelle d'exercice*) suhtes kohaldatakse eritingimusi (CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220).

IT: kutseregistrisse kandmiseks, mis on vajalik majandusarvestus- ja raamatupidamisteenuste osutamiseks, on nõutav elu- või tegevuskoht (CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220).

PT: (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): sertifitseeritud raamatupidajate koja (*Ordem dos Contabilistas Certificados*) kutseregistrisse kandmiseks, mis on vajalik raamatupidamisteenuste osutamiseks, on nõutav elu- või tegevuskoht, tingimusel et vastastikkuse klausli alusel koheldakse samamoodi Portugali kodanikke.

Meetmed:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (avaliku sektori raamatupidaja ja audiitori elukutset käsitlev seadus, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67 ja § 68 lõige 1 punkt 4 ning

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBL. I Nr 191/2013, §§ 7, 11, 28.

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

IT: seadusandlik dekreet nr 139/2005 ning

seadus nr 248/2006.

PT: dekreet-seadus nr 452/99, mida on muudetud 7. septembri 2015. aasta seadusega nr 139.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

SI: majandusarvestus- ja raamatupidamisteenuste osutamise eeldus on ettevõtte asutamine Euroopa Liidus (CPC 86213, 86219, 86220).

Meetmed:

SI: Zakon o storitvah na notranjem trgu, Uradni list RS, št. 21/10 in 75/23 (siseturuteenuste seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 21/10 ja 75/23).

d) Auditeerimisteenused (CPC 86211, CPC 86212, v.a majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused)

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

EU: kohustusliku auditi teenuste osutamiseks on vajalik liikmesriigi sellise pädeva asutuse heakskiit, kes võib tunnustada India või mis tahes kolmanda riigi kodanikust audiitori kvalifikatsiooni samaväärsust vastastikkuse põhimõtte alusel (CPC 8621).

Meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/34/EL[1] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/43/EÜ[2].

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

BG: kohaldada võidakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid.

Meetmed:

BG: sõltumatu finantsauditi seadus.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

AT: asjaomase välisriigi õiguse alusel kvalifitseeritud välisriigi arvepidajate ja raamatupidajate kapitaliosalus ja hääleõigus Austria ettevõtjas ei tohi ületada 25 %. Teenuseosutajal peab olema kontor või registreeritud asukoht EMP riigis.

Meetmed:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (avaliku sektori raamatupidaja ja audiitori elukutset käsitlev seadus, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67 ja § 68 lõige 1 punkt 4.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

DK: kohustusliku auditi tegemiseks peab audiitor olema Taanis tunnustatud. Heakskiidu saamiseks on nõutav elukoht EMP liikmesriigis. Tunnustatud audiitorühingutes võivad audiitorid ja audiitorühingud, kes ei ole tunnustatud õigusakti alusel, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ seoses kohustusliku auditiga vastavalt aluslepingu artikli 54 lõike 3 punktile g, omada kuni 10 % hääleõigustest.

FR: (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): kohustuslike auditite puhul on nõutav ettevõtte asutamine või elukoht. India kodanikud võivad osutada Prantsusmaal kohustusliku auditi teenuseid vastastikkuse põhimõtte alusel. Kasutada võib ükskõik millist õiguslikku vormi, välja arvatud need, mille korral käsitatakse osanikke ettevõtjatena (*commerçants*), nagu SNC (*Société en nom collectif*) ja SCS (*Société en commandite simple*).

PL: auditeerimisteenuste osutamiseks on nõutav ettevõtte asutamine Euroopa Liidus. Kohaldatakse õigusliku vormi nõudeid.

Meetmed:

DK: Revisorloven (Taani seadus tunnustatud audiitorite ja audiitorühingute kohta), 20. novembri 2018. aasta seadus nr 1287.

FR: Code de commerce.

PL: 11. mai 2017. aasta seadus vannutatud audiitorite, audiitorühingute ja riigi järelevalve kohta (2017. aasta Poola ametlik väljaanne nr 1089).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: vajalik on tegevusluba. Füüsiliste isikute kutseühingud (täisühingud) on lubatud.

SK: Slovaki Vabariigis võib auditite tegemise loa anda ainult ettevõttele, milles vähemalt 60 % kapitaliosalustest või hääleõigusest on reserveeritud Slovakkia kodanikele või liikmesriigi kodanikele.

Meetmed:

CY: 2017. aasta audiitorite seadus (seadus 53(I)/2017).

SK: seadus nr 423/2015 kohustusliku auditi kohta.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 1), kohaliku kohalolekuga:

DE: audiitorühingud (Wirtschaftsprüfungsgesellschaften) võivad tegutseda üksnes EMPs lubatavas õiguslikus vormis. Täisühinguid ja usaldusühinguid võib tunnustada audiitorühingutena (Wirtschaftsprüfungsgesellschaften), kui nad on kantud oma usaldusel põhineva tegevuse alusel äriregistrisse kaubandusliku partnerlusena (WPO artikkel 27). WPO artikli 134 kohaselt registreeritud kolmandast riigist pärit audiitor, kelle peakontor asub väljaspool Euroopa Liitu, võib siiski teha raamatupidamise aastaaruannete kohustuslikku auditit või koostada äriühingu konsolideeritud finantsaruandeid, kui tema vabalt võõrandatavate väärtpaberitega kaubeldakse reguleeritud turul.

Meetmed:

DE: Handelsgesetzbuch (HGB, äriseadustik); Gesetz über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (Wirtschaftsprüferordnung, WPO, audiitortegevuse seadus).

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

ES: kohustuslikke auditeid tegevad audiitorid peavad olema liikmesriigi kodanikud. Reservatsiooni ei kohaldata Hispaania reguleeritud turul noteeritud väljastpoolt Euroopa Liitu pärit äriühingute auditeerimisel.

Meetmed:

ES: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (uus auditeerimisseadus: seadus nr 22/2015 auditeerimisteenuste kohta).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

EE: kohaldatakse õigusliku vormi nõudeid. Enamik audiitorühingu aktsiatega esindatud hääleõigustest peab kuuluma vannutatud audiitoritele, kelle üle teeb järelevalvet EMP liikmesriigi pädev asutus ja kes on omandanud kvalifikatsiooni EMP liikmesriigis, või audiitorühingutele. Vähemalt kolm neljandikku seaduse alusel audiitorühingut esindavatest isikutest peavad olema omandanud oma kvalifikatsiooni EMP liikmesriigis.

Meetmed:

EE: audiitortegevuse seadus, § 76–77.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

SI: nõutav on äriline kohalolek. Kolmanda riigi auditeeriv üksus võib omada aktsiaid või olla osanikuks Sloveenia audiitorühingus tingimusel, et kolmanda riigi auditeeriva üksuse asutamise riigi õiguse kohaselt võivad Sloveenia audiitorühingud selles riigis omada aktsiaid või olla osanikuks auditeerivas üksuses (vastastikkuse nõue).

Meetmed:

SI: Zakon o revidiranju, Uradni list RS, št. 65/08, nazadnje spremenjeno št. 85/24 (audiitortegevuse seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 65/08, viimati muudetud seadusega nr 85/24) ning

Zakon o gospodarskih družbah, Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 77/25 (äriühingute seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 65/09 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 77/25).

Seoses kohaliku kohalolekuga:

BE: Belgias peab tegevuskoht olema seal, kus toimub kutsealane tegevus ja kus tehakse sellega seotud toiminguid ning säilitatakse sellega seotud dokumente ja kirjavahetust; vähemalt üks ettevõtte administraator või juhataja peab olema audiitorina tunnustatud.

FI: Soome piiratud vastutusega äriühingu audiitoritest ja auditi teostamise kohustusega äriühingute audiitoritest vähemalt üks peab elama EMP riigis. Audiitor peab olema kohalikul tasandil litsentsitud audiitor või kohalikul tasandil litsentsitud audiitorühing.

HR: auditeerimisteenuseid võivad osutada üksnes juriidilised isikud, kes on asutatud Horvaatias, või füüsilised isikud, kelle elukoht on Horvaatias.

IT: füüsiliste isikute auditeerimisteenuste osutamise suhtes kohaldatakse elukohanõuet.

LT: auditeerimisteenuste osutamiseks on nõutav ettevõtte asutamine EMP riigis.

SE: kohustuslikke auditeid võivad teha üksnes Rootsis tunnustatud audiitorid ja Rootsis registreeritud audiitorühingud. Nõutav on elukoht EMPs. Nimetust „tunnustatud audiitor“ ja „volitatud audiitor“ võivad kasutada üksnes Rootsis tunnustatud või volitatud audiitorid. Majandusühistute ja teatavate muude ettevõtjate audiitorid, kes ei ole sertifitseeritud või tunnustatud raamatupidajad, peavad elama EMP riigis, v.a juhul, kui valitsus või valitsuse määratud valitsusasutus otsustab konkreetse juhtumi puhul teisiti.

Meetmed:

BE: 7. detsembri 2016. aasta seadus audiitorite kutseala ja selle üle riikliku järelevalve korraldamise kohta (avaliku auditi seadus).

FI: Tilintarkastuslaki (auditeerimisseadus) (459/2007), valdkondlikud õigusaktid, milles nõutakse kohaliku tegevusloaga audiitorite kasutamist.

HR: auditeerimisseadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 146/05, nr 139/08 ja nr 144/12), artikkel 3.

IT: seadusandlik dekreet nr 58/1998, artiklid 155, 158 ja 161;

Vabariigi Presidendi dekreet nr 99/1998 ning

seadusandlik dekreet nr 39/2010, artikkel 2.

LT: 15. juuni 1999. aasta seadus nr VIII-1227 auditeerimise kohta (uus redaktsioon: 25. juuni 2024. aasta seadus nr XIV-2812 finantsaruannete auditeerimise ja muude kindlust andvate teenuste kohta).

SE: Revisorslag (audiitorite seadus) (2001:883);

Revisionslag (auditeerimisseadus) (1999:1079);

Aktiebolagslag (äriühingute seadus) (2005:551);

Lag om ekonomiska föreningar (majandusühistute seadus) (2018:672) ning

muud õigusaktid, millega reguleeritakse tunnustatud audiitorite kasutamise nõudeid.

e) Maksualase nõustamise teenused (CPC 863, v.a maksualased õigusabi- ja esindusteenused, mis on esitatud õigusteenuste all)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

AT: asjaomase välisriigi õiguse alusel kvalifitseeritud maksunõustajate kapitaliosalus ja hääleõigus Austria ettevõtjas ei tohi ületada 25 %. Teenuseosutajal peab olema kontor või registreeritud asukoht EMP riigis.

Meetmed:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (avaliku sektori raamatupidaja ja audiitori elukutset käsitlev seadus, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67 ja § 68 lõige 1 punkt 4.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

FR: nõutav on ettevõtte asutamine või elukoht. Teenuseid võib osutada mis tahes õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud SNC (*société en nom collectif*) ja SCS (*société en commandite simple*). Eritingimused kehtivad SEL (*sociétés d'exercice libéral*), AGC (*Association de gestion et comptabilité*) ja SPE (*Société pluri-professionnelle d'exercice*) kohta.

Meetmed:

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

HU: maksualase nõustamise teenuste osutamiseks on nõutav elukoht EMPs.

IT: kohaldatakse elukohanõuet.

Meetmed:

HU: 2017. aasta seadus nr 150 maksustamise kohta; valitsuse dekreet 2018/263 maksualase nõustamise registreerimise ja koolituse kohta.

IT: seadusandlik dekreet nr 139/2005 ja seadus nr 248/2006.

f) Arhitektuuri- ja linnaplaneerimisteenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673 ja CPC 8674)

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

FR: arhitekt võib osutada Prantsusmaal arhitektuuriteenuseid, kasutades (mittediskrimineerivatel alustel) üht järgmistest õiguslikest vormidest): SA et SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*), EURL (*entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée*), SCP (*en commandite par actions*), SCOP (*société coopérative et participative*), SELARL (*société d'exercice libéral à responsabilité limitée*), SELAFA (*société d'exercice libéral à forme anonyme*), SELAS (*société d'exercice libéral*) või SAS (*société par actions simplifiée*) või üksikisikuna või arhitektibüroo partnerina (CPC 8671).

Meetmed:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales;

Décret 95-129 du 2 février 1995 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société en participation;

Décret 92-619 du 6 juillet 1992 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société d'exercice libéral à responsabilité limitée SELARL, société d'exercice libéral à forme anonyme SELAFA, société d'exercice libéral en commandite par actions SELCA ning

Loi 77-2 du 3 janvier 1977.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

BG: konsultantide puhul, kes hindavad investeerimisprojektide nõuetelevastavust ja/või teostavad ehitusjärelevalvet, on nõutav Bulgaaria äriseaduse kohaselt Bulgaarias ettevõtte asutamine või registreerimine Euroopa Liidu või EMP liikmesriigi äriregistris.

Meetmed:

BG: ruumilise arendamise seaduse artikli 167 lõige 1.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

HR: välisriigi arhitekti, inseneri või linnaplaneerija loodud disainilahenduse või projekti vastavust Horvaatia õigusele peab kinnitama Horvaatias volitatud isik (CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673 ja CPC 8674).

Meetmed:

HR: füüsilise planeerimise ja ehitustegevuse seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 118/18 ja nr 110/19); füüsilise planeerimise seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 153/13 ja nr 39/19).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

CY: arhitektuuri- ja linnaplaneerimisteenuste, inseneriteenuste ja integreeritud inseneriteenuste suhtes kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõuet (CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673 ja CPC 8674).

Meetmed:

CY: seadus nr 41/1962, kehtivas sõnastuses; seadus nr 224/1990, kehtivas sõnastuses, ning

seadus nr 29(i)2001, kehtivas sõnastuses.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

CZ: nõutav on elukoht EMP riigis.

HU: järgmiste teenuste osutamiseks, kui neid osutab Ungari territooriumil viibiv füüsiline isik, on nõutav elukoht EMPs: arhitektuuriteenused, inseneriteenused (kohaldatakse üksnes kõrgharidusega praktikantide suhtes), integreeritud inseneriteenused ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673 ja CPC 8674).

IT: inseneriteenuste osutamiseks vajalikku kutseregistrisse kandmiseks on nõutav elukoht, kutsetegevuse asukoht või tegevuskoha aadress Itaalias (CPC 8672, CPC 8673 ja CPC 8674).

SK: arhitektuuri- ja inseneriteenuste osutamiseks vajalikuks kutsekojas registreerimiseks on nõutav elukoht EMP riigis (CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673 ja CPC 8674).

Meetmed:

CZ: seadus nr 360/1992 Coll. ehituskonstruktsioonide valdkonnas töötavate volitatud arhitektide ja volitatud inseneride ja tehnikute kutsealal tegutsemise kohta.

HU: 1996. aasta seadus nr LVIII arhitektide ja inseneride kutsekodade kohta.

IT: kuninglik dekreet nr 2537/1925 arhitekti ja inseneri elukutse reguleerimise kohta; seadus nr 1395/1923 ning

Vabariigi Presidendi dekreet nr 328/2001.

SK: seadus nr 138/1992 arhitektide ja inseneride kohta, artiklid 3, 15, 15a, 17a ja 18a.

Seoses turulepääsuga (moodus 1), võrdse kohtlemisega (moodus 1):

BE: arhitektuuriteenuste osutamine hõlmab kontrolli tööde teostamise üle (CPC 8671 ja CPC 8674). Oma asukohariigis tegevusloa alusel tegutsevad välisriigi arhitektid, kes soovivad töötada oma kutsealal ajutiselt Belgias, peavad saama arhitektide kutseühingu nõukogult eelneva loa geograafilises piirkonnas, kus nad kavatsevad tegutseda.

Meetmed:

BE: 20. veebruari 1939. aasta seadus arhitekti ametinimetuse kaitse kohta ning

26. juuni 1963. aasta seadus, millega loodi arhitektide liit; arhitektide liidu nõukogu kehtestatud 16. detsembri 1983. aasta eetikanormid (heaks kiidetud 18. aprilli 1985. aasta kuningliku dekreedi artikliga 1 (Moniteur belge, 8. mai 1985)).

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused (tervishoiuga seotud kutsealad ja farmaatsiatoodete jaemüük)

Sektor – allsektor:	kutseteenused – meditsiini- (sealhulgas psühholoogi-) ja hambaraviteenused; ämmaemanda-, meditsiiniõe-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenused; veterinaarteenused; ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük ja muud apteekriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 9312, CPC 93191, CPC 932 ja CPC 63211
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	enamsoodustusrežiim
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) meditsiini-, hambaravi-, ämmaemanda-, meditsiiniõe-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenused (CPC 852, CPC 9312 ja CPC 93191)

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

IT: psühholoogiteenuste osutamisel kohaldatakse Euroopa Liidu kodakondsuse nõuet; välisriigi kutsetöötajatel võidakse lubada töötada oma kutsealal vastastikkuse tingimusel (CPC 9312 osa).

Meetmed:

IT: seadus nr 56/1989 psühholoogi elukutse kohta.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

CY: meditsiiniteenuste (sh psühholoogid), hambaravi-, ämmaemanda-, meditsiiniõe-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenuste osutamise suhtes kohaldatakse Küprose kodakondsus- ja elukohanõuet.

Meetmed:

CY: arstide registreerimise seadus (250. peatükk), kehtivas sõnastuses;

hambaarstide registreerimise seadus (249. peatükk), kehtivas sõnastuses;

seadus nr 75(I)/2013 (kehtivas sõnastuses) – podoloogid;

seadus nr 33(I)/2008 (kehtivas sõnastuses) – meditsiinifüüsika;

seadus nr 34(I)/2006 (kehtivas sõnastuses) – töötervishoiuarstid;

seadus nr 9(I)/1996 (kehtivas sõnastuses) – hambatehnikud;

seadus nr 68(I)/1995 (kehtivas sõnastuses) – psühholoogid;

seadus nr 16(I)/1992 (kehtivas sõnastuses) – optikud;

seadus nr 23(I)/2011 (kehtivas sõnastuses) – radioloogid/kiiritusraviarstid;

seadus nr 31(I)/1996 (kehtivas sõnastuses) – dietoloogid/toitumisnõustajad;

seadus nr 140/1989 (kehtivas sõnastuses) – füsioterapeudid ning

seadus nr 214/1988 (kehtivas sõnastuses) – meditsiiniõed.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

DE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): seoses kutsealal registreerimisega võidakse kehtestada geograafilised piirangud, mis kehtivad nii kodanikele kui ka mittekodanikele.

Arstid (sealhulgas psühholoogid, psühhoterapeudid ja hambaarstid) peavad end registreerima riikliku ravikindlustuse arstide või hambaarstide piirkondlikes ühendustes (*kassenärztliche* või *Kassenzahnärztliche Vereinigungen*), kui nad soovivad ravida riikliku haigekassa kindlustatud patsiente. Registreerimisel võidakse kohaldada kvantitatiivseid piiranguid, mis põhinevad arstide piirkondlikul jaotumisel. Hambaarstidele see piirang ei kehti. Registreerimine on vajalik vaid riiklikus tervishoiusüsteemis tegutsevatele arstidele. Kõnealuste teenuste osutamiseks nõutava õigusliku vormi suhtes võidakse kohaldada mittediskrimineerivaid piiranguid (SGB V § 95).

Ämmaemandateenuste puhul on juurdepääs ainult füüsilistel isikutel. Meditsiini- ja hambaraviteenuste puhul on juurdepääs füüsilistel isikutel, litsentseeritud ravikeskustel ja volitatud asutustel. Võidakse kohaldada tegevuskohanõudeid.

Telemeditsiini puhul võidakse IKT-teenuste (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) osutajate arvu piirata, et tagada koostalitlusvõime, ühilduvus ja vajalikud ohutusstandardid. Seda kohaldatakse mittediskrimineerival viisil (CPC 9312 ja CPC 93191).

Meetmed:

DE: Bundesärzteordnung (BÄO, föderaalne arstiseadus);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG, psühhoteraapiateenuste osutamise seadus);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen (HebG); Bundes-Apothekerordnung;

võimalikud ämmaemandaid käsitlevad täiendavad õigusaktid piirkondlikul tasandil;

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V, sotsiaalkindlustusseadustik, viies osa) – kohustuslik tervisekindlustus.

Piirkondlik tasand:

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg;

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz, HKaG) in Bayern;

Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG);

Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGH); Gesetz über die Berufsgerichtsbarkeit der Heilberufe; Hamburgisches Gesetz über die Ausübung des Berufs der Hebamme und des Entbindungspflegers (Hamburgisches Hebammengesetz);

Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG);

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz, HeilBerG);

Heilberufsgesetz Mecklenburg-Vorpommern (Heilberufsgesetz M-V, HeilBerG);

Heilberufsgesetz (HeilBG NRW);

Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz, SHKG);

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz, SächsHKaG) ning Thüringer Heilberufegesetz.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

Prantsusmaal saavad Euroopa Liidu investorid valida suurema hulga õiguslike vormide vahel, kuid välisinvestorid peavad piirduma SELi (*société d'exercice libéral*) ja SCPga (*société civile professionnelle*).

Meditsiini-, hambaravi- ja ämmaemandateenuste osutamisel on nõutav Prantsuse kodakondsus. Välisriigi kodanikele võidakse siiski anda juurdepääs igal aastal kehtestatavate kvootide raames.

Meditsiini-, hambaravi-, ämmaemanda- ja meditsiiniõeteenuseid võib osutada SELi (*société d'exercice libéral*) kaudu, kasutades ühte järgmistest õiguslikest vormidest: *SEL à forme anonyme, SEL à responsabilité limitée, SEL par actions simplifiée* või *SEL en commandite par actions*, või ühistu (*société coopérative*) kaudu, mis on mõeldud üksnes sõltumatutele üld- ja eriarstidele. Neid teenuseid võidakse osutada ka SISA (*société interprofessionnelle de soins ambulatoires*) kaudu, mis on ette nähtud üksnes multidistsiplinaarseid tervishoiuteenuseid osutavate tervishoiutöötajate ühenduste (*maisons de santé pluriprofessionnelles*, MSP) tarbeks.

Meetmed:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47-1775 portant statut de la coopération ning Code de la santé publique.

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

AT: kohaldada võidakse konkreetseid mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid (CPC 9312 ja CPC 9319 osa). Arstide koostöö ambulatoorse tervishoiu eesmärgil ehk nn grupipraksis saab toimuda üksnes järgmistes õiguslikes vormides: *Offene Gesellschaft* (OG) või *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* (GmbH). Grupipraksise vormis võivad koostööd teha üksnes arstid. Neil peab olema õigus sõltumatule meditsiinilisele tegevusele, nad peavad olema registreeritud Austria Meditsiinikojas ja nad peavad aktiivselt tegutsema meditsiinilisel kutsealal. Muud isikud ei tohi grupipraksises osaleda ega saada osa selle tulust või kasumist (CPC 9312 osa).

Meetmed:

AT: meditsiiniseadus, BGBl. I Nr 169/1998, §§ 52a–52c;

föderaalseadus kõrgetasemeliste meditsiinilis-tehniliste elukutsete reguleerimise kohta, BGBl. Nr 460/1992 ning

föderaalseadus madalama ja kõrgema taseme ravimassööri elukutsete reguleerimise kohta, BGBl. Nr 169/2002.

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

BG: inimeste tervisele kasulikku mõju avaldava ebatraditsioonilise meditsiiniteenuse osutamise õigus on üksnes Euroopa Liidu ja EMP liikmesriikide ning Šveitsi kodanikel.

Meetmed:

BG: tervishoiuseadus ja 2005. aasta määrus nr 7 (mis käsitleb nõudeid selliste isikute tegevusele, kes kasutavad ebatraditsioonilisi meetodeid inimeste tervisele kasuliku mõju avaldamiseks) reguleerivad selliste ebatraditsiooniliste meetodite kasutamist.

b) Veterinaarteenused (CPC 932)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

AT: veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes EMP liikmesriigi kodanikud. EMPsse mittekuuluva riigi kodanike puhul loobutakse kodakondsuse nõudest, kui asjaomase EMPsse mittekuuluva riigiga on sõlmitud Euroopa Liidu kokkulepe, millega nähakse veterinaarteenuste valdkonnas ette võrdne kohtlemine investeerimisel ja piiriüleses kaubanduses.

ES: ametiühingu liikmeks astumine on vajalik kutsealal tegutsemiseks ja selle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu kodakondsuse nõuet, millest võib kahepoolse töölepingu alusel loobuda. Veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud.

FR: veterinaarteenuste osutamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus, kuid sellest nõudest võidakse vastastikkuse põhimõtte alusel loobuda. Veterinaarteenuseid osutavate äriühingute puhul on lubatud järgmised õiguslikud vormid: SCP (*Société civile professionnelle*) ja SEL (*Société d'exercice liberal*).

Teatavatel tingimustel võivad olla lubatud muud õiguslikud vormid, mis on ette nähtud Prantsusmaa riigisisese õigusega või mõne muu EMP liikmesriigi seadustega, kui äriühingu registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on selles riigis.

Meetmed:

AT: Tierärztegesetz (veterinaarseadus), BGBl. Nr 16/1975, § 3 lõiked 2 ja 3.

ES: Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española, artiklid 62 ja 64.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

CY: veterinaarteenuste osutamise suhtes kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõuet.

EL: veterinaarteenuste osutamiseks on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus.

HR: Horvaatia Vabariigis võivad piiriüleseid veterinaarteenuseid osutada üksnes isikud, kes on asutatud liikmesriigis veterinaartegevuse eesmärgil. Üksnes Euroopa Liidu kodanikel on lubatud luua veterinaaripraksis Horvaatia Vabariigis.

HU: veterinaarteenuste osutamiseks peab olema Ungari veterinaararstide koja liige, mille suhtes kohaldatakse EMP riigi kodakondsuse nõuet. Tegevusloa väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: sektoris valitsevad tööturutingimused.

Meetmed:

CY: seadus nr 169/1990, kehtivas sõnastuses.

EL: presidendi dekreet nr 38/2010, ministri otsus nr 165261/IA/2010 (Kreeka Vabariigi ametlik väljaanne nr 2157/B).

HR: veterinaarseadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 83/13, 148/13, 115/18), artikli 3 lõige 67, artiklid 105 ja 121.

HU: 2012. aasta seadus nr CXXVII Ungari veterinaararstide koja ja veterinaarteenuste osutamise kohta.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

CZ: veterinaarteenuste osutamiseks on nõutav füüsiline kohalolek territooriumil.

IT ja PT: veterinaarteenuste osutamiseks peab olema täidetud elukohanõue.

PL: Poola territooriumil viibiva veterinaararsti kutsealal tegutsemisel on veterinaarteenuste osutamiseks nõutav füüsiline kohalolek, Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide kodanikud peavad sooritama poola keeles eksami, mille korraldab Poola veterinaararstide koda.

SI: Sloveenia Vabariigis võivad piiriüleseid veterinaarteenuseid osutada üksnes isikud, kes on asutatud liikmesriigis veterinaartegevuse eesmärgil.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

SK: kutseala registreerimise suhtes kojas, mis on vajalik kutsealal töötamiseks, kohaldatakse EMP riigi elukohanõuet. Veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud.

Meetmed:

CZ: seadus nr 166/1999 Coll. (veterinaarseadus), § 58–63, 39, ning

seadus nr 381/1991 Coll. (Tšehhi Vabariigi veterinaararstide koja kohta), § 4.

IT: seadusandlik dekreet C.P.S. nr 233/1946, artiklid 7–9, ning

Vabariigi Presidendi dekreet nr 221/1950, § 7.

PL: 21. detsembri 1990. aasta seadus veterinaararsti elukutse ja veterinaararstide kodade kohta.

PT: dekreet-seadus nr 368/91 (veterinaararstide liidu põhikiri) alterado p/Lei 125/2015, 3 set.

SI: Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev, Uradni list RS, št. 71/08, nazadnje spremenjeno št. 10/20 (veterinaararstide kutsekvalifikatsiooni tunnustamise eeskirjad, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 71/08, viimati muudetud seadusega nr 10/20) ning

Zakon o storitvah na notranjem trgu, Uradni list RS, št. 21/10 in 75/23 (siseturuteenuste seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 21/10 ja 75/23).

SK: seadus nr 442/2004 eraveterinaararstide ja veterinaararstide koja kohta, artikkel 2.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

DE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): kutsekojas registreerimiseks on nõutav elukoht EMP riigis. Veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud. Telemeditsiiniteenuseid võib osutada üksnes seoses baasraviga, mille raames patsient kohtub eelnevalt veterinaariga.

DK ja NL: veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud.

IE: veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud või täisühingud.

LV: veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud.

Meetmed:

DE: Bundes-Tierärzteordnung (BTÄO, veterinaararstide kutsetegevust käsitlev föderaalseadustik).

Piirkondlik tasand:

õigusaktid liidumaade meditsiinitöötajate nõukogude kohta (*Heilberufs- und Kammergesetze der Länder*) ja (nende alusel)

Baden-Württemberg, Gesetz über das Berufsrecht und die Kammern der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten sowie der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz, HBKG);

Bayern, Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz, HKaG);

Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG);

Brandenburg, Heilberufsgesetz (HeilBerG);

Bremen, Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz, HeilBerG);

Hamburg, Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGH);

Hessen, Gesetz über die Berufsvertretungen, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufsgesetz);

Mecklenburg-Vorpommern, Heilberufsgesetz (HeilBerG);

Niedersachsen, Kammergesetz für die Heilberufe (HKG);

Nordrhein-Westfalen, Heilberufsgesetz NRW (HeilBerg);

Rheinland-Pfalz, Heilberufsgesetz (HeilBG);

Saarland, Gesetz Nr. 1405 über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz, SHKG);

Sachsen, Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz, SächsHKaG);

Sachsen-Anhalt, Gesetz über die Kammern für Heilberufe Sachsen-Anhalt (KGHB-LSA);

Schleswig-Holstein, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit für die Heilberufe (Heilberufekammergesetz, HBKG);

Thüringen, Thüringer Heilberufegesetz (ThürHeilBG) ning

Berufsordnungen der Kammern (veterinaararstide nõukogude kutse-eetika koodeks).

DK: Lovbekendtgørelse Nr 40 af lov om dyrlæger af 15. januar 2020 (15. jaanuari 2020. aasta konsolideeritud seadus nr 40 veterinaararstide kohta).

IE: 2005. aasta veterinaarpraksise seadus.

LV: veterinaariaseadus.

NL: Wet dieren 2011.

c) Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük ning muud apteekriteenused (CPC 63211)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

AT: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüük avalikkusele võib toimuda üksnes apteegi kaudu. Apteegi pidamiseks on vajalik EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsus. Apteegi rentnikel ja apteegi pidamise eest vastutavatel isikutel peab olema EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsus.

Meetmed:

AT: Apothekengesetz (apteegiseadus), RGBl. Nr 5/1907, kehtivas sõnastuses, §§ 3, 4, 12;

Arzneimittelgesetz (ravimiseadus), BGBl. Nr 185/1983, kehtivas sõnastuses, §§ 57, 59, 59a ning

Medizinproduktegesetz (meditsiinitoodete seadus), BGBl. Nr 657/1996, kehtivas sõnastuses, § 99.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

DE: apteeki võivad pidada ainult füüsilised isikud (proviisorid). Teiste riikide kodanikud või isikud, kes ei ole sooritanud Saksa apteekrieksamit, võivad saada üksnes loa võtta üle apteek, mis on eelneval kolmel aastal juba tegutsenud. Ühe isiku kohta võib olla üks apteek ja kuni kolm haruapteeki.

FR: apteegi pidamiseks on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus.
Välisriikide apteekrite suhtes võidakse kohaldada igal aastal kehtestatavat kvooti. Apteegi avamiseks peab olema saadud tegevusluba ja on vajalik äriline kohalolek, sealhulgas ravimite kaugmüük üldsusele infoühiskonna teenuste kaudu, peab toimuma ühes järgmistest õiguslikest vormidest, mis on riigisisese õiguse kohaselt mittediskrimineerival alusel lubatud: *société d'exercice libéral* (SEL) *anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle* või *pluripersonnelle, en commandite par actions*, *société en noms collectifs* (SNC) või *société à responsabilité limitée* (SARL) *unipersonnelle* või *pluripersonnelle*.

Meetmed:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG, Saksamaa apteekide seadus);

Bundes-Apothekerordnung (BAPO);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Medizinprodukterecht-Durchführungsgesetz (MPDG) ning

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

FR: Code de la santé publique ning

Loi 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales ja Loi 2015-990 du 6 août 2015.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3):

EL: apteegi pidamiseks on vajalik Euroopa Liidu kodakondsus.

HU: apteegi pidamiseks on vajalik EMP riigi kodakondsus.

LV: selleks et alustada iseseisvat apteekritegevust, peab välisriigi proviisor või proviisori abi, kes on saanud hariduse riigis, mis ei ole Euroopa Liidu ega EMP liikmesriik, töötama vähemalt ühe aasta proviisori järelevalve all mõnes EMP liikmesriigis asuvas apteegis.

SI: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüük avalikkusele võib toimuda üksnes apteegi kaudu. Apteeki võivad pidada ainult füüsilised isikud (proviisorid). Apteegi rentnikel ja apteegi pidamise eest vastutavatel isikutel peab olema EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsus. Retseptiravimite posti- ja veebimüük on keelatud. Käsimüügiravimite posti- ja veebimüügiks on vaja riiklikku eriluba.

Meetmed:

EL: seadus nr 5607/1932, mida on muudetud seadustega nr 1963/1991 ja 3918/2011; presidendi dekreet nr 64/2018 (Kreeka Valitsuse Teataja nr 124 / väljaanne A/11-7-2018).

HU: 2006. aasta seadus nr XCVIII ravimite ja meditsiiniliste abivahendite usaldusväärse ja majanduslikult teostatava tarnimise üldsätete ning ravimite turustamise kohta.

LV: ravimiseadus, § 38.

SI: Zakon o lekarniški dejavnosti, Uradni list RS, št. 85/16, nazadnje spremenjeno št. 112/24 (apteegiteenuse seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 85/16, viimati muudetud seadusega nr 112/24) ning

Zakon o zdravilih, Uradni list RS, št. 17/14, nazadnje spremenjeno št. 27/25 (ravimiseadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 17/14, viimati muudetud seadusega nr 27/25).

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

BG: apteekide juhatajad peavad olema kvalifitseeritud proviisorid ja võivad juhatada üksnes seda apteeki, milles nad ise töötavad. Kehtestatud on kvoot, millega reguleeritakse Bulgaaria Vabariigis ühele isikule kuuluvate apteekide arvu (kuni 4).

DK: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüügiga avalikkusele võivad tegeleda üksnes füüsilised isikud, kellele Taani ravimiamet on välja andnud proviisori tegevusloa.

ES, HR, HU ja PT: tegevusloa andmisel kohaldatakse majandusvajaduste testi.

Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas.

IE: ravimite postimüük on keelatud, välja arvatud käsimüügiravimite puhul.

MT: apteegile tegevusloa väljastamise suhtes kohaldatakse konkreetseid piiranguid. Ühegi isiku nimel ei tohi olla ühes linnas või külas üle ühe tegevusloa (apteegi tegevusluba käsitlevate eeskirjade (LN 279/07) 5. eeskirja punkt 1), välja arvatud juhul, kui asjaomases linnas või külas ei ole rohkem taotlusi (apteegi tegevusluba käsitlevate eeskirjade (LN 279/07) 5. eeskirja punkt 2).

PT: äriühingutes, kus kapitali esindavad aktsiad, peavad aktsiad olema nimiväärtusega. Ükski isik ei tohi omada, käitada või pidada otseselt või kaudselt samal ajal rohkem kui nelja apteeki.

Meetmed:

BG: inimtervishoius kasutatavate ravimite seadus, artiklid 222, 224, 228.

DK: Apotekerloven (Taani apteegiseadus) LBK nr 1040, 03.09.2014.

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (25. aprilli 1997. aasta seadus nr 16/1997 apteegiteenuste reguleerimise kohta), artiklid 2 ja 3.1 ning

Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

HR: tervishoiuseadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 100/18 ja 125/19).

HU: 2006. aasta seadus nr XCVIII ravimite ja meditsiiniliste abivahendite usaldusväärse ja majanduslikult teostatava tarnimise üldsätete ning ravimite turustamise kohta.

IE: Iiri ravimiameti 1995. aasta ja 2006. aasta seadused (1995. aasta seadus nr 29 ja 2006. aasta seadus nr 3); ravimite (väljakirjutamise ja tarnete kontrolli) 2003. aasta määrused, kehtivas sõnastuses (S.I. 540, 2003); ravimite (turuleviimise kontrolli) 2007. aasta määrused, kehtivas sõnastuses (S.I. 540, 2007); 2007. aasta apteegiseadus (2007. aasta seadus nr 20); 2008. aasta määrus jaemüügiapteekide tegevuse reguleerimise kohta, kehtivas sõnastuses (S.I. nr 488, 2008).

MT: proviisori tegevusluba käsitlevad eeskirjad (LN279/07), mis on välja antud meditsiiniseaduse alusel (458. peatükk).

PT: dekreet-seadus nr 307/2007, artiklid 9, 14 ja 15 Alterado p/ Lei 26/2011, 16 jun., alterada:

– p/ Acórdão TC 612/2011, 24.01.2012,
– p/ Decreto-Lei 171/2012, 1 ago.,
– p/ Lei 16/2013, 8 fev.,
– p/ Decreto-Lei 128/2013, 5 set.,
– p/ Decreto-Lei 109/2014, 10 jul.,
– p/ Lei 51/2014, 25 ago.,
– p/ Decreto-Lei 75/2016, 8 nov. ning määrus nr 1430/2007 revogada p/ Portaria 352/2012, 30 out.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

IT: kõnealusel kutsealal võivad tegutseda ainult registrisse kantud füüsilised isikud, samuti täisühingu vormis juriidilised isikud, kelle kõik osanikud on registrisse kantud proviisorid. Proviisorite registrisse kandmiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus või elukoht liikmesriigis ja proviisori kutsealal töötamine Itaalias. Vajaliku kvalifikatsiooniga välisriigi kodaniku võib kanda registrisse juhul, kui asjaomane isik on sellise riigi kodanik, millega Itaalia on sõlminud vastastikkuse tingimusel apteekri kutsealal töötamist lubava erilepingu (D. Lgsl. CPS nr 233/1946, artiklid 7–9 ja Vabariigi Presidendi dekreet nr 221/1950, §§ 3 ja 7). Uute või vabade apteekide tegevusload antakse välja avaliku konkursi alusel. Avalikul konkursil saavad osaleda üksnes liikmesriikide kodanikud, kes on kantud proviisorite registrisse (albo).

Tegevusloa andmisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas.

Meetmed:

IT: seadus nr 362/1991, artiklid 1, 4, 7 ja 9;

seadusandlik dekreet nr 233/1946, artiklid 7–9 ning

Vabariigi Presidendi dekreet nr 221/1950, §§ 3 ja 7).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüügi ning muude apteekriteenuste (CPC 63211) osutamise suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: apteekide ja mürgiste ainete seadus (254. peatükk), kehtivas sõnastuses.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

BG: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüük avalikkusele võib toimuda üksnes apteegi kaudu. Ravimite postimüük on keelatud, välja arvatud käsimüügiravimite puhul.

EE: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüük avalikkusele võib toimuda üksnes apteegi kaudu. Ravimite postimüük ja internetist tellitud ravimite tarnimine posti teel või kiirkullerteenuse kaudu on keelatud. Tegevusloa andmisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas.

EL: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüügiga avalikkusele võivad tegeleda üksnes proviisori tegevusluba omavad füüsilised isikud ja selliste isikute asutatud äriühingud.

ES: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüügiga avalikkusele võivad tegeleda üksnes proviisori tegevusluba omavad füüsilised isikud. Iga proviisor võib omada vaid ühte tegevusluba.

LU: ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüügiga avalikkusele võivad tegeleda üksnes füüsilised isikud.

NL: ravimite postimüügi suhtes kohaldatakse nõudeid.

Meetmed:

BG: inimtervishoius kasutatavate ravimite seadus, artiklid 219, 222, 228, artikli 234 lõige 5.

EE: ravimiseadus, RT I 2005, 2, 4; § 29 lõige 2 ja § 41 lõige 3 ning tervishoiuteenuse korraldamise seadus, RT I 2001, 50, 284.

EL: seadus nr 5607/1932, mida on muudetud seadustega nr 1963/1991 ja nr 3918/2011.

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (25. aprilli 1997. aasta seadus nr 16/1997 apteegiteenuste reguleerimise kohta), artiklid 2 ja 3.1 ning

Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

LU: Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043);

Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a041) ning

Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a017).

NL: Geneesmiddelenwet, artikkel 67.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

BG: proviisorite suhtes kohaldatakse alalise elukoha nõuet.

Meetmed:

BG: inimtervishoius kasutatavate ravimite seadus, artiklid 146, 161, 195, 222 ja 228.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

DE, SK: proviisori tegevusloa saamiseks või ravimite ja teatavate meditsiinikaupade avalikkusele jaemüügiks apteegi avamiseks peab olema täidetud elukohanõue.

Meetmed:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG, Saksamaa apteekide seadus);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

SK: seadus nr 362/2011 ravimite ja meditsiiniseadmete kohta, artikkel 6, ning

seadus nr 578/2004 tervishoiuteenuste osutajate, meditsiinitöötajate ja tervishoiutöötajate kutseorganisatsioonide kohta.

Reservatsioon nr 4 – teadus- ja arendusteenused

Sektor – allsektor:	teadus- ja arendusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 851 ja CPC 853
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

EU: riigi rahastatavate teadus- ja arendusteenuste puhul, mille jaoks eraldab Euroopa Liidu tasandil rahalisi vahendeid Euroopa Liit, võib ainuõigusi või lube anda üksnes liikmesriikide kodanikele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht asub Euroopa Liidus (CPC 851 ja CPC 853).

Riigi rahastatavate teadus- ja arendusteenuste puhul, mille jaoks eraldab rahalisi vahendeid liikmesriik, võib ainuõigusi või lube anda üksnes asjaomase liikmesriigi kodanikele ning asjaomase liikmesriigi juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub selles liikmesriigis (CPC 851 ja CPC 853).

Meetmed:

EU: kõik olemasolevad ja tulevased Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammid, sealhulgas programmis „Horisont 2020“ osalemise eeskirjad ja ühiste tehnoloogiaalgatustega ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudiga (EIT) seotud määrused,
samuti olemasolevad ja tulevased riiklikud, piirkondlikud või kohalikud teadusprogrammid.

Reservatsioon nr 5 – kinnisvarateenused

Sektor – allsektor:	kinnisvarateenused
Tegevusala liigitus:	CPC 821 ja CPC 822
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	enamsoodustusrežiim
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

CY: kinnisvarateenuste osutamisel kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõuet.

Meetmed:

CY: kinnisvaramaaklerite seadus 71(1)/2010, kehtivas sõnastuses.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

CZ: kinnisvarateenuste osutamiseks vajaliku tegevusloa saamiseks on füüsiliste isikute puhul nõutav elukoht ja juriidiliste isikute puhul ettevõtte asutamine Tšehhi Vabariigis.

IE: kinnisvarateenuste osutamiseks ja muu kinnisvara kui maa enampakkumiseks on nõutav ettevõtte asutamine Iirimaal.

HR: kinnisvarateenuste osutamiseks on nõutav äriline kohalolek EMP riigis.

PT: füüsiliste isikute suhtes kohaldatakse EMP riigi elukohanõuet. Juriidiliste isikute puhul on nõutav ettevõtte asutamine EMP riigis.

Meetmed:

CZ: kauplemislubade seadus.

IE: meede: 2011. aasta seadus kinnisvarateenuste reguleerimise kohta.

HR: kinnisvaramaakleri tegevuse seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 107/07 ja nr 144/12), artikkel 2.

PT: dekreet-seadus nr 211/2004 (artiklid 3 ja 25), muudetud ja uuesti avaldatud dekreet-seadusega nr 69/2011.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

DK: Taani territooriumil viibiv füüsiline isik võib kasutada kinnisvarateenuste osutamisel kinnisvaramaakleri ametinimetust üksnes juhul, kui ta on volitatud kinnisvaramaakler, kes on kantud Taani kaubandus- ja ettevõtlusameti kinnisvaramaaklerite registrisse. Seaduse järgi peab taotluse esitaja olema Taani, Euroopa Liidu või EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni elanik.

Kinnisvara müügi seadust kohaldatakse üksnes kinnisvarateenuste osutamisel tarbijatele. Kinnisvara müügi seadust ei kohaldata kinnisvara rentimise suhtes (CPC 822).

Meetmed:

DK: Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr 526 af 28.05.2014 (kinnisvara müügi seadus).

Seoses turulepääsuga (moodus 1), võrdse kohtlemisega (moodus 1), enamsoodustusrežiimiga (moodus 1):

SI: kui India lubab Sloveenia kodanikel ja ettevõtjatel osutada kinnisvaramaakleri teenuseid, lubab Sloveenia India kodanikel ja ettevõtjatel osutada samadel tingimustel kinnisvaramaakleri teenuseid, kui on täidetud järgmised nõuded: õigus tegutseda kinnisvaramaaklerina päritoluriigis, asjakohase tõendi esitamine selle kohta, et isik ei ole olnud kriminaalkorras süüdi mõistetud varavastase või majanduskuriteo eest, mille eest karistatakse rohkem kui kolmekuulise vangistusega, registreerimine kinnisvaramaaklerite registris, mida peab (Sloveenia) pädev ministeerium.

Meetmed:

SI: Zakon o nepremičninskem posredovanju, Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 116/23 (kinnisvarabüroode seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 72/06 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 116/23).

Reservatsioon nr 6 – äriteenused

Sektor – allsektor:	äriteenused – ilma juhita sõidukite rentimise või kasutusrendi teenused; juhtimisalase nõustamisega seotud teenused; tehniline kontroll ja analüüs; seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused; põllumajandusega seotud teenused; turvateenused; tööjõu vahendamise teenused; kirjaliku ja suulise tõlke teenused ning muud äriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 612 osa, CPC 621 osa, CPC 625 osa, 831, CPC 85990 osa, CPC 86602, CPC 8675, CPC 8676, CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206, CPC 87209, CPC 87901, CPC 87902, CPC 87909, CPC 88 ja CPC 893 osa
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	enamsoodustusrežiim
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) ilma juhita sõidukite rentimise või kasutusrendi teenused (CPC 83103 ja CPC 831)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

SE: Rootsi lipu all sõitmiseks tuleb laeva välisosaluse puhul tõendada Rootsi domineerivat tegevusmõju. Rootsi valitsev mõju käitamisele tähendab, et laeva käitatakse Rootsist ja üle poole laevast kuulub Rootsi või mõne muu EMP riigi omanikele. Muudele välisriigi laevadele võidakse teatavatel tingimustel teha sellest reeglist erand, kui neid rendivad või liisivad Rootsi juriidilised isikud laevapereta prahtimise lepingute alusel (CPC 83103).

Meetmed:

SE: Sjölag (mereseadus) (1994:1009), 1. peatükk, § 1.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

SE: ilma juhita autode ja teatavate maastikusõidukite (*terrängmotorfordon*) rentimise või kasutusrendi teenuste osutajad
peavad juhul, kui rendi- või kasutusrendiperiood on lühem kui üks aasta, määrama isiku, kes vastutab muu hulgas selle eest, et tegevus toimub kehtivate õigusaktide kohaselt ning et järgitakse liiklusohutuse eeskirju. Vastutava isiku elukoht peab olema EMP riigis (CPC 831).

Meetmed:

SE: Lag (1998: 492) om biluthyrning (autode rentimise ja kasutusrendi seadus).

b) Lennundusega seotud rentimise või kasutusrendi teenused ja muud äriteenused

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

EU: õhusõiduki rentimise või kasutusrendi korral ilma meeskonnata (kuivrent) kohaldatakse Euroopa Liidu lennuettevõtja kasutatavate õhusõidukite suhtes kehtivaid registreerimisnõudeid. Kuivrendilepingu korral, kus Euroopa Liidu lennuettevõtja on osapool, kohaldatakse Euroopa Liidu või riigisisese õiguse nõudeid lennundusohutuse kohta, nagu eelnev heakskiit ja muud tingimused, mida kohaldatakse kolmandate riikide registreeritud õhusõidukite kasutamise suhtes. Õhusõiduki registreerimiseks võib olla nõutav, et õhusõiduki omanik oleks kas kindlatele kodakondsuse nõuetele vastav füüsiline isik või kindlatele kapitaliomandi- ja kontrollinõuetele vastav ettevõtja (CPC 83104).

Kui väljaspool Euroopa Liitu tegutsevad arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajad ei võimalda Euroopa Liidu lennuettevõtjatele arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste puhul samaväärset (s.t mittediskrimineerivat) kohtlemist võrreldes kohtlemisega, mida Euroopa Liidu arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajad võimaldavad kolmanda riigi lennuettevõtjatele Euroopa Liidus, või kui Euroopa Liidu välised lennuettevõtjad ei võimalda Euroopa Liidu arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajatele samaväärset kohtlemist võrreldes kohtlemisega, mida Euroopa Liidu lennuettevõtjad võimaldavad väljaspool Euroopa Liitu tegutsevatele arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajatele, võidakse võtta meetmeid tagamaks, et arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajad Euroopa Liidus võimaldavad väljaspool Euroopa Liitu tegutsevatele lennuettevõtjatele või Euroopa Liidu lennuettevõtjad võimaldavad väljaspool Euroopa Liitu tegutsevatele arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajatele samaväärset diskrimineerivat kohtlemist.

Meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1008/2008[1] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 80/2009[2].

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

BE: (tsiviilotstarbelise) eralennuki, mis kuulub füüsilisele isikule, kes ei ole EMP liikmesriigi kodanik, võib registreerida üksnes juhul, kui asjaomase isiku peamine või alaline elukoht on olnud Belgias ilma katkestusteta vähemalt ühe aasta jooksul. (Tsiviilotstarbelise) eralennuki, mis kuulub välisriigi juriidilisele isikule, kes ei ole asutatud kooskõlas EMP liikmesriigi õigusega, võib registreerida üksnes juhul, kui asjaomase juriidilise isiku tegevuskoht, esindus või kontor on olnud Belgias ilma katkestusteta vähemalt ühe aasta jooksul (CPC 83104).

Meetmed:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 80/2009 toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2299/89 (ELT L 35, 4.2.2009, lk 47).

c) Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused, vahekohtu- ja lepitusteenused (CPC 86602)

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 1), kohaliku kohalolekuga:

BG: vahendamisteenuste osutamiseks on isikute puhul, kes ei ole EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud, nõutav alaline või pikaajaline elukoht Bulgaaria Vabariigis.

HU: vahendamistegevuseks (nt lepitusteenuste osutamiseks) tuleb esitada justiitsministrile teade registrisse vastuvõtmise kohta.

Meetmed:

BG: lepitusmenetluse seaduse artikkel 8.

HU: 2002. aasta seadus nr LV vahendamise kohta.

d) Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: keemiku- ja bioloogiteenuste osutamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus.

FR: bioloogi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud, kelle suhtes kohaldatakse EMP riigi kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: 1988. aasta keemikute registreerimise seadus (nr 157/1988), kehtivas sõnastuses.

FR: Code de la Santé Publique.

Seoses turulepääsuga (moodus 1), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

BG: tehniliste katsete ja analüüsi teenuste osutamiseks on nõutav ettevõtte asutamine Bulgaarias vastavalt Bulgaaria äriseadusele ja registreerimine äriregistris.

Maanteesõidukite tehnilise seisundi korrapäraseks kontrollimiseks peaks isik olema registreeritud vastavalt Bulgaaria äriseadusele või mittetulunduslike juriidiliste isikute seadusele või peaks omama registreeringut mõnes teises EMP liikmesriigis.

Õhu ja vee koostist ja puhtust võib kontrollida ja analüüsida ainult Bulgaaria keskkonna- ja veeministeerium või selle haldusala asutused.

Meetmed:

BG: toodete tehniliste nõuete seadus;

mõõtmisseadus;

puhta välisõhu seadus ning

liiklusseaduse artikli 148 lõige 2;

veeseadus;

määrus nr N-32 maanteesõidukite tehnilise seisundi korrapärase kontrollimise kohta.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (moodus 1), kohaliku kohalolekuga:

IT: bioloogide, keemiaanalüütikute, agronoomide ja kutsealal „periti agrari“ töötajate puhul on nõutav elukoht ja registreerimine kutseregistris. Kolmandate riikide kodanikud kantakse registrisse vastastikkuse tingimusel.

Meetmed:

IT: bioloogid, keemiaanalüütikud: seadus nr 396/1967 bioloogi elukutse kohta ja kuninglik dekreet nr 842/1928 keemiaanalüütiku elukutse kohta.

e) Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

IT: geoloogide registrisse kandmiseks, mis on vajalik mõõdistaja või geoloogina kaevanduste uurimise ja käitamisega jms seotud teenuste pakkumiseks, on nõutav elukoht või kutsetegevuse asukoht Itaalias. Kutsealal töötamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus; välisriikide kodanikke võidakse siiski kanda registrisse vastastikkuse tingimusel.

Meetmed:

IT: geoloogid: seadus nr 112/1963, artiklid 2 ja 5; Vabariigi Presidendi dekreet nr 1403/1965, artikkel 1.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

BG: füüsiliste isikute puhul on geodeesia, kartograafia ja katastrimõõdistamisega seotud ülesannete täitmiseks nõutav EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsus ja elukoht. Juriidiliste isikute puhul on nõutav ettevõtte EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni õigusaktide kohane registreerimine.

Meetmed:

BG: katastri- ja vararegistriseaduse artiklid 16–17 ning geodeesia ja kartograafia seaduse artikli 24 lõige 1.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: asjaomaste teenuste osutamise suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: seadus nr 224/1990, kehtivas sõnastuses.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

FR: mõõdistamisele juurdepääsu võimaldavad õiguslikud vormid on üksnes SEL (*anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions*), SCP (*société civile professionnelle*), SA ja SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*). Uurimis- ja geoloogiliste uuringute teenuste osutamiseks on vaja asutada ettevõte. Teadusministri otsusega, mis tehakse kokkuleppel välisministriga, võidakse teadlaste puhul sellest nõudest loobuda.

Meetmed:

FR: Loi 46-942 du 7 mai 1946 ja décret n°71-360 du 6 mai 1971.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

HR: põhilisi geoloogia-, geodeesia- ja kaevandamisalaseid nõustamisteenuseid ning nendega seonduvaid keskkonnakaitsealaseid nõustamisteenuseid võib Horvaatia territooriumil osutada üksnes koos kohalike juriidiliste isikutega või nende kaudu.

Meetmed:

HR: määrus, mis käsitleb juriidilistele isikutele keskkonnakaitsealaseks kutsetegevuseks heakskiidu andmisel kohaldatavaid nõudeid (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 57/10), artiklid 32–35.

f) Põllumajandusega seotud teenused (CPC 88 osa)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (moodus 1), kohaliku kohalolekuga:

IT: bioloogide, keemiaanalüütikute, agronoomide ja kutsealal „periti agrari“ töötajate puhul on nõutav elukoht ja registreerimine kutseregistris. Kolmandate riikide kodanikud kantakse registrisse vastastikkuse tingimusel.

Meetmed:

IT: bioloogid, keemiaanalüütikud: seadus nr 396/1967 bioloogi elukutse kohta ja kuninglik dekreet nr 842/1928 keemiaanalüütiku elukutse kohta.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

PT: bioloogi, keemiaanalüütiku ja agronoomi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud. Kolmandate riikide kodanikest inseneride ja tehniliste inseneride puhul kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet (mitte kodakondsuse nõuet). Bioloogide puhul ei kohaldata ei kodakondsuse ega vastastikkuse nõuet.

Meetmed:

PT: dekreet-seadus nr 119/92 alterado p/ Lei 123/2015, 2 set. (Ordem Engenheiros);

seadus nr 47/2011 alterado p/ Lei 157/2015, 17 set. (Ordem dos Engenheiros Técnicos) ning

dekreet-seadus nr 183/98 alterado p/ Lei 159/2015, 18 set. (Ordem dos Biólogos).

g) Turvateenused (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305 ja CPC 87309)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

IT: turvateenuste osutamiseks ja väärisesemete transpordiks on nõutav liikmesriigi kodakondsus ja elukoht liikmesriigis.

PT: välisriigi teenuseosutajal ei ole lubatud osutada piiriüleselt turvateenuseid.

Spetsialistide suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

IT: seadus nr 773/1931 avaliku julgeoleku kohta (TULPS), artiklid 133–141; kuninglik dekreet nr 635/1940, artikkel 257.

PT: seadus nr 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio ja määrus nr 273/2013, alterada p / Portaria 106/2015, 13 abril.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

DK: üksikisikute puhul, kes taotlevad tegevusluba turvateenuste osutamiseks, peab olema täidetud elukohanõue. Elukohanõue peab olema täidetud ka turvateenuste osutamiseks tegevusluba taotleva juriidilise isiku juhtide ja enamiku juhatuse liikmete puhul. Juhtide ja juhatuse liikmete puhul ei kohaldata elukohanõuet siiski juhtudel, mis on sätestatud rahvusvahelistes lepingutes või justiitsministri korraldustes.

Meetmed:

DK: Lovbekendtgørelse 2016-01-11 nr 112 om vagtvirksomhed.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

EE: turvatöötajatel peab olema alaline elukoht.

Meetmed:

EE: turvaseadus, § 21, § 22.

h) Tööjõu vahendamise teenused (CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206 ja CPC 87209)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused) (kohaldatakse piirkondlikul valitsemistasandil):

BE: kõigis Belgia piirkondades peab äriühing, mille peakontor asub väljaspool EMPd, tõendama, et ta osutab tööjõu vahendamise teenuseid oma päritoluriigis. Vallooni piirkond: tööjõu vahendamise teenuseid peab osutama kindlat liiki juriidiline isik (*régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique*). Väljaspool EMPd peakontorit omav äriühing peab tõendama, et ta vastab dekreedis sätestatud tingimustele (näiteks juriidilise isiku liigi kohta). Saksakeelses kogukonnas peab äriühing, mille peakontor asub väljaspool EMPd, vastama nimetatud dekreediga kehtestatud vastuvõetavuse kriteeriumidele (CPC 87202).

Meetmed:

BE: Flaami piirkond: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling, artikli 8 lõige 3.

Vallooni piirkond: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (3. aprilli 2009. aasta dekreet tööjõuvahendusbüroode registreerimise kohta), artikkel 7, ning Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Vallooni piirkonna valitsuse 10. detsembri 2009. aasta otsus, millega rakendatakse 3. aprilli 2009. aasta dekreeti tööjõuvahendusbüroode registreerimise kohta), artikkel 4.

Saksakeelne kogukond: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, artikkel 6.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

DE: selleks et saada tegevusluba ajutist tööjõudu vahendava töövahendusbüroona tegutsemiseks, on vajalik EMP liikmesriigi kodakondsus või äriline kohalolek Euroopa Liidus (vastavalt ajutise tööjõu vahendamist käsitleva seaduse (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz) § 3 lõigetele 3–5). Tegevusloa andmisest või selle pikendamisest keeldutakse, kui ajutise tööjõu vahendamist on kavas teostada ettevõtte, selle osade või kõrvalüksuste kaudu, mis ei asu EMPs (vastavalt ajutise tööjõu vahendamist käsitleva seaduse (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz) § 3 lõikele 2). Föderaalne töö- ja sotsiaalministeerium võib välja anda määruse, mis käsitleb väljastpoolt EMPd pärit töötajate töölesuunamist ja värbamist konkreetsetel kutsealadel, nt tervishoiu ja hooldusega seotud kutsealadel.

ES: enne tegevuse alustamist peavad tööjõuvahendusbürood esitama ametliku kinnituse, millega tõendatakse kehtivates õigusaktides sätestatud nõuetele vastavust (CPC 87201 ja CPC 87202).

Meetmed:

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; sotsiaalkindlustusseadustik, kolmas osa) – tööhõive edendamine;

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; välismaalaste töölevõtmist käsitlev määrus).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

i) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

BG: ametlike tõlgete tegemiseks peab välisriigi füüsilistel isikutel olema Bulgaaria Vabariigis pikaajalise, pikendatud või alalise elamise luba.

Meetmed:

BG: dokumentide legaliseerimist, tõendamist ja tõlkimist käsitlev määrus ning välisministri määrus ajutise tõendamiskorra kehtestamise kohta eespool nimetatud määruse artikli 21a lõike 2 alusel.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

HU: ametlikke tõlkeid, tõlgete ametlikke kinnitusi ja ametlike dokumentide võõrkeelseid kinnitatud koopiaid võib pakkuda üksnes Ungari Tõlke- ja Tõestamisamet (OFFI).

PL: üksnes füüsilised isikud võivad olla vandetõlgid.

Meetmed:

HU: ministrite nõukogu dekreet nr 24/1986 ametlike kirjaliku ja suulise tõlke teenuste kohta.

PL: 25. novembri 2004. aasta seadus vandetõlgi elukutse kohta (2019. aasta Poola ametlik väljaanne nr 1326).

Seoses kohaliku kohalolekuga:

FI: tegevusloa alusel tegutsevatel tõlkijatel peab olema elukoht EMP riigis.

Meetmed:

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (tegevusloa alusel tegutsevate tõlkijate seadus) (1231/2007), § 2 lõige 1).

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: et teha ametlikke ja kinnitatud tõlkeid, peavad vandetõlgid end registreerima vandetõlkide registris, milleks annab heakskiidu vandetõlkide registreerimise nõukogu. Kohaldatakse kodakondsuse ja elukohanõudeid.

HR: tegevusloa alusel tegutsevate tõlkijate suhtes kohaldatakse EMP riigi kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: 2019. aasta vandetõlkide registreerimise ja nende teenuste reguleerimise seadus (45(I)/2019).

HR: määrus alaliste kohtutõlkide kohta (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 88/2008), artikkel 2.

j) Muud äriteenused (CPC 612 osa, CPC 621 osa, CPC 625 osa, CPC 87901, CPC 87902, CPC 88493, CPC 893 osa, CPC 85990 osa ja CPC 87909)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

SE: pandimajad tuleb asutada piiratud vastutusega äriühinguna või filiaalina (CPC 87909 osa).

Meetmed:

SE: pandimajade seadus (1995:1000).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

CZ: ainult heakskiidetud pakendiettevõtjal on lubatud osutada pakendite tagasivõtmise ja taaskasutamisega seotud teenuseid ning ta peab olema juriidiline isik, kes on asutatud aktsiaseltsina (CPC 88493).

Meetmed:

CZ: seadus nr 477/2001 Coll. (pakendiseadus), § 16.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

NL: proovimärgisega märgistamise teenuste osutamiseks on nõutav äriline kohalolek Madalmaades. Väärismetallesemete proovimärgisega märgistamise ainuõigus on praegu antud Madalmaade kahele avalik-õiguslikule monopolile (CPC 893 osa).

Meetmed:

NL: Waarborgwet 1986.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

PT: inkassoteenuste ja krediidiinfoteenuste osutamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus (CPC 87901 ja CPC 87902).

Meetmed:

PT: seadus nr 49/2004.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

CZ: oksjoniteenuste osutamiseks on vajalik tegevusluba. Tegevusloa saamiseks (vabatahtliku avaliku enampakkumise teenuste osutamiseks) peab äriühing olema asutatud Tšehhi Vabariigis ja füüsilisel isikul peab olema elamisluba, lisaks peab äriühing või füüsiline isik olema registreeritud Tšehhi Vabariigi äriregistris (CPC 612 osa, CPC 621 osa, CPC 625 osa ja CPC 85990 osa).

Meetmed:

CZ: seadus nr 455/1991 Coll.;

tegevuslubade seadus ning

seadus nr 26/2000 Coll. avalike enampakkumiste kohta.

Seoses turulepääsuga (moodus 1):

SE: ehitusühistu majanduskava peab kinnitama kaks isikut. Need isikud peavad olema saanud EMP ametiasutuste tunnustuse (CPC 87909).

Meetmed:

SE: Bostadsrättslag (majandusühistute seadus) (1991:614).

Reservatsioon nr 7 – sideteenused

Sektor – allsektor:	sideteenused – posti- ja kulleriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 71235 osa, CPC 73210 osa ja CPC 751 osa
Asjaomased kohustused:	turulepääs
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses turulepääsuga (kõik moodused):

EU: kooskõlas riigisiseste õigusaktidega võidakse piirata postkastide paigutamist avalikult kasutatavatele teedele, postmarkide väljaandmist ja kohtu- või haldusmenetluse käigus kasutatava tähitud posti teenuse osutamist. Nende teenuste jaoks, mille puhul kehtib universaalteenuse osutamise kohustus, võib kehtestada litsentsimissüsteemi. Litsentsid võivad tuua kaasa konkreetse universaalteenuse osutamise kohustused või rahalise panuse kompensatsioonifondi.

Meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/67/EÜ[1].

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14).

Reservatsioon nr 8 – ehitusteenused

Sektor – allsektor:	ehitusteenused ja nendega seotud inseneriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 51
Asjaomased kohustused:	võrdne kohtlemine
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: kodakondsuse nõue.

Meede:

CY: 2001. aasta ehitus- ja tehniliste tööde töövõtjate registreerimise ja kontrollimise seadus (29(I)/2001–2013), artiklid 15 ja 52.

Reservatsioon nr 9 – turustusteenused

Sektor – allsektor:	turustusteenused – üldised teenused, tubaka turustamine
Tegevusala liigitus:	CPC 3546, CPC 621 osa, CPC 6222, CPC 631 ja CPC 632 osa
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) turustusteenused (CPC 3546, CPC 631, CPC 632, v.a CPC 63211, CPC 63297, CPC 62276 ja CPC 621 osa)

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

PT: teatavate jaemüügiettevõtete ja kaubanduskeskuste rajamisel kehtib spetsiaalne lubade andmise süsteem. See puudutab kaubanduskeskusi, mille renditav kogupind on 8 000 m^2 või suurem, ja jaemüügiettevõtteid, mille müügipind on 2 000 m^2 või suurem, kui need asuvad väljaspool kaubanduskeskusi. Põhikriteeriumid: kaubanduslike pakkumiste mitmekesistamine; tarbijale pakutavate teenuste hindamine; tööhõive kvaliteet ja ettevõtja sotsiaalne vastutus; lõimumine linnakeskkonda; panus ökotõhususse (CPC 631, CPC 632, v.a CPC 63211 ja CPC 63297).

Meetmed:

PT: 16. jaanuari 2015. aasta dekreet-seadus nr 10/2015.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: ravimiesindajate osutatavate turustusteenuste puhul kehtib kodakondsuse nõue (CPC 62117).

Meetmed:

CY: seadus nr 74(I) 2002, kehtivas sõnastuses.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

LT: pürotehnika turustamiseks on vaja tegevusluba. Tegevusloa võivad saada ainult Euroopa Liidu juriidilised isikud (CPC 3546).

PL: ravimikaubanduses osalevad vahendajad peavad olema registreeritud ja neil peab olema Poola Vabariigi territooriumil elukoht või registrijärgne asukoht.

Meetmed:

LT: 23. märtsi 2004. aasta seadus nr IX-2074 tsiviilotstarbelise pürotehnika ringluse järelevalve kohta.

PL: ravimiseaduse artikkel 73a (2020. aasta Poola ametlik väljaanne nr 944 ja nr 1493).

b) Tubaka turustamine (CPC 6222 osa, CPC 62228, CPC 6310 osa ja CPC 63108)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

ES: tubaka jaemüük on riigi monopol. Ettevõtte asutamise suhtes kohaldatakse liikmesriigi kodakondsuse nõuet. Üksnes füüsilised isikud võivad tegutseda tubakamüüjatena. Iga tubakamüüja saab taotleda vaid ühe tegevusloa (CPC 63108).

FR: tubaka hulgi- ja jaemüük on riigi monopol. Tubakamüüjate (*buraliste*) suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet (CPC 6222 osa ja CPC 6310 osa).

Meetmed:

ES: 27. septembri 2014. aasta seadus nr 14/2013.

FR: Code général des impôts.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

AT: tubakamüüjana tegutsemiseks vajalikku tegevusluba saavad taotleda üksnes füüsilised isikud.

Eelistatakse EMP liikmesriikide kodanikke (CPC 63108).

Meetmed:

AT: Tabakmonopolgesetz (tubakamonopoli seadus), 1996, §§ 5 ja 27.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga (moodus 1):

IT: tubaka turustamiseks ja müümiseks on vajalik tegevusluba. Luba antakse avaliku menetluse kaudu. Tegevuslubade väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja olemasolevate müügikohtade paiknemise tihedus (CPC 6222 osa ja CPC 6310 osa).

Meetmed:

IT: seadusandlik dekreet nr 184/2003;

seadus nr 165/1962;

seadus nr 3/2003;

seadus nr 1293/1957;

seadus nr 907/1942 ning

Vabariigi Presidendi dekreet nr 1074/1958.

Reservatsioon nr 10 – haridusteenused

Sektor – allsektor:	haridusteenused (eraõiguslikult rahastatud)
Tegevusala liigitus:	CPC 921, CPC 922, CPC 923 ja CPC 924
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

CY: erakoolide omanikel ja enamusaktsionäridel peab olema liikmesriigi kodakondsus. India kodanikud võivad saada kindlaksmääratud vormis ja tingimustel tegevusloa (haridus)ministrilt.

Meetmed:

CY: 2019. aasta erakoolide seadus (nr 147(I)/2019), kehtivas sõnastuses; 1996. aasta kolmanda taseme hariduse asutuste seadus (nr 67(I)/1996), kehtivas sõnastuses; 2005. aasta eraülikoolide (asutamise, pidamise ja kontrolli) seadus (nr 109(I)/2005), kehtivas sõnastuses, ning 2015. aasta kõrghariduse kvaliteedi tagamise ja akrediteerimise ning sellega seotud küsimuste ameti loomise ja toimimise seadus (nr 136(I)/2015), kehtivas sõnastuses.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

BG: erasektori rahastatavaid alg- ja keskhariduse teenuseid võivad osutada üksnes Bulgaaria või liikmesriigi õigusaktide kohaselt tegevusloa saanud juriidilised isikud. Välismaistele omanikele kuuluvaid lasteaedu ja koole võib asutada või ümber kujundada välisriigi juriidiliste isikute taotlusel kooskõlas rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega. Välisriikide kõrgkoolid ei saa asutada Bulgaaria territooriumil filiaale. Välisriikide kõrgkoolid võivad avada Bulgaarias teaduskondi, osakondi, instituute ja kolledžeid üksnes Bulgaaria kõrgkoolide struktuuri raames ja nendega koostöös (CPC 921 ja CPC 922).

Meetmed:

BG: koolieelse hariduse ja koolihariduse seadus ning

kõrgharidusseadus, lisasätete § 4.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

SI: erasektori rahastatavaid algkoole võivad rajada üksnes Sloveenia isikud. Teenuseosutaja peab registreerima oma asukoha või asutama filiaali (CPC 921).

Meetmed:

SI: Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 22/25, člen 40 (hariduse korraldamise ja rahastamise seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 16/07 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 22/25, artikkel 40).

Seoses kohaliku kohalolekuga:

CZ ja SK: erasektori rahastatava kõrgkoolina tegutsemiseks riigi heakskiidu taotlemise korral on nõutav tegevuskoht liikmesriigis. Seda reservatsiooni ei kohaldata keskhariduse baasil antava tehnilise ja kutsehariduse teenuste suhtes (CPC 923, v.a CPC 92310).

Meetmed:

CZ: seadus nr 111/1998, Coll. (kõrgharidusseadus), § 39 ning

seadus nr 561/2004 Coll. (koolieelse, põhi-, kesk-, kolmanda taseme, kutse- ja muu hariduse kohta (haridusseadus)).

SK: 2002. aasta seadus nr 131 ülikoolide kohta.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

ES ja IT: erasektori rahastatava ülikooli, mis annab tunnustatud diplomeid või kraade, avamiseks on vajalik tegevusluba. Kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja olemasolevate asutuste paiknemise tihedus.

ES: menetlus hõlmab parlamendiga konsulteerimist.

IT: põhineb kolmeaastasel programmil ja riigi tunnustatud diplomite väljaandmise luba antakse üksnes Itaalia juriidilistele isikutele (CPC 923).

Meetmed:

ES: Ley Orgánica 2/2023, de 22 de marzo, del Sistema Universitario (22. märtsi 2023. aasta konstitutsiooniline seadus nr 2/2023 ülikoolisüsteemi kohta, artikkel 4).

IT: kuninglik dekreet nr 1592/1933 (keskharidusseadus);

seadus nr 243/1991 (riigi ajutine toetus eraülikoolidele);

CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) resolutsioon nr 20/2003 ning

Vabariigi Presidendi dekreet nr 25/1998.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EL: erasektori rahastatavate põhi- ja keskkoolide omanikud, enamik juhtkonna liikmetest ja õpetajad peavad olema liikmesriikide kodanikud (CPC 921 ja CPC 922). Ülikoolitasandi haridust võivad anda haridusasutused, mis on täielikult autonoomsed avalik-õiguslikud juriidilised isikud või välisülikoolide mittetulunduslikud filiaalid, eeldusel, et need on läbinud hindamise (seadus nr 5094/2024 lubab Euroopa Liidu residentidel (füüsilistel või juriidilistel isikutel) asutada eraõiguslikke teise taseme hariduse järgseid haridusasutusi, mis väljastavad tunnistusi, mida ei tunnustata ülikoolikraadidega samaväärsetena) (CPC 923).

Meetmed:

EL: seadused nr 682/1977, nr 284/1968, nr 2545/1940, presidendi dekreet nr 211/1994, mida on muudetud presidendi dekreediga nr 394/1997, Kreeka põhiseadus, artikli 16 lõige 5; seadus nr 3549/2007 ning seadus nr 3696/2008 kolledžite asutamise ja tegevuse ning muude sätete kohta (Kreeka Valitsuse Teataja nr 177 / väljaanne A/25-8-2008). Seadus nr 5094/2024.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

AT: erasektori rahastatavate kõrgharidusteenuste osutamiseks rakendusteaduste valdkonnas on nõutav pädeva asutuse, AQ Austria (Austria kvaliteedi tagamise ja akrediteerimise amet) luba. Investor, kes soovib selliseid teenuseid osutada, peab tegelema eeskätt selliste teenuste osutamisega ning peab esitama kavandatud õppeprogrammi heakskiitmiseks vajaduste hinnangu ja turu-uuringu. Pädev ministeerium võib heakskiidu andmisest keelduda, kui akrediteerimisasutuse otsus ei ole kooskõlas riigi haridushuvidega. Eraülikooli asutaja peab saama loa pädevalt asutuselt (AQ Austria – Austria kvaliteedi tagamise ja akrediteerimise amet). Pädev ministeerium võib heakskiidu andmisest keelduda, kui akrediteerimisasutuse otsus ei ole kooskõlas riigi haridushuvidega (CPC 923).

Meetmed:

AT: Fachhochschulgesetz (rakenduskõrgkoolide seadus), BGBl. I Nr 340/1993, kehtivas sõnastuses, §§ 2, 8; Privathochschulgesetz (kõrghariduse seadus), BGBl. I Nr 77/2020, § 2, ning Hochschulqualitätssicherungsgesetz (seadus kõrghariduse kvaliteedi tagamise kohta), BGBl. Nr 74/2011, kehtivas sõnastuses, § 25 lõige 3.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3):

FR: õpetamiseks erasektori rahastatavas haridusasutuses on nõutav liikmesriigi kodakondsus (CPC 921, CPC 922 ja CPC 923). India kodanikud võivad siiski saada asjaomastelt pädevatelt asutustelt loa õpetamiseks alg-, kesk- ja kõrgharidusasutustes. Samuti võivad India kodanikud saada asjaomastelt pädevatelt asutustelt tegevusloa alg-, kesk- või kõrgharidusasutuste asutamiseks ja pidamiseks või juhtimiseks. Sellise loa andmisel kohaldatakse kaalutlusõigust.

Meetmed:

FR: Code de l’éducation.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

MT: teenuseosutajad, kes soovivad osutada erasektori rahastatavaid kõrgharidus- või täiskasvanuharidusteenuseid, peavad saama haridus- ja tööhõiveministeeriumilt tegevusloa. Tegevusloa andmise otsuse tegemisel võidakse kohaldada kaalutlusõigust (CPC 923 ja CPC 924).

Meetmed:

MT: 2012. aasta õiguslik teade nr 296.

Reservatsioon nr 11 – keskkonnateenused

Sektor – allsektor:	keskkonnateenused – kasutatud patareide ja akude, vanade autode ning elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete töötlemine ja ringlussevõtt; välisõhu ja kliima kaitse, heitgaaside puhastusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 9402 osa ja CPC 9404
Asjaomased kohustused:	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses kohaliku kohalolekuga:

LT: kasutatud patareide ja akude, vanade autode ning elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete töötlemiseks ja ringlussevõtuks on nõutav juriidilise isiku asutamine Leedus või EMPs.

SE: heitgaaside kontrollimise teenuste osutamiseks saab akrediteerida üksnes Rootsis asutatud või Rootsis peamist tegevuskohta omava ettevõtja (CPC 9404).

SK: kasutatud patareide ja akude, vanaõli, vanade autode ning elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete töötlemiseks ja ringlussevõtuks on nõutav juriidilise isiku asutamine EMPs (elukohanõue) (CPC 9402 osa).

Meetmed:

LT: 16. juuni 1998. aasta jäätmekäitlusseadus nr VIII-787, mida on muudetud 18. juuli 2024. aasta seadusega nr XIV-2961.

SE: sõidukite seadus (2002:574).

SK: seadus nr 79/2015 jäätmete kohta.

Reservatsioon nr 12 – finantsteenused

Sektor – allsektor:	finantsteenused – kindlustus ja pangandus
Tegevusala liigitus:	ei kohaldata
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) kindlustus- ja kindlustusega seotud teenused

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

IT: aktuaari teenuseid võivad osutada ainult füüsilised isikud. Füüsiliste isikute kutseühendused (mitte juriidilised isikud) on lubatud. Aktuaari kutsealal töötamiseks on nõutav Euroopa Liidu kodakondsus; see ei kehti välisriigi spetsialistide suhtes, kellel võidakse lubada töötada oma kutsealal vastastikkuse tingimusel.

Meetmed:

IT: 7. septembri 2005. aasta seadusandlik dekreet nr 209 (erakindlustuse seadustik), artikkel 29, ning seadus nr 194/1942, artikkel 4; registriseadus nr 4/1999.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

BG: pensionikindlustuse pakkuja peab olema aktsiaselts (filiaalid ei ole lubatud), millele on antud sotsiaalkindlustusseadustiku alusel tegevusluba ja mis on registreeritud äriseaduse või mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel.

BG, ES, PL ja PT: filiaalide avamine kindlustusvahenduse eesmärgil ei ole lubatud, sest kindlustusvahendusega võivad tegeleda üksnes liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud äriühingud (nõutav on kohapeal asutatud äriühing). PL: kindlustusvahendajate suhtes kohaldatakse elukohanõuet.

Meetmed:

BG: kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4, sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, artiklid 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), artikkel 36.

PL: 11. septembri 2015. aasta kindlustus- ja edasikindlustustegevuse seadus (2020. aasta Poola ametlik väljaanne nr 895 ja nr 1180); 15. detsembri 2017. aasta seadus kindlustustoodete turustamise kohta (2019. aasta Poola ametlik väljaanne nr 1881); 28. augusti 1997. aasta pensionifondide korralduse ja tegevuse seadus (2024. aasta Poola ametlik väljaanne nr 1113); 6. märtsi 2018. aasta seadus välisriigi ettevõtjate ja muude välisriigi isikute majandustegevust Poola Vabariigi territooriumil käsitlevate eeskirjade kohta.

PT: dekreet-seaduse nr 94-B/98 artikkel 7, mis tunnistati kehtetuks dekreet-seadusega nr 2/2009 (5. jaanuar), ning dekreet-seaduse nr 94-B/98 I peatüki VI jao artikli 34 lõiked 6 ja 7 ning dekreet-seaduse nr 144/2006 artikkel 7, mis tunnistati kehtetuks seadusega nr 7/2019 (16. jaanuar). Kindlustuse ja edasikindlustuse turustamise õiguskorra artikkel 8, mis on heaks kiidetud 16. jaanuari 2019. aasta seadusega nr 7/2019.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3)

AT: filiaali juhatus peab koosnema vähemalt kahest füüsilisest isikust, kelle elukoht on Austrias.

BG: (edasi)kindlustusandja juht- ja järelevalveorgani liikmete ning (edasi)kindlustusandjat juhtima või esindama volitatud isikute suhtes kohaldatakse elukohanõuet. Vähemalt üks pensionikindlustusandjat juhtiv ja esindav isik peab valdama bulgaaria keelt.

Meetmed:

AT: 2016. aasta kindlustusjärelevalve seaduse artikli 14 lõike 1 punkt 3, föderaalne ametlik väljaanne I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I nr 34/2015).

BG: kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4;

sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

BG: enne kindlustuse pakkumiseks filiaali või esinduse asutamist peab välisriigi kindlustusandjal või edasikindlustusandjal olema luba pakkuda oma päritoluriigis samu kindlustusliike, mida ta soovib pakkuda Bulgaarias.

Täiendavate vabatahtlike pensionifondide tulu ja sarnane tulu, mis on otseselt seotud vabatahtliku pensionikindlustusega, mida pakuvad isikud, kes on registreeritud mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel ja kes võivad pakkuda kooskõlas asjaomaste õigusaktidega vabatahtlikku pensionikindlustust, ei ole maksustatav äriühingu tulumaksu seaduses kehtestatud korras.

ES: selleks et välisriigi kindlustusandja saaks asutada Hispaanias filiaali või esinduse teatavate kindlustusliikide pakkumiseks, peab tal olema olnud tegevusluba oma päritoluriigis samade kindlustusliikide pakkumiseks vähemalt viis aastat.

PT: filiaali või esinduse asutamiseks peab välisriigi kindlustusseltsil olema olnud tegevusluba tegeleda kindlustus- või edasikindlustustegevusega vastavalt asjakohasele riigisisesele õigusele vähemalt viis aastat.

Meetmed:

BG: kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4;

sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), artikkel 36.

PT: dekreet-seaduse nr 94-B/98 artikkel 7 ja dekreet-seaduse nr 94-B/98 I peatüki IV jaotis, artiklid 34, 6 ja 7 ning dekreet-seaduse nr 144/2006 artikkel 7. Kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamist ja jätkamist reguleeriva õiguskorra artikkel 215 (see õiguskord on heaks kiidetud 9. septembri 2005. aasta seadusega nr 147/2005).

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

AT: selleks et saada tegevusluba filiaali avamiseks, peab välisriigi kindlustusandjal olema oma päritoluriigis õiguslik vorm, mis vastab aktsiaseltsile või vastastikusele kindlustusseltsile või on nendega võrreldav.

Meetmed:

AT: 2016. aasta kindlustusjärelevalve seaduse artikli 14 lõike 1 punkt 1, föderaalne ametlik väljaanne I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 1, BGBl. I nr 34/2015).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 1), kohaliku kohalolekuga:

EL: kindlustus- ja edasikindlustusandjad, kelle peakontor asub kolmandas riigis, võivad tegutseda Kreekas tütarettevõtja või filiaali asutamise kaudu; sel juhul ei ole filiaalil konkreetset õiguslikku vormi, vaid see tähendab väljaspool ELi peakontorit omava ettevõtja alalist kohalolekut liikmesriigi (s.t Kreeka) territooriumil ja see ettevõtja saab liikmesriigis (Kreekas) kindlustustegevuse elluviimiseks tegevusloa.

Meetmed:

EL: seaduse nr 4364/2016 artikkel 130 (Kreeka Vabariigi ametlik väljaanne nr 13/A/05.02.2016).

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 1), kohaliku kohalolekuga:

AT: müügiedendus- ja vahendustegevus väljaspool Euroopa Liitu asutatud tütarettevõtja või väljaspool Austriat asutatud filiaali nimel (välja arvatud edasikindlustus ja retrotsessioon) on keelatud.

DK: ükski isik ega äriühing (sh kindlustusseltsid) peale Taani seaduste kohaselt või Taani pädevatelt asutustelt tegevusloa saanud kindlustusseltside ei või ärilistel eesmärkidel kaasa aidata Taanis elavate isikute, Taani laevade või Taanis asuva vara otsekindlustuslepingute sõlmimisele.

Seoses turulepääsuga (moodus 1):

SE: välisriigi kindlustusandja võib otsekindlustust pakkuda üksnes Rootsis tegevusluba omava kindlustusteenuse osutaja vahendusel, tingimusel et välisriigi kindlustusandja ja Rootsi kindlustusselts kuuluvad samasse kontserni või on sõlminud omavahel koostöölepingu.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

DE, HU ja LT: kindlustusseltsid, mis ei ole asutatud Euroopa Liidus, peavad otsekindlustusteenuste osutamiseks asutama filiaali ja saama sellele tegevusloa.

SE: kindlustusseltsi puhul, mis ei ole asutatud EMPs, on kindlustusvahendusteenuste osutamiseks nõutav äriline kohalolek (kohaliku kohaloleku nõue).

SK: lennu- ja meretranspordi kindlustust, mis hõlmab õhusõidukeid/laevu ja vastutust, võivad pakkuda ainult Euroopa Liidus asutatud kindlustusseltsid või väljaspool Euroopa Liitu asutatud kindlustusseltside filiaalid, millele on Slovaki Vabariigis antud tegevusluba.

Meetmed:

AT: 2016. aasta kindlustusjärelevalve seaduse artikli 13 lõiked 1 ja 2, föderaalne ametlik väljaanne I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I Nr 34/2015).

DE: Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG) kõigi kindlustusteenuste puhul; Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO) üksnes lennutranspordi kohustusliku vastutuskindlustuse puhul.

DK: Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015.

HU: 2003. aasta seadus nr LX.

LT: 18. septembri 2003. aasta kindlustusseadus nr IX-1737, viimati muudetud 13. juuni 2019. aasta seadusega nr XIII-2232.

SE: Lag om försäkringsdistribution (kindlustustoodete turustamise seadus) (3. peatüki 3. jagu, 2018:1219) ning Lag om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige (välisriigi kindlustusandjaid ja Rootsi tööandjapensioniasutusi käsitlev seadus) (4. peatüki 1. ja 10. jagu, 1998:293).

SK: seadus nr 39/2015 kindlustuse kohta.

b) Panga- ja muud finantsteenused

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

BG: laenude andmiseks, kasutades rahalisi vahendeid, mis ei ole saadud hoiuste või muude tagasimakstavate rahaliste vahendite kogumise teel, krediidiasutuses või muus finantsasutuses osaluse omandamiseks, kapitalirenditehingute tegemiseks, tagatistehingute tegemiseks ning laenudega ja muu rahastamisega seotud nõuete omandamiseks (faktooring, maksekohustuste ost jms) peavad mittepangast finantsasutused olema registreeritud Bulgaaria keskpangas. Finantsasutuse peamine tegevuskoht peab olema Bulgaaria territooriumil.

EMP-välised pangad võivad Bulgaarias pangandustegevust ellu viia pärast seda, kui nad on saanud Bulgaaria keskpangalt tegevusloa Bulgaaria Vabariigis filiaali kaudu äritegevuse alustamiseks ja elluviimiseks.

IT: selleks, et saada luba väärtpaberiarveldussüsteemi haldamiseks või väärtpaberite keskdepositooriumi teenuste osutamiseks Itaalias, peab äriühing olema asutatud Itaalias (filiaalid ei ole lubatud).

Ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate puhul, mis ei ole vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ja Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustatud ettevõtjad (eurofondid), peab usaldusisik või depositoorium olema asutatud juriidilise isikuna Itaalias või mõnes teises liikmesriigis ja omama Itaalias filiaali.

Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustamata investeerimisfondide juhtimisettevõtjad peavad samuti olema asutatud Itaalias (filiaalid ei ole lubatud).

Pensionifondide vara võivad hallata üksnes pangad, kindlustusandjad, investeerimisühingud ja Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustatud eurofondide valitsejad, mille registreeritud peakontor on Euroopa Liidus, ning Itaalias asutatud eurofondid.
Rändmüügiteenuse osutamiseks peavad vahendajad kasutama tegevusloa alusel tegutsevaid finantsteenuste müüjaid, kelle elukoht on mõne liikmesriigi territooriumil.

Väljastpoolt Euroopa Liitu pärit vahendajate esinduskontorid ei tohi tegeleda tegevusega, mille eesmärk on osutada investeerimisteenuseid, sealhulgas kauplemisega oma arvel või klientide nimel, väärpaberite emissiooni tagamise ja väärpaberite paigutamisega (nõutav on filiaal).

PT: pensionifonde võivad valitseda ainult Portugalis sel otstarbel asutatud spetsialiseerunud äriühingud ja Portugalis asutatud kindlustusandjad, kellel on luba tegutseda elukindlustuse valdkonnas, või üksused, kellel on luba valitseda pensionifonde teistes liikmesriikides. Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide otseste filiaalide avamine ei ole lubatud.

Meetmed:

BG: krediidiasutuste seaduse artikli 2 lõige 5, artikkel 3a ja artikkel 17;

sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 121, 121b ja 121f ning

valuutaseaduse artikkel 3.

IT: seadusandlik dekreet nr 58/1998, artiklid 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 ja 80;

Itaalia keskpanga ja Consobi 22. veebruari 1998. aasta ühismääruse artiklid 3 ja 41;

25. jaanuari 2005. aasta määrus Itaalia panga kohta;

V jaotise VII peatüki II jagu, Consobi 29. oktoobri 2007. aasta määrus nr 16190, artiklid 17–21, 78–81, 9–111, ning võttes arvesse

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012.

PT: dekreet-seadus nr 12/2006, mida on muudetud dekreet-seadusega nr 180/2007, dekreet-seadus nr 357-A/2007, määrus nr 7/2007-R, mida on muudetud määrusega nr 2/2008-R, määrus nr 19/2008-R, määrus nr 8/2009. Pensionifondide ja nende valitsejate asutamist ja toimimist reguleeriva õiguskorra artikkel 3, mis on heaks kiidetud 23. juuli 2020. aasta seadusega nr 27/2020.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

HU: investeerimisfonde valitsevate väljastpoolt EMPd pärit äriühingute filiaalid ei tohi osaleda Euroopa investeerimisfondide haldamises ega pakkuda erapensionifondidele varahaldusteenuseid.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

Seoses turulepääsuga (moodus 1), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

BG: panka peavad juhtima ja esindama ühiselt vähemalt kaks isikut. Panka juhtivad ja esindavad isikud on kohustatud viibima isiklikult aadressil, kust panka juhitakse. Panga juhatuse või direktorite nõukogu valitud liikmeteks ei või olla juriidilised isikud.

SE: hoiupanga asutaja peab olema füüsiline isik.

Meetmed:

BG: krediidiasutuste seaduse artikkel 10; sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 121, 121b ja 121f ning valuutaseaduse artikkel 3.

SE: Sparbankslag (hoiupangaseadus) (1987:619), 2. peatükk, § 1.

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3):

HU: krediidiasutuste juhatusse peab kuuluma vähemalt kaks liiget, kes on välisvaluutat käsitlevate eeskirjade alusel tunnistatud residendiks ja kes on elanud Ungaris alaliselt vähemalt ühe aasta.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta;

2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning

2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

RO: turukorraldajad on juriidilised isikud, kes on asutatud aktsiaseltsina kooskõlas äriühinguõigusega. Alternatiivset kauplemissüsteemi (mitmepoolne kauplemissüsteem MiFID 2 direktiivi alusel) võib hallata süsteemi korraldaja, kes on asutatud eespool kirjeldatud tingimustel, või ASF-lt (*Autoritatea de Supraveghere Financiară* – finantsjärelevalveasutus) tegevusloa saanud investeerimisühing.

SI: pensioniskeemi võib pakkuda usaldusfondi vormis asutatud pensionifond (mis ei ole juriidiline isik ja mida seetõttu valitseb kindlustusandja, pank või pensionifonde valitsev ettevõtja), pensionifonde valitsev ettevõtja või kindlustusandja. Lisaks võivad pensioniskeemi pakkuda ka liikmesriigis kohaldatavate eeskirjade kohaselt asutatud pensioniskeemi pakkujad.

Meetmed:

RO: 11. juuni 2018. aasta seadus nr 126 finantsinstrumentide kohta ning määrus nr 1/2017 reguleeritud turge ja alternatiivseid kauplemissüsteeme käsitleva määruse nr 2/2006 muutmise ja täiendamise kohta, mis on heaks kiidetud NSC korraldusega nr 15/2006 – ASF – *Autoritatea de Supraveghere Financiară* (finantsjärelevalveasutus).

SI: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 133/23 (pensioni- ja töövõimetuskindlustuse seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 48/22 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 133/23).

Seoses kohaliku kohalolekuga:

HU: väljastpoolt EMPd pärit äriühingud võivad osutada finantsteenuseid või osaleda finantsteenustega seotud tegevuses üksnes oma Ungari filiaali kaudu.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

Reservatsioon nr 13 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Sektor – allsektor:	tervishoiu- ja sotsiaalteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 931 ja CPC 933
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses turulepääsuga (moodus 3):

DE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): pääste- ja kiirabiteenuste osutamist korraldavad ja reguleerivad liidumaad. Enamik liidumaid delegeerib päästeteenuste alase pädevuse omavalitsustele. Omavalitsustel on lubatud eelistada kasumit mittetaotlevaid ettevõtjaid. See kehtib samavõrra nii välisriigi kui ka riigisiseste teenuseosutajate kohta (CPC 931 ja CPC 933). Kiirabiteenuste osutamiseks on vajalik kavandamine, luba ja akrediteerimine. Telemeditsiini puhul võidakse IKT-teenuste (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) osutajate arvu piirata, et tagada koostalitlusvõime, ühilduvus ja vajalikud ohutusstandardid. Piirangu kohaldamisel välditakse diskrimineerimist.

HR: mõne sotsiaalhoolekandeasutuse loomine võib sõltuda konkreetse geograafilise piirkonna vajadustest tingitud piirangutest (CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193 ja CPC 933).

SI: tervishoiuteenused, mida ei ole lubatud osutada eratervishoiuteenustena, on järgmised: kolmanda tasandi tervishoiuteenused (ülikoolide kliinikumid, tervishoiuinstituudid), rahvatervis, erakorraline meditsiin (erakorraline arstiabi ja kiireloomuline päästetransport), transfusioonimeditsiin, inimelundite ja inimtekkeliste ainete hankimisega seotud teenused, raviks ette nähtud inimpäritolu doonorkudede ja -rakkude hankimisega seotud teenused, viljatusravi inimpäritolu doonorrakkudega, kohtumeditsiin, apteegiteenused ja patoloogiateenused (CPC 931).

Meetmed:

DE: Bundesärzteordnung (BÄO, föderaalne arstiseadus);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG, psühhoteraapiateenuste osutamise seadus);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf der Hebammen (HebG);

Gesetz über den Beruf der Notfallsanitäterin und des Notfallsanitäters (NotSanG);

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Gesetz über die Berufe in der Physiotherapie (MPhG);

Gesetz über den Beruf des Logopäden (LogopG);

Gesetz über den Beruf des Orthoptisten und der Orthoptistin (OrthoptG);

Gesetz über den Beruf der Podologin und des Podologen (PodG);

Gesetz über den Beruf der Diätassistentin und des Diätassistenten (DiätAssG);

Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten (ErgThg);
Bundesapothekerordnung (BapO);

Gesetz über den Beruf des pharmazeutisch-technischen Assistenten (PTAG);

Gesetz über technische Assistenten in der Medizin (MTAG);

Gesetz zur wirtschaftlichen Sicherung der Krankenhäuser und zur Regelung der Krankenhauspflegesätze (Krankenhausfinanzierungsgesetz, KHG);

Gewerbeordnung (Saksamaa kaubanduse ja tööstuse reguleerimise seadus);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V, sotsiaalkindlustusseadustik, viies osa) – kohustuslik tervisekindlustus;

Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI, sotsiaalkindlustusseadustik, kuues osa) – kohustuslik pensionikindlustus;

Sozialgesetzbuch Siebtes Buch (SGB VII, sotsiaalkindlustusseadustik, seitsmes osa) – kohustuslik õnnetusjuhtumikindlustus;

Sozialgesetzbuch Neuntes Buch (SGB IX, sotsiaalkindlustusseadustik, üheksas osa) – puuetega inimeste rehabiliteerimine ja osalemine;

Sozialgesetzbuch Elftes Buch (SGB XI, sotsiaalkindlustusseadustik, üheteistkümnes osa) – pikaajalise hoolduse kindlustus.

Personenbeförderungsgesetz (PBefG, avaliku reisijateveo seadus).

Piirkondlik tasand:

Gesetz über den Rettungsdienst (Rettungsdienstgesetz, RDG) im Baden-Württemberg;

Bayerisches Rettungsdienstgesetz (BayRDG);

Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Berlin (Rettungsdienstgesetz);

Gesetz über den Rettungsdienst im Land Brandenburg (BbgRettG);

Bremisches Hilfeleistungsgesetz (BremHilfeG);

Hamburgisches Rettungsdienstgesetz (HmbRDG);

Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Mecklenburg-Vorpommern (RDGM-V);

Niedersächsisches Rettungsdienstgesetz (NRettDG);

Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (RettG NRW);

Landesgesetz über den Rettungsdienst sowie den Notfall- und Krankentransport (RettDG);

Saarländisches Rettungsdienstgesetz (SRettG);

Sächsisches Gesetz über den Brandschutz, Rettungsdienst und Katastrophenschutz (SächsBRKG);

Rettungsdienstgesetz des Landes Sachsen-Anhalt (RettDG LSA);

Schleswig-Holsteinisches Rettungsdienstgesetz (SHRDG);

Thüringer Rettungsdienstgesetz (ThüRettG).

Landespflegegesetze:

Gesetz zur Umsetzung der Pflegeversicherung in Baden-Württemberg (Landespflegegesetz, LPflG);

Gesetz zur Ausführung der Sozialgesetze (AGSG);

Gesetz zur Planung und Finanzierung von Pflegeeinrichtungen (Landespflegeeinrichtungsgesetz, LPflegEG);

Gesetz über die pflegerische Versorgung im Land Brandenburg (Landespflegegesetz, LPflegeG);

Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes im Lande Bremen und zur Änderung des Bremischen Ausführungsgesetzes zum Bundessozialhilfegesetz (BremAGPflegeVG);

Hamburgisches Landespflegegesetz (HmbLPG);

Hessisches Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz;

Landespflegegesetz (LPflegeG M-V);

Gesetz zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen nach dem Elften Buch Sozialgesetzbuch (Niedersächsisches Pflegegesetz, NPflegeG);

Gesetz zur Weiterentwicklung des Landespflegerechts und Sicherung einer unterstützenden Infrastruktur für ältere Menschen, pflegebedürftige Menschen und deren Angehörige (Alten- und Pflegegesetz Nordrhein-Westfalen, APG NRW);

Landesgesetz zur Sicherstellung und Weiterentwicklung der pflegerischen Angebotsstruktur (LPflegeASG) (Rheinland-Pfalz);

Gesetz Nr 1694 zur Planung und Förderung von Angeboten für hilfe-, betreuungs- oder pflegebedürftige Menschen im Saarland (Saarländisches Pflegegesetz);

Sächsisches Pflegegesetz (SächsPflegeG);

Schleswig-Holstein: Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (Landespflegegesetz, LPflegeG);

Thüringer Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes (ThürAGPflegeVG);

Landeskrankenhausgesetz Baden-Württemberg;

Bayerisches Krankenhausgesetz (BayKrG);

Berliner Gesetz zur Neuregelung des Krankenhausrechts;

Krankenhausentwicklungsgesetz Brandenburg (BbgKHEG);

Bremisches Krankenhausgesetz (BrmKrHG);

Hamburgisches Krankenhausgesetz (HmbKHG);

Hessisches Krankenhausgesetz 2011 (HKHG 2011);

Krankenhausgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LKHG M-V);

Niedersächsisches Krankenhausgesetz (NKHG);

Krankenhausgestaltungsgesetz des Landes Nordrhein-Westfalen (KHGG NRW);

Landeskrankenhausgesetz Rheinland-Pfalz (LKG Rh-Pf);

Saarländisches Krankenhausgesetz (SKHG);

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz, SächsKHG);

Krankenhausgesetz Sachsen-Anhalt (KHG LSA);

Gesetz zur Ausführung des Krankenhausfinanzierungsgesetzes (AG-KHG) im Schleswig-Holstein;

Thüringisches Krankenhausgesetz (Thür KHG).

HR: tervishoiuseadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 150/08, nr 71/10, nr 139/10, nr 22/11, nr 84/11, nr 12/12, nr 70/12 ja nr 144/12).

SI: Zakon o zdravstveni dejavnosti, Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 32/25 (tervishoiuteenuste korraldamise seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 23/05 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 32/25);

Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, Uradni list RS, št. 70/00, nazadnje spremenjeno št. 100/24 (viljatuse ravi ja biomeditsiiniliselt abistatud viljastamise protseduuride seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 70/00, viimati muudetud seadusega nr 100/24);

Zakon o preskrbi s krvjo, Uradni list RS, št. 104/06 (verevarude seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 104/06);

Zakon o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja, Uradni list RS, št. 56/15, nazadnje spremenjeno št. 186/21 (ravieesmärgil inimorganite hankimise ja siirdamise seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 56/15, viimati muudetud seadusega nr 186/21);

Zakon o kakovosti in varnosti človeških tkiv in celic, namenjenih za zdravljenje, Uradni list RS, št. 61/07, nazadnje spremenjeno št. 56/15 (raviks ette nähtud inimkudede ja -rakkude kvaliteedi ja ohutuse seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 61/07, viimati muudetud seadusega nr 56/15) ning

Zakon o lekarniški dejavnosti, Uradni list RS, št. 85/16, nazadnje spremenjeno št. 112/24 (apteegiteenuse seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 85/16, viimati muudetud seadusega nr 112/24).

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

FR: haigla- ja kiirabiteenuste, raviasutuste teenuste (muud kui haiglateenused) ja sotsiaalteenuste puhul on juhtimisülesannete täitmiseks vajalik luba. Loa andmisel võetakse arvesse kohalike juhtide kättesaadavust.

Ettevõtted võivad tegutseda ükskõik millises õiguslikus vormis, välja arvatud vormis, mis on reserveeritud vabade elukutsete jaoks.

Meetmed:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011 940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47 1775 portant statut de la coopération ning Code de la santé publique.

Reservatsioon nr 14 – turismi- ja reisiteenused

Sektor – allsektor:	turismi- ja reisiteenused – hotellid, restoranid ja toitlustus; reisibüroode ja reisikorraldajate (sh reisijuhtide) teenused; giiditeenused
Tegevusala liigitus:	CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471 ja CPC 7472
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatusega, kohaliku kohalolekuga:

BG: nõutav on ettevõtte asutamine (filiaalid ei ole lubatud). Reisikorraldus- või reisibürooteenuseid võib osutada EMPs ja Šveitsi Konföderatsioonis asutatud isik, kui ta esitab Bulgaaria territooriumil ettevõtte asutamisel koopia dokumendist, mis tõendab tema õigust sellel kutsealal töötada, ja krediidiasutuse või kindlustusandja väljastatud tõendi või muu dokumendi kindlustuse kohta, mis katab kõnealuse isiku vastutuse ametiülesannete süülisest täitmata jätmisest tuleneva võimaliku kahju korral. Välisriigi päritolu juhatajate arv ei tohi ületada Bulgaaria kodanikest juhatajate arvu juhul, kui riiklik (riigi või kohaliku omavalitsuse) osalus Bulgaaria äriühingu omakapitalis on üle 50 %. Giidide (sh mäegiidide ja suusaõpetajate) suhtes kohaldatakse EMP riigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsuse nõuet (CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471 ja CPC 7472).

Meetmed:

BG: turismiseadus, artiklid 61, 113 ja 146.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

CY: luba turismi- ja reisiettevõtte või -agentuuri asutamiseks ja käitamiseks antakse ning olemasoleva ettevõtte või agentuuri tegevusloa pikendamist võimaldatakse üksnes Euroopa Liidust pärit isikutele. Välisriigi elaniku ettevõte – välja arvatud mõnes teises liikmesriigis asutatud ettevõte – võib osutada organiseeritult või alaliselt eespool nimetatud seaduse artiklis 3 nimetatud teenuseid üksnes juhul, kui ettevõtet esindab Küprose elanikule kuuluv ettevõte. Giiditeenuste ning reisibüroode ja reisikorraldajate teenuste osutamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus (CPC 7471 ja CPC 7472).

Meetmed:

CY: 1995. aasta turismi- ja reisibüroode ning giidide seadus (nr 41(I)/1995, kehtivas sõnastuses).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

EL: kolmandate riikide kodanikud peavad omandama diplomi Kreeka turismiministeeriumi giidikoolist, et neil oleks õigus asjaomasel kutsealal töötada. Erandina eespool toodust võidakse kolmandate riikide kodanikele anda õigus töötada teatavatel selgelt määratletud tingimustel ajutiselt (kuni ühe aasta jooksul) asjaomasel kutsealal, kui konkreetset keelt rääkiva giidi puudumine on kinnitust leidnud.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

ES (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): giiditeenuste osutamise suhtes kohaldatakse liikmesriigi kodakondsuse nõuet (CPC 7472).

HR: majapidamistes ja maapiirkondade kodumajapidamistes majutus- ja toitlustusteenuste osutamiseks on vajalik EMP riigi või Šveitsi kodakondsus (CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471 ja CPC 7472).

Meetmed:

EL: presidendi dekreet nr 38/2010, ministri otsus nr 165261/IA/2010 (Kreeka Vabariigi ametlik väljaanne nr 2157/B), seaduse nr 4403/2016 artikkel 50, seaduse nr 4582/2018 artikkel 47 (Kreeka Vabariigi ametlik väljaanne nr 208/A).

ES: Andaluusia: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragón: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Kantaabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, Article 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turísticoinformativas privadas;

Castilla-León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Castilla la Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Kataloonia: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, artikkel 88;

Madridi autonoomne piirkond: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Valencia autonoomne piirkond: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Extremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicia: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guias de turismo y turismo activo;

Baleaarid: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares; Kanaari saared: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, artikkel 5;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja;

Navarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto. Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra.

Astuuria: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias ning

Murcia autonoomne piirkond: Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior.

HR: majutus- ja toitlustussektori seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 85/15, nr 121/16, nr 99/18, nr 25/19, nr 98/19, nr 32/20 ja nr 42/20) ning turismiteenuste osutamise seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 130/17, nr 25/19, nr 98/19 ja nr 42/20).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

HU: reisibüroode ja reisikorraldajate teenuste ning giiditeenuste piiriüleseks osutamiseks on vajalik Ungari kaubanduse litsentsimise ameti välja antav tegevusluba. Tegevusluba väljastatakse üksnes EMP riikide kodanikele ja juriidilistele isikutele, kelle tegevuskoht on mõnes EMP liikmesriigis (CPC 7471 ja CPC 7472).

IT (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): väljastpoolt Euroopa Liitu pärit giidid peavad kutselise giidina tegutsemiseks saama piirkonnalt eriloa. Liikmesriikidest pärit giididelt sellist luba ei nõuta. Luba antakse giididele, kellel on piisav pädevus ja piisavad teadmised (CPC 7472).

Meetmed:

HU: 2005. aasta seadus nr CLXIV kaubanduse kohta, valitsuse dekreet nr 213/1996 (XII.23.) reisikorralduse ja reisibüroode tegevuse kohta.

IT: seadus nr 135/2001, artiklid 7.5 ja 6, ning

seadus nr 40/2007 (DL 7/2007).

Reservatsioon nr 15 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Sektor – allsektor: sporditeenused	meelelahutusteenused; uudisteagentuuri teenused, muud
Tegevusala liigitus:	CPC 962 ja CPC 96419 osa
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	kõrgem juhtkond ja juhatus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) uudiste- ja meediaagentuurid (CPC 962)

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3), kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

CY: meediaagentuuride ja allagentuuride asutamine ja käitamine vabariigis on lubatud üksnes vabariigi kodanikele või Euroopa Liidu kodanikele või juriidilistele isikutele, mida juhivad vabariigi kodanikud või Euroopa Liidu kodanikud.

Meetmed:

CY: ajakirjandusseadus (N.145/89), kehtivas sõnastuses.

b) Muud sporditeenused (CPC 96419)

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

AT (kohaldatakse piirkondlikul valitsemistasandil): suusakoolide tegevust ja mäegiiditeenuseid reguleerivad liidumaade seadused. Kõnealuste teenuste osutamiseks võib olla vajalik EMP liikmesriigi kodakondsus. Ettevõtetelt võidakse nõuda EMP liikmesriigi kodanikust tegevdirektori ametisse nimetamist.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CY: tantsukooli asutamise ja treenerite suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

AT: Kärntner Schischulgesetz, LGBL. Nr 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr 5710;

OÖ- Sportgesetz, LGBl. Nr 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr 53/76;

Tiroler Schischulgesetz. LGBL. Nr 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr 55/02, § 4 lõige 2a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr 54/02; ning

Viin: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. Nr 37/02.

CY: seadus nr 65(I)/1997, kehtivas sõnastuses;

seadus nr 17(I)/1995, kehtivas sõnastuses, ning

1995–2012. aasta eraõiguslike võimlemiskoolide määrused, kehtivas sõnastuses.

Reservatsioon nr 16 – transporditeenused ja transpordi abiteenused

Sektor – allsektor:	transporditeenused – kalapüük ja meretransport – igasugune muu äritegevus, millega tegeletakse laevalt; meretransport ja meretranspordi abiteenused; raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused; maanteetransport ja maanteetranspordi abiteenused; lennutranspordi abiteenused; kombineeritud transporditeenuste osutamine
Tegevusala liigitus:	CPC 5133, CPC 5223, CPC 711, CPC 712, CPC 721, CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 748, CPC 749, CPC 7461, CPC 7469, CPC 83103, CPC 86751, CPC 86754, CPC 8730 ja CPC 882
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	enamsoodustusrežiim
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) meretransport ja meretranspordi abiteenused Igasugune äritegevus, millega tegeletakse laevalt (CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 742 osa, CPC 745, CPC 74540, CPC 74520, CPC 74590 ja CPC 882)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatusega, enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

BG: fiiderteenuseid ja tühjade konteinerite ümberpaigutamist käsitatakse riigisisestes õigusaktides kabotaažina, kui see toimub Bulgaaria territoriaalvetes, ning on reserveeritud laevastikele, mis sõidavad Bulgaaria või Euroopa Liidu lipu all või mõne muu riigi lipu all, kui see on sätestatud rahvusvahelises lepingus, mille osaline Bulgaaria Vabariik on, või ministrite nõukogu otsuses.

ES: kaubanduslikel eesmärkidel toimuv kabotaažvedu on reserveeritud Hispaania kaubalaevadele, välja arvatud Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud juhtudel. Fiiderteenuseid ja tühjade konteinerite ümberpaigutamist ärilistel eesmärkidel käsitatakse asjakohaste riigisiseste õigusaktide kohaselt kabotaažina.

Erandjuhtudel, kui sobivaid vabu Hispaania kaubalaevu ei ole saadaval, ja sellise olukorra püsimise ajal võivad Hispaania laevandusettevõtted pädevalt ministeeriumilt saadud loa alusel kasutada kabotaažvedudeks välisriikide kaubalaevu.

EL: fiiderteenuseid ja tühjade konteinerite ümberpaigutamist Kreeka sadamate vahel käsitatakse kabotaažina vastavalt komisjoni teatisele, milles käsitletakse nõukogu määruse (EMÜ) nr 3577/92 (teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž)) tõlgendamist, ning seetõttu on need teenused reserveeritud Euroopa Liidu lipu all sõitvatele laevadele kooskõlas avaliku mereõiguse seadustiku artikli 166 lõikega 1. Muudele kui Euroopa Liidu lipu all sõitvatele laevadele võib ministri otsusega juhtumipõhiselt lubada merekabotaaži teenuste osutamist, kui puuduvad vabad laevad, millel on lubatud merekabotaaži teenuseid osutada, erakorraliste transpordivajadustega seotud olukorra puhul või erilasti veoks kooskõlas avaliku mereõiguse seadustiku artikli 166 lõikega 4.

Meetmed:

BG: kaubalaevanduse seadustik, artikkel 6.

ES: Real Decreto Legislativo 2/2011, de 5 de septiembre, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Puertos del Estado y de la Marina Mercante (5. septembri 2011. aasta kuninglik seadusandlik dekreet nr 2/2011 riigi sadamate ja kaubalaevastiku seaduse konsolideeritud teksti heakskiitmise kohta).

EL: avaliku mereõiguse seadustik (L. 187/1973).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

EU: sadamateenuste puhul võib sadama pidaja või pädev asutus piirata sadamateenuste osutajate arvu konkreetse sadamateenuse puhul.

Meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/352[1] artikkel 6.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatusega, kohaliku kohalolekuga:

BG: vedusid ja laevade tegevust, mis on seotud vesiehituse ja veealuste tehniliste töödega, maavarade ja muude anorgaaniliste ressursside geoloogilise luure ja kaevandamisega, lootsimisega, punkerdamisega ning jäätmete, vee ja õli segude jms vastuvõtmisega Bulgaaria sisevetes ja territoriaalmerel, võivad teostada üksnes Bulgaaria või mõne teise liikmesriigi lipu all sõitvad laevad.

Teenuseosutajate arv sadamates võib olla piiratud sõltuvalt sadama objektiivsest läbilaskevõimest, mille määrab kindlaks transpordi-, infotehnoloogia- ja sideministeeriumi moodustatud ekspertide komisjon.

Tugiteenuste osutamisel kohaldatakse kodakondsuse nõuet. Laeva kapten ja peamehhaanik peavad olema EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud (CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590 ja CPC 882).

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2017. aasta määrus (EL) 2017/352, millega luuakse sadamateenuse osutamise raamistik ja sadamate finantsläbipaistvuse ühised normid (ELT L 57, 3.3.2017, lk 1).

Meetmed:

BG: kaubalaevanduse seadustik; Bulgaaria Vabariigi merealade, siseveeteede ja sadamate seadus; määrus, mis käsitleb tingimusi ja korda Bulgaaria veoettevõtjate valimiseks rahvusvaheliste lepingute kohaseks reisijate- ja kaubaveoks, ning määrus nr 3 mehitamata laevade teenindamise kohta.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

BG: õigus osutada riikliku tähtsusega Bulgaaria sadamates avaliku transpordi tugiteenuseid antakse kontsessioonilepinguga. Piirkondliku tähtsusega sadamates antakse kõnealune õigus sadamaomanikuga sõlmitava lepinguga (CPC 74520, CPC 74540 ja CPC 74590).

Meetmed:

BG: kaubalaevanduse seadustik; Bulgaaria Vabariigi merealade, siseveeteede ja sadamate seadus.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

DK: lootsiteenuse osutajad võivad Taanis lootsiteenust osutada üksnes siis, kui nende asukoht on EMPs ning Taani ametiasutused on nad registreerinud ja heaks kiitnud kooskõlas Taani lootsiteenuste seadusega (CPC 74520).

Meetmed:

DK: Taani lootsiteenuste seadus, § 18.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

DE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): laeva, mis ei kuulu liikmesriigi kodanikule, võib kasutada muuks tegevuseks kui transpordi- ja abiteenuste osutamiseks Saksamaa föderaalvetes üksnes eriloa alusel. Väljastpoolt Euroopa Liitu pärit laevadele võib teha erandeid üksnes juhul, kui ükski Euroopa Liidu laev ei ole kättesaadav või kui Euroopa Liidu laevad on kättesaadavad väga ebasoodsatel tingimustel, või rakendades vastastikkuse põhimõtet. India lipu all sõitvatele laevadele võib teha erandeid vastastikkuse põhimõtte alusel (KüSchVO § 2 lõige 3). Kõik lootsiteenuseid käsitlevate õigusnormide kohaldamisalasse kuuluvad tegevusalad on reguleeritud ja akrediteerimist võimaldatakse üksnes EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikele. Lootsiteenuste vahendeid võivad pakkuda ja käitada ainult riigiasutused või nende määratud äriühingud.

Käitajaga või ilma käitajata merelaevade rentimise või kasutusrendi korral ning ilma käitajata merel mittesõitvate laevade rentimise või kasutusrendi korral võidakse piirata lepingute sõlmimist välisriigi lipu all sõitvate laevade sooritatavaks kaubaveoks või selliste laevade prahtimist, sõltuvalt Saksamaa või mõne teise liikmesriigi lipu all sõitvate laevade kättesaadavusest.

Residentide ja mitteresidentide vahelisi lepinguid, mis käsitlevad:

i) majanduspiirkonnas registreerimata siseveetranspordilaevade rentimist;

ii) kaubavedu selliste siseveetranspordilaevadega või

iii) selliste siseveetranspordilaevade pukseerimisteenuseid,

võidakse majanduspiirkonnas piirata (meretransport, meretranspordi tugiteenused, laevade rentimine, ilma käitajata laevade kasutusrenditeenused (CPC 721, CPC 745, CPC 83103, CPC 86751, CPC 86754 ja CPC 8730)).

Meetmed:

DE: Gesetz über das Flaggenrecht der Seeschiffe und die Flaggenführung der Binnenschiffe (Flaggenrechtsgesetz, lipuõiguse seadus);

Verordnung über die Küstenschifffahrt (KüSchV);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Binnenschiffahrt (Binnenschiffahrtsaufgabengesetz, BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschiffahrt (Binnenschifferpatentverordnung, BinSchPatentV);

Gesetz über das Seelotswesen (Seelotsgesetz, SeeLG);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschiffahrt (Seeaufgabengesetz, SeeAufgG) ning

Verordnung zur Eigensicherung von Seeschiffen zur Abwehr äußerer Gefahren (See-Eigensicherungsverordnung – SeeEigensichV).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

FI: meretranspordi tugiteenuseid võivad Soome territoriaalvetes osutada üksnes Soome, Euroopa Liidu või Norra lipu all sõitvad laevastikud (CPC 745).

Meetmed:

FI: Merilaki (mereseadus) (674/1994) ning

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ettevõtlusega tegelemise õiguse seadus) (122/1919), § 4.

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

EL: sadamaaladel veoste käitlemise teenuste osutamisel kehtib riigi monopol (CPC 741).

IT: mereveoste käitlemise teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine (CPC 741).

Meetmed:

EL: avaliku mereõiguse seadustik (seadusandlik dekreet nr 187/1973).

IT: laevandusseadustik;

seadus nr 84/1994 ning

ministri dekreet nr 585/1995.

b) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused (CPC 711 ja CPC 743)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

BG: raudteetransporditeenuseid ja raudteetranspordi tugiteenuseid võivad Bulgaarias osutada üksnes liikmesriikide kodanikud. Tegevusloa reisijate või kauba vedamiseks raudteel väljastab kauplejana registreeritud raudtee-ettevõtjatele transpordiminister (CPC 711 ja CPC 743).

Meetmed:

BG: raudteetranspordiseadus, artiklid 37 ja 48.

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

LT: transiiditeenuste osutamise ainuõigused antakse raudteeveo-ettevõtjatele, mis kuuluvad riigile või mille aktsiad kuuluvad 100 % riigile (CPC 711).

Meetmed:

LT: Leedu Vabariigi 22. aprilli 2004. aasta seadus nr IX-2152 raudteetranspordi kohta, mida on muudetud 8. juuni 2006. aasta seadusega nr X-653.

c) Maanteetransport ja maanteetranspordi abiteenused (CPC 712, CPC 7121, CPC 7122, CPC 71222 ja CPC 7123)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

AT: (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõigused või tegevusloa anda üksnes EMP osalisriikide kodanikele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub Austrias. Lube antakse mittediskrimineerivatel tingimustel ja vastastikkuse põhimõtte alusel (CPC 712).

Meetmed:

AT: Güterbeförderungsgesetz (kaubaveoseadus), BGBl. Nr 593/1995, § 5;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (juhuvedude seadus), BGBl. Nr 112/1996, § 6 ning

Kraftfahrliniengesetz (regulaarvedude seadus), BGBl. I Nr 203/1999, kehtivas sõnastuses, §§ 7 ja 8.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

EL: kaupade autoveo teenuseid osutavate ettevõtjate puhul: kaupade autoveo-ettevõtjana tegutsemiseks on nõutav Kreeka tegevusluba. Lube antakse mittediskrimineerivatel tingimustel ja vastastikkuse põhimõtte alusel (CPC 7123).

Meetmed:

EL: kaupade autoveo teenuseid osutavatele ettevõtjatele tegevuslubade andmine: Kreeka seadus nr 3887/2010 (Kreeka Vabariigi ametlik väljaanne nr
A’ 174), mida on muudetud seaduse nr 4038/2012 artikliga 5 (Kreeka Vabariigi ametlik väljaanne nr A’ 14).

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

IE: linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine (CPC 7121 ja CPC 7122).

MT: taksod – veolubade arvu suhtes kohaldatakse piiranguid.

Karozzini (hobuvankrid): veolubade arvu suhtes kohaldatakse piiranguid (CPC 712).

PT: limusiiniteenuste osutamise puhul kohaldatakse majandusvajaduste testi.
Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine (CPC 71222).

Meetmed:

IE: 2009. aasta seadus ühistranspordi reguleerimise kohta.

MT: taksoteenuseid käsitlevad eeskirjad (SL499.59).

PT: 21. augusti dekreet-seadus nr 41/80.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

CZ: nõutav on ettevõtte asutamine Tšehhi Vabariigis (filiaalid ei ole lubatud).

Meetmed:

CZ: seadus nr 111/1994 Coll. maanteetranspordi kohta.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

SE: autoveoettevõtja kutsealal tegutsemiseks on vaja Rootsis väljastatud tegevusluba. Taksoveoloa saamise ühe kriteeriumina peab äriühing olema määranud ametisse füüsilise isiku, kes töötab veokorraldajana (*de facto* elukohanõue – vt asutamise liike käsitlev Rootsi reservatsioon).

Muu autoveoettevõtja tegevusloa saamise kriteeriumide kohaselt peab äriühing olema asutatud Euroopa Liidus, tal peab olema Rootsis asuv tegevuskoht ja ta peab olema määranud veokorraldajaks füüsilise isiku, kelle elukoht on Euroopa Liidus.

Meetmed:

SE: Yrkestrafiklag (kaubanduslike vedude seadus) (2012:210);

Yrkestrafikförordning (valitsuse määrus kaubanduslike vedude kohta) (2012:237);

Taxitrafiklag (taksoveoseadus) (2012:211) ning

Taxitrafikförordning (valitsuse määrus taksovedude kohta) (2012:238).

Seoses kohaliku kohalolekuga:

SK: autoveoteenuste osutamiseks on nõutav ettevõtte asutamine või elukoht liikmesriigis.

Meetmed:

SK: seadus nr 56/2012 Coll. maanteetranspordi kohta.

d) Lennutranspordi abiteenused

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3):

PL: külmutatud või jahutatud kaupade hoiustamise teenuste ning vedelike või gaaside mahtkaubana hoiustamise teenuste puhul sõltub konkreetsete teenuseliikide osutamise võimalus lennujaama suurusest. Teenuseosutajate arvu lennujaamas võidakse piirata ruumipuuduse tõttu ning mitte vähem kui kahe teenuseosutajani muudel põhjustel.

Meetmed:

PL: 3. juuli 2002. aasta Poola lennundusseadus, artiklid 174.2 ja 174.3 3.

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

EU: maapealse teeninduse puhul võidakse nõuda, et teenuseosutaja tegevuskoht asuks Euroopa Liidu territooriumil. Maapealse teeninduse avatuse tase sõltub lennujaama suurusest. Teenuseosutajate arv lennujaamades võib olla piiratud. Suurtes lennujaamades ei tohi teenuseosutajaid olla alla kahe. Nõutav on vastastikkuse tingimuse kohaldamine.

BE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): maapealse teeninduse puhul on nõutav vastastikkuse tingimuse kohaldamine.

Meetmed:

EU: nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ[1].

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (artikkel 18);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (artikkel 14) ning

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (artikkel 14).

[1] Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades (EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36).

e) Kõikide transpordiliikide tugiteenused (CPC 748 osa)

Seoses kohaliku kohalolekuga:

Euroopa Liit (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): tollivormistusteenuseid võivad osutada üksnes Euroopa Liidu elanikud või Euroopa Liidus asutatud juriidilised isikud.

Meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 952/2013[1]

f) Kombineeritud transporditeenuste osutamine (CPC 711, CPC 712, CPC 7212, CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 748 ja CPC 749)

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

Euroopa Liit (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): välja arvatud FI: liikmesriikide vaheliste kombineeritud vedude korral võivad veo alg- või lõppetapi maanteevedu – mis moodustab kombineeritud veo lahutamatu osa ja võib, kuid ei pruugi hõlmata piiri ületamist – teostada üksnes liikmesriigis asutatud veoettevõtjad, kes vastavad tegevusalale lubamise ja liikmesriikide vahelise kaupade veo turule pääsemise tingimustele. Kohaldatakse konkreetset kasutatavat transpordiliiki mõjutavaid piiranguid.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Võidakse võtta vajalikke meetmeid, et tagada maanteesõidukite suhtes kohaldatavate, kombineeritud vedudest tulenevate mootorsõidukimaksude vähendamine või hüvitamine.

Meetmed:

EU: nõukogu 7. detsembri 1992. aasta direktiiv 1992/106/EMÜ, millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel.

Reservatsioon nr 17 – kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Sektor – allsektor:	maavarade kaevandamine – energeetilised materjalid; maavarade kaevandamine – metallimaagid ja muu kaevandamine; energeetikaga seotud tegevus – elektri, gaasi, auru ja kuuma vee tootmine, ülekandmine ja jaotamine omal vastutusel; kütuste torutransport; torude kaudu transporditavate kütuste hoiustamine ja ladustamine ning energiajaotusega seotud teenused
Tegevusala liigitus:	CPC 5115, CPC 63297, CPC 713, CPC 742 osa, CPC 8675, CPC 883 ja CPC 887
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
	enamsoodustusrežiim
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) maavarade kaevandamine (CPC 5115, CPC 7131, CPC 8675 ja CPC 883)

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

IT (maavarauuringute puhul kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): riigile kuuluvates kaevandustes kehtivad uurimise ja kaevandamise erieeskirjad. Enne mis tahes kaevandamistegevust tuleb saada uurimisluba (*permesso di ricerca*, kuninglik dekreet nr 1447/1927, artikkel 4). Selles tähtajalises loas määratakse täpselt kindlaks uuritava maa-ala piirid. Sama maa-ala jaoks võib anda uurimisloa mitmele eri isikule või ettevõtjale (tegemist ei ole ilmtingimata ainuloaga). Mineraalide kultiveerimiseks ja kasutamiseks tuleb saada piirkondliku ametiasutuse luba (*concessione*, artikkel 14) (CPC 8675 ja CPC 883).

Meetmed:

IT: uurimisteenused: kuninglik dekreet nr 1447/1927 ning

seadusandlik dekreet nr 112/1998, artikkel 34.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

SK: kaevandamiseks, kaevandamisega seotud tegevuseks ja geoloogiliseks tegevuseks on nõutav asutamine EMPs juriidilise isikuna (mitte filiaalina). Slovaki Vabariigi seadusega nr 44/1988 (loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta) hõlmatud kaevandamis- ja uurimistegevust reguleeritakse mittediskrimineerivalt, sealhulgas riikliku poliitika meetmete kaudu, mille eesmärk on tagada loodusvarade ja keskkonna säilimine ja kaitse, näiteks teatavate kaevandamistehnoloogiate lubamise või keelamisega. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et sellised meetmed hõlmavad järgmist: keeld kasutada tsüaniidi leostumise tehnoloogiat mineraalide töötlemisel või rafineerimisel, nõue omada hüdropurustamise eriluba nafta ja gaasi geoloogilisel luurel, uurimisel ja kaevandamisel ning nõue saada kohalikul rahvahääletusel eelnev heakskiit seoses radioaktiivsete maavaradega. See ei suurenda kehtiva meetme nõuetele mittevastavaid aspekte, mille suhtes reservatsioon tehakse (CPC 5115, CPC 7131, CPC 8675 ja CPC 883).

Meetmed:

SK: seadus nr 51/1988 kaevandamise, lõhkeainete ja kaevandamise riikliku reguleerimise kohta; seadus nr 569/2007 geoloogiliste tööde kohta ning seadus nr 44/1988 loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

FI: maavarade uurimiseks ja kasutamiseks peab olema luba, mille annab tuumamaterjali kaevandamise korral valitsus. Teisele isikule kuuluva maa kasutamiseks kaevandamisalana tuleb saada luba ka valitsuselt. Loa võib anda füüsilisele isikule, kelle elukoht on EMP riigis, või juriidilisele isikule, kes on asutatud EMP riigis. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi (CPC 5115, CPC 883 ja CPC 8675).

IE: Iirimaal tegutsevate uurimis- ja kaevandamisettevõtjate tegevuskoht peab olema Iirimaal. Mineraalide uurimisel kehtib nõue, et ettevõtjad (nii Iirimaalt kui ka välisriikidest) kasutaksid tööde tegemisel kas Iirimaal elava esindaja või uurimistööde juhataja teenuseid. Kaevandamise puhul on nõutav, et riiklik kaevandusala rendileping või kaevandamisluba kuuluks Iirimaal asutatud äriühingule. Sellise äriühingu omandiõiguse suhtes piiranguid ei kohaldata (CPC 883).

Meetmed:

FI: Kaivoslaki (kaevandamisseadus) (621/2011) ning

Ydinenergialaki (tuumaenergia seadus) (990/1987).

IE: 1940.–2017. aasta mineraalide arendamise seadused ning planeerimisseadused ja keskkonnamäärused.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

LT: kõik maapõuevarad (energeetilised maavarad, metallid, tööstus- ja ehitusmaavarad) on Leedu riigi ainuomandis. Maavarade geoloogilise uurimise või kasutamise loa võib anda Euroopa Liidus või EMPs elavale füüsilisele isikule või Euroopa Liidus või EMPs asutatud juriidilisele isikule.

Meetmed:

LT: Leedu Vabariigi 1992. aasta põhiseadus; 1995. aasta maapõuevarade seadus nr I-1034, mille uus redaktsioon kehtib alates 1. juulist 2020; muudetud 8. juunil 2023, nr XIV-2040.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (moodus 3), enamsoodustusrežiimiga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

SI: maavarade uurimisel ja kasutamisel, sealhulgas reguleeritud kaevandusteenuste osutamisel, kohaldatakse EMP riigi, Šveitsi Konföderatsiooni või OECD liikmesriigi asukoha või kodakondsuse nõuet või kolmanda riigi korral vastastikkuse nõuet. Vastastikkuse tingimuse täitmist kontrollib kaevandamissektori eest vastutav ministeerium (CPC 883 ja CPC 8675).

Meetmed:

SI: Zakon o rudarstvu, Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 81/24 (kaevandamisseadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 14/14 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 81/24).

b) Elektri, gaasi, auru ja kuuma vee tootmine, ülekandmine ja jaotamine omal vastutusel; kütuste torutransport; torude kaudu transporditavate kütuste hoiustamine ja ladustamine; energiajaotusega seotud teenused (CPC 63297, CPC 713, CPC 742 osa, CPC 74220 ja CPC 887)

Seoses turulepääsuga (moodus 3):

DK: omanik või kasutaja, kes kavatseb rajada gaasitaristu või torujuhtme toor- või rafineeritud nafta ja naftatoodete ning maagaasi transportimiseks, peab enne tööde alustamist saama kohaliku omavalitsuse loa. Väljastatavate lubade arv võib olla piiratud (CPC 7131).

MT: ettevõttel EneMalta plc on elektrienergia tootmise monopol (CPC 887).

Meetmed:

DK: Lov om naturgasforsyning, LBK 1127 05/09/2018, lov om varmeforsyning, LBK 64 21/01/2019, lov om Energinet, LBK 997 27/06/2018; Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og trift af olietanke, rørsystemer og torujuhtmed (27. novembri 2019. aasta korraldus nr 1257 naftamahutite, torustike ja torujuhtmete korralduse, rajamise ja käitamise kohta).

MT: EneMalta seadus, 272. peatükk, ja EneMalta (varade, õiguste, vastutuse ja kohustuste ülekandmise) seadus, 536. peatükk.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatusega, kohaliku kohalolekuga:

AT: gaasi transportimiseks antakse luba ainult EMP liikmesriikide kodanikele, kelle elukoht on EMPs. Ettevõtjate ja täisühingute tegevuskoht peab olema EMP riigis. Võrgu käitaja peab määrama tegevdirektori ja võrgu käitamise tehnilise kontrolli eest vastutava tehnikadirektori, kes peavad olema EMP liikmesriigi kodanikud. Tasakaaluhalduri (turuosaline või tema valitud esindaja, kes vastutab tasakaalustamatuse eest) tegevuseks antakse luba üksnes Austria kodanikele või mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi või EMP liikmesriigi kodanikele.

Pädev asutus võib teha kodakondsuse ja elukohanõudest erandi, kui võrgu käitamine leitakse olevat avalikes huvides.

Muu kauba kui gaas ja vesi transportimisel kohaldatakse järgmist:

i) füüsiliste isikute puhul antakse tegevusluba ainult EMP riigi kodanikele, kelle elukoht on Austrias, ning

ii) ettevõtjate ja täisühingute tegevuskoht peab olema Austrias. Kohaldatakse majandusvajaduste või huvide testi. Piiriülesed torujuhtmed ei tohi kahjustada Austria julgeolekuhuve ega tema staatust neutraalse riigina. Ettevõtjad ja täisühingud peavad määrama tegevdirektori, kes on EMP liikmesriigi kodanik. Pädev asutus võib teha kodakondsuse ja asukoha nõudest erandi, kui torujuhtme käitamine leitakse olevat riigi majandushuvides (CPC 713).

Meetmed:

AT: Rohrleitungsgesetz (torutranspordiseadus), BGBl. Nr 411/1975, kehtivas sõnastuses, §§ 5, 15; Gaswirtschaftsgesetz 2011 (gaasiseadus), BGBl. I Nr 107/2011, kehtivas sõnastuses, §§ 43, 44, 90 ja 93.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatusega, kohaliku kohalolekuga (kohaldatakse üksnes piirkondlikul valitsemistasandil):

AT: elektrienergia ülekandmiseks ja jaotamiseks antakse luba ainult neile EMP liikmesriikide kodanikele, kelle elukoht on EMPs. Kui käitaja määrab tegevdirektori või rentniku, loobutakse elukohanõudest.

Juriidiliste isikute (ettevõtjate) ja täisühingute tegevuskoht peab olema EMP riigis. Nad peavad määrama tegevdirektori või rentniku, kes on EMP liikmesriigi kodanikud ja kelle elukoht on EMP riigis.

Pädev asutus võib teha kodakondsuse ja elukohanõudest erandi, kui võrgu käitamine leitakse olevat avalikes huvides (CPC 887).

Meetmed:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr 59/2006, kehtivas sõnastuses;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr 7800/2005, kehtivas sõnastuses;

Oberösterreichisches Elektrizitätswirtschafts- und - organisationsgesetz 2006), LGBl. Nr 1/2006, kehtivas sõnastuses;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr 75/1999, kehtivas sõnastuses;

Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012, LGBl. Nr 134/2011, kehtivas sõnastuses;

Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz, LGBl. Nr 59/2003, kehtivas sõnastuses;

Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WElWG 2005, LGBl. Nr 46/2005, kehtivas sõnastuses;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 70/2005, kehtivas sõnastuses

ning Kärntner Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr 24/2006, kehtivas sõnastuses.

Seoses turulepääsuga (moodus 3), kohaliku kohalolekuga:

CZ: elektrienergia tootmiseks, ülekandmiseks, jaotamiseks, sellega kauplemiseks ja elektriturukorraldaja muuks tegevuseks ning samuti gaasi tootmiseks, ülekandmiseks, jaotamiseks, hoiustamiseks ja sellega kauplemiseks ning soojusenergia tootmiseks ja jaotamiseks tuleb saada tegevusluba. Tegevusloa võib anda üksnes füüsilisele isikule, kellel on elamisluba, või Euroopa Liidus asutatud juriidilisele isikule. Seoses elektrienergia ja gaasi ülekandmise ning turukorraldajate tegevuslubadega kehtivad ainuõigused (CPC 7131, CPC 63297, CPC 742 ja CPC 887).

LT: elektrienergia ülekandmiseks, jaotamiseks, üldsusele tarnimiseks ja elektrienergiaga kauplemise korraldamiseks võib anda tegevusloa üksnes Leedu Vabariigis asutatud juriidilistele isikutele või välisriikide juriidiliste isikute või teiste liikmesriikide muude organisatsioonide filiaalidele, mis on asutatud Leedu Vabariigis. Elektrienergia tootmiseks, elektritootmisvõimsuse arendamiseks ja otseliini ehitamiseks võib anda loa Leedu Vabariigis elavatele üksikisikutele või Leedu Vabariigis asutatud juriidilistele isikutele või teiste liikmesriikide juriidiliste isikute või muude organisatsioonide filiaalidele, mis on asutatud Leedu Vabariigis. Reservatsiooni ei kohaldata nõustamisteenuste suhtes, mis on seotud elektrienergia ülekandmise ja jaotamisega tasu eest või lepingu alusel (CPC 887).

Kütuste puhul on nõutav ettevõtte asutamine. Loa kütuse ülekandmiseks, jaotamiseks ja hoiustamiseks või maagaasi veeldamiseks võib anda üksnes Leedu Vabariigis asutatud juriidilistele isikutele või välisriikide juriidiliste isikute filiaalidele või teiste liikmesriikide muudele organisatsioonidele (tütarettevõtjatele), mis on asutatud Leedus.

Reservatsiooni ei kohaldata nõustamisteenuste suhtes, mis on seotud kütuste ülekandmise ja jaotamisega tasu eest või lepingu alusel (CPC 713 ja CPC 887).

PL: energiaseaduse kohaselt on vaja luba järgmise tegevuse jaoks:

i) kütuse või energia tootmine, välja arvatud: tahke- või gaaskütuse tootmine; elektrienergia tootmine, kasutades elektrienergiaallikaid (välja arvatud taastuvad energiaallikad), mille koguvõimsus ei ületa 50 MW; soojus- ja elektrienergia koostootmine, kasutades allikaid (välja arvatud taastuvad energiaallikad), mille koguvõimsus ei ületa 5 MW; soojusenergia tootmine, kasutades allikaid, mille koguvõimsus ei ületa 5 MW;

ii) gaaskütuste hoiustamine hoiustamisrajatistes, maagaasi veeldamine ja veeldatud maagaasi taasgaasistamine veeldatud maagaasi rajatistes ning vedelkütuste hoiustamine, välja arvatud: veeldatud gaasi kohalik hoiustamine rajatistes võimsusega alla 1 MJ/s ja vedelkütuste hoiustamine jaemüügis;

iii) kütuste või energia ülekandmine või jaotamine, välja arvatud: gaaskütuste jaotamine võrgus võimsusega alla 1 MJ/s ja soojusenergia ülekandmine või jaotamine, kui klientide tellitud võimsus ei ületa 5 MW;

iv) kütuste või energiaga kauplemine, välja arvatud: kauplemine tahkekütustega; kauplemine elektrienergiaga, kasutades kliendile kuuluvaid seadmeid pingega alla 1 kV; kauplemine gaaskütustega, kui aastakäive ei ületa 100 000 eurot; kauplemine veeldatud gaasiga, kui aastakäive ei ületa 10 000 eurot; kauplemine gaaskütustega ja elektrienergiaga kaubabörsidel maaklerfirmade poolt, kes teevad kaubabörsidel tehinguid vastavalt 26. oktoobri 2000. aasta seadusele kaubabörside kohta, ning kauplemine soojusenergiaga, kui klientide tellitud võimsus ei ületa 5 MW. Käibepiiranguid ei kohaldata gaaskütuste või veeldatud gaasi hulgimüügi ega balloonigaasi jaemüügi korral.

Pädev asutus võib anda tegevusloa üksnes taotlejale, kes on registreerinud oma peamise tegevuskoha või elukoha EMP liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni territooriumil (CPC 63297, CPC 74220 ja CPC 887).

Meetmed:

CZ: seadus nr 458/2000 Coll äritingimuste ja avaliku halduse kohta energiasektoris (energiaseadus).

LT: Leedu Vabariigi 10. oktoobri 2000. aasta seadus nr VIII-1973 maagaasi kohta, mille uus redaktsioon kehtib alates 1. augustist 2011, nr XI-1564; viimati muudetud 25. juunil 2020, nr XIII-3140; Leedu Vabariigi 20. juuli 2000. aasta seadus nr VIII-1881 elektrienergia kohta, mille uus redaktsioon kehtib alates 7. veebruarist 2012, viimati muudetud 20. oktoobril 2020, nr XIII-3336; Leedu Vabariigi 20. aprilli 2017. aasta seadus nr XIII-306 kolmandate riikide ohtlikest tuumaelektrijaamadest tulenevate ohtude eest kaitsmiseks vajalike meetmete kohta, viimati muudetud 19. detsembril 2019, nr XIII-2705 [IN1: ja] Leedu Vabariigi 12. mai 2011. aasta seadus nr XI-1375 taastuvate energiaallikate kohta.

PL: 10. aprilli 1997. aasta energiaseadus, artiklid 32 ja 33.

Seoses kohaliku kohalolekuga:

SI: elektrienergia ja maagaasi tootmiseks, sellega kauplemiseks, selle lõpptarbijatele tarnimiseks, ülekandmiseks ja jaotamiseks on nõutav tegevuskoht Euroopa Liidus (CPC 7131 ja CPC 887).

Meetmed:

SI: Energetski zakon, Uradni list RS, št. 38/24 (energiaseadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 38/24) ja Zakon o rudarstvu, Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, nazadnje spremenjeno št. 81/24 (kaevandamisseadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 14/14 – ametlik konsolideeritud tekst, viimati muudetud seadusega nr 81/24).

Reservatsioon nr 18 – põllumajandus, kalapüük ja tootmine

Sektor – allsektor:	põllumajanduse, jahinduse ja metsandusega seotud teenused; looma- ja põhjapõdrakasvatus, kalapüük ja vesiviljelus; kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine
Tegevusala liigitus:	CPC 881, CPC 882 ja CPC 88442
Asjaomased kohustused:	turulepääs
	võrdne kohtlemine
	enamsoodustusrežiim
	kõrgem juhtkond ja juhatus
	kohalik kohalolek
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole sätestatud teisiti)

Kirjeldus:

a) põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused (CPC 881)

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus 3)

EU: Euroopa Liidu liikmesriikide määratud sekkumisasutused peavad ostma Euroopa Liidus koristatud teravilja. Kolmandast riigist imporditud ja kolmandasse riiki reeksporditava riisi puhul eksporditoetust ei anta. Hüvitist võivad taotleda üksnes Euroopa Liidu riisitootjad.

Meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (põllumajandustoodete ühise turukorralduse määrus).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

FI: põhjapõtru võivad omada ja kasvatada üksnes põhjapõtrade karjatamise piirkonnas elavad EMP liikmesriikide kodanikud. Võidakse anda ainuõigusi.

SE: saamidele on antud ainuõigus tegeleda põhjapõdrakasvatusega.

Meetmed:

FI: Poronhoitolaki (põhjapõdrakasvatuse seadus) nr 848/1990, 1. peatükk, § 4, Soome ühinemislepingu protokoll nr 3.

SE: põhjapõdrakasvatuse seadus (1971:437), 1. jagu.

b) Kalapüügi ja vesiviljelusega seotud teenused (CPC 882)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

BG: merede ja jõgede bioloogiliste elusressursside püüki Bulgaaria sisemerealal ja territoriaalmeres peavad teostama Bulgaaria lipu all sõitvad laevad. Välisriigi (kolmanda riigi) laev võib Bulgaaria majandusvööndis tööndusliku kalapüügiga tegeleda üksnes Bulgaaria ja lipuriigi vahelise lepingu alusel. Bulgaaria majandusvööndi läbimisel ei tohi välisriigi kalalaevad hoida oma püügivahendeid töörežiimil.

FR: Prantsusmaa lipu all sõitvale Prantsuse laevale võib väljastada püügiloa või sellisel laeval võidakse lubada püüda kala riiklike kvootide alusel üksnes juhul, kui on tõendatud tegelik majanduslik seos Prantsusmaa territooriumiga ning kui laeva juhitakse ja kontrollitakse Prantsusmaa territooriumil asuvast alalisest tegevuskohast (CPC 882).

Meetmed:

BG: Bulgaaria Vabariigi merealade, siseveeteede ja sadamate seadus, artikkel 49.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

c) Tootmisega seotud teenused – kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine (CPC 88442)

Seoses turulepääsuga (kõik moodused), võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

LV: massimeediaväljaannete loomise ja avaldamise õigus on ainult Lätis asutatud juriidilistel isikutel ja Läti füüsilistel isikutel. Filiaalid ei ole lubatud (CPC 88442).

Meetmed:

LV: ajakirjanduse ja muude massiteabevahendite seadus, § 8.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused), kohaliku kohalolekuga:

SE: füüsilised isikud, kes on Rootsis trükitavate ja avaldatavate perioodikaväljaannete omanikud, peavad elama Rootsis või olema EMP liikmesriigi kodanikud. Perioodikaväljaannete omanikud, kes on juriidilised isikud, peavad olema asutatud EMPs. Rootsis trükitavatel ja avaldatavatel perioodikaväljaannetel ning tehnilistel salvestistel peab olema vastutav toimetaja, kelle elukoht on Rootsis (CPC 88442).

Meetmed:

SE: ajakirjandusvabaduse seadus (1949:105);

sõnavabaduse põhiseadus (1991:1469) ning

seadus, mis sisaldab ajakirjandusvabaduse seaduse ja sõnavabaduse põhiseaduse valdkonna eeskirju (1991:1559).

_____